
This is the **published version** of the article:

Banqué, Neus; Bonil, Josep, dir. Pensar en emocions per educar el consum : caracterització de l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya, a l'hora d'entendre l'espai que tenen les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum. 2009. 137 p.

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/98204>

under the terms of the license

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Facultat de Ciències de l'Educació

Departament de Didàctica de la
Matemàtica i de les Ciències
Experimentals

Màster Oficial d'Iniciació a la Recerca
en Didàctica de la Matemàtica i de les
Ciències Experimentals

PENSAR EN EMOCIONS PER EDUCAR EL CONSUM

Caracterització de l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya, a l'hora d'entendre l'espai que tenen les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum

Neus Banqué i Martínez

Director: Dr. Josep Bonil i Gargallo

17 de setembre de 2009

Està tot barrejat i és una barreja en forma de rínxol: per tant, en comptes de veure l'emoció aquí i la raó allà, com les capes separades d'un pastís, el que passa realment és que ens trobem amb l'emoció interferint en la raó i amb la raó modificant l'emoció. És un frec constant.

(Punset i Damasio, 2004)

No solament cal renovar a cada instant, i al llarg de tota la vida, les habilitats tècniques i l'educació centrada en el treball; cal fer el mateix, i encara amb més urgència, quant a l'educació per a crear ciutadans.

(Bauman, 2006)

La raó

és la capacitat que tenim de pensar abans d'actuar
i d'analitzar allò que existeix,
de preveure les conseqüències de les nostres accions.
També és la voluntat de donar una explicació lògica
a les coses per tal d'entendre-les i controlar-les

La passió

és el moviment del cor
i de l'esperit que té lloc sense
que puguem controlar-lo ni resistir-nos-hi.
És una atracció, contra la qual
no podem fer res, que ens empeny
cap algú o alguna cosa,
cap a una idea o una activitat.

La unitat

fa que vegem un conjunt
com una sola cosa, per exemple, una classe.
Hi hagi els alumnes que hi hagi,
en parlem com si fos
un tot indivisible

La multiplicitat

fa que descomponguem una cosa
en múltiples elements.
No hi ha una classe, sinó tot
d'alumnes diferents.

AGRAÏMENTS

Somiar l'impossible i demostrar que és possible.

(Tarragó, 2008)¹

El procés i construcció de la present recerca en alguns moments ha semblat tocar l'impossible. Però gràcies al suport i col·laboració d'un seguit de persones hem pogut demostrar que és possible.

Gràcies al Josep. Per la seva constància, exigència, esforç i treball constant en la direcció d'aquest treball de recerca. I perquè una vegada més, treballar al seu costat ha estat un gran aprenentatge.

Vull agrair també al Grup de Recerca Còmplex, del Departament de Didàctica de la Matemàtica i les Ciències Experimentals de la UAB, pel coneixement que m'ha aportat. I per deixar-me posar un granet de sorra en la seva gran línia de recerca.

I també agrair el suport, consells i coneixement del professorat del Departament de Didàctica de la Matemàtica i les Ciències Experimentals de la UAB.

De forma molt especial, agraeixo la col·laboració de l'Escola del Consum de Catalunya de l'Agència Catalana del Consum. I de forma molt sincera al seu equip educatiu, objecte d'estudi d'aquesta recerca. I perquè la seva predisposició, empena i suport m'han fet experimentar de fons les emocions.

No vull deixar de banda l'Alexandra, l'Arnau, la Berta, el Josvell, l'Eva, ... i la llarga llista de companys i companyes del màster. Pels dubtes que han sorgit conjuntament durant aquest any, i per la força conjunta d'afrontar-los, superar-los i avançar. I aquí l'experiència de la Marta Gual ha estat un punt de suport important.

Gràcies al Jordi. Per "barallar-se" amb els gràfics, amb els triangles i amb la paciència. I sobretot, per trobar solucions allà on hi veia problemes, pels grans pactes d'aquest any i... per ser-hi!

I, com sempre, perquè sempre hi són, a l'Enric i la Teresa pels ànims constants i per creure en el que faig. I al Jordi i la Marta, pel recolzament, i per ajudar-me a reanimar al meu ordinador en el moment més important del procés.

A tots vosaltres, de veritat, mil gràcies per tot!

¹ Tarragó, M. (2008). *Bocins de felicitat*. Barcelona: Sd Edicions.

ÍNDEX

0. INTRODUCCIÓ	1
1. PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA DE RECERCA	3
1.1. El problema de recerca	3
1.2. Justificació de la recerca	4
1.3. Finalitat de la recerca	4
1.4. Concreció: objectiu i preguntes de recerca	5
1.5. Limitacions de la recerca	6
1.6. Destinataris de la recerca	7
2. MARC TEÒRIC	9
2.1. Ciència escolar i complexitat	9
2.2. Emoció i Educació científica	11
2.2.1. L'emoció i la Didàctica de les Ciències	12
2.2.2. L'emoció i l'Educació del Consum	14
2.3. Caracterització de l'emoció	16
3. METODOLOGIA	19
3.1. Població i context	19
3.2. Aproximació metodològica	20
3.3. Instrument de recollida de dades	21
3.4. Recollida i selecció de dades	25
3.5. Marc de selecció, anàlisi i representació de dades	26
3.5.1. El triangle interactiu en els diferents àmbits	28
4. ANÀLISI DE DADES	29
4.1. Procés d'anàlisi	29
4.1.1. Codificació de les dades	29
4.1.2. Establiment d'àmbits i categories d'anàlisi	30
4.1.3. Tractament de les dades	34
4.1.4. Representació de les dades	37

5. RESULTATS I DISCUSSIÓ	39
5.1. Resultats individuals de l'equip educatiu	39
5.2. Resultats grupals de l'equip educatiu	45
5.2.1. Perfil <i>Institucional</i>	45
5.2.2. Perfil <i>Activista</i>	47
5.2.3. Perfil <i>Complet</i>	49
5.3. Rigor científic	49
 6. CONCLUSIONS I PROSPECTIVA	 53
6.1. Conclusions	53
6.2. Prospectiva	58
 7. BIBLIOGRAFIA	 61
 - ANNEXOS	 65

0. INTRODUCCIÓ

L'Educació Científica del segle XXI hauria de potenciar la formulació de preguntes sobre els fenòmens naturals i la cerca de respostes a través d'un joc de pensament i acció. Alhora, té el repte de capacitar la ciutadania en la construcció d'un món més just i sostenible. En aquest marc, l'Educació del Consum esdevé una eina afavoridora i significativa per a ajudar a l'alumnat a construir la seva visió del món per a actuar-hi.

Els principis del paradigma de la Complexitat serveixen de referència a l'hora d'orientar les pràctiques educatives d'Educació del Consum, ja que ajuden a plantejar una educació que doti d'eines a l'alumnat per pensar, actuar i comunicar els fenòmens que l'envolten. I sobretot que l'ajudin a pensar en el constant diàleg entre l'emoció i la raó que plantegen els actes de consum.

La present recerca¹ pretén aproximar-se a la manera d'entendre la integració de l'emoció en les pràctiques educatives d'Educació del Consum, per part dels educadors que duen a terme aquestes pràctiques. Aquesta aproximació esdevé un primer pas en la formació d'equips educatius amb competència per integrar els elements emocionals en les pràctiques educatives, en contextos educatius que es dissenyen en base als principis de la complexitat

La recerca s'ha desenvolupat a l'Escola del Consum de Catalunya, de l'Agència Catalana del Consum. I el focus d'estudi és l'equip educatiu de la institució esmentada.

A continuació es presenta el desenvolupament de la recerca dividida en sis apartats.

El **primer apartat** fa una aproximació al problema de recerca, situant-ne la seva concreció, la seva justificació i l'objectiu i preguntes que orienten la recerca.

El **segon apartat** situa els referents teòrics que donen cos i sentit a la recerca que es planteja.

El **tercer apartat** presenta l'aproximació metodològica que s'ha seguit en la recerca per tal de dotar de coherència i sentit els passos que requereix.

¹ Aquest treball s'ha dut a terme en el marc del Grup de Recerca Còmpex, reconegut com a Grup de Recerca Emergent per l'AGAUR de la Generalitat de Catalunya.

El **quart apartat** fa una descripció del procés seguit per dur a terme l'anàlisi de les dades.

El **cinquè apartat** exposa els resultats de la recerca en format individual i de grup.

El **sisè apartat**, ofereix les conclusions a les que ha arribat la present recerca al llarg del seu recorregut.

I per últim, en el **setè apartat** es recull la bibliografia consultada i citada per al desenvolupament de la recerca.

1. PLANTEJAMENT DEL PROBLEMA DE RECERCA

En aquest apartat s'exposa el problema de recerca des de les diferents òptiques del seu plantejament. En primer lloc, es contextualitza el problema de recerca amb la seva finalitat, limitacions i destinataris. En segon lloc, es justifica la rellevància de la recerca. Tot seguit se'n presenta la finalitat. I en darrer lloc, es concreta l'objectiu i preguntes de recerca.

1.1. EL PROBLEMA DE RECERCA

Plantejar els reptes de l'educació en la societat actual implica proposar reptes per a una educació que ha de formar ciutadans que viuen en una civilització construïda sobre un model econòmic basat en la producció i el consum massiu (Pujol, 2006).

En la societat del consum, s'evidencia cada cop més que els actes de consum no s'expliquen només per una dimensió racional, sinó també per una dimensió emocional. Per aquest motiu l'Educació del Consum (EdC) té el repte d'aproximar-se al camp de les emocions, amb l'objectiu de dissenyar activitats que les integrin, situant la importància de les emocions i les sensacions en els actes de consum (Bonil i Calafell, 2007).

Dins d'aquest marc l'Educació Científica es planteja com una eina per avançar cap a l'Educació per la Sostenibilitat (EdS). I entre les diferents opcions per abordar la EdS, l'Educació del Consum apareix com una opció interessant. Situar-se en l'Educació del Consum suposa optar per un paradigma que ajudi a orientar l'acció educativa, i és aquí on els principis el Paradigma de la Complexitat (Morin, 2001) ens serveixen com a referència.

Davant del repte de donar respostes als problemes socials i ambientals, el paradigma de la complexitat constitueix una forma de situar-se en el món caracteritzada per tres eixos clau: un model de *pensament*, un *marc ètic* i una *acció sobre el medi*. El model de *pensament* esdevé una oportunitat per organitzar situacions educatives que plantegin noves formes de pensar el món, ja que mai és un pensament complet, està en constant construcció. I alhora és un pensament que pressuposa que l'emoció i la raó no s'exclouen en la construcció del coneixement, sinó que dialoguen i es complementen.

Per aquest motiu, la present investigació es situa dins la línia de recerca existent al voltant del Paradigma de la Complexitat en el Grup Còmplex del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Dins d'aquesta línia, la present recerca focalitza el seu interès en el diàleg entre l'emoció i la raó en les situacions d'e-a, des d'una visió hologramàtica de les pràctiques educatives.

1.2. JUSTIFICACIÓ DE LA RECERCA

Definir la línia de recerca no ha estat una tasca fàcil. La decisió final neix de la consideració conjunta entre diversos elements, que per el seu pes i la seva rellevància han estat clau en la justificació de la present recerca. Aquests són:

Rellevància per al camp en didàctica de les ciències. Un aspecte fonamental a l'hora de triar el problema de recerca era que fos d'actualitat i rellevància per a la comunitat investigadora en Didàctica de les Ciències.

Límits i possibilitats. Tenint en compte que el primer es presentava ambiciós, calia prendre consciència de jugar entre les *possibilitats* que ens ofereix el camp, el professorat de la Facultat o el programa de màster, i el *límits* temporals o de recursos que també existeixen en la present recerca. Per tant s'havia de focalitzar l'àmbit de recerca en un tema concret.

Interessos personals. Si els dos punts anteriors es presentaven força racionals, aquest tercer introdueix la subjectivitat personal. Se'ns dubte els interessos personals havien d'estar presents en tot el procés de recerca, ja que l'esforç i la dedicació que requereix la recerca havien de complementar-se amb una satisfacció personal. Per aquest motiu la línia de recerca lliga amb la pròpia curiositat i les ganes de formació en l'àmbit d'estudi.

Pràctica professional. I per últim, els interessos personals no poden deslligar-se de la pràctica professional, i en aquest cas tenia clar que la línia de recerca triada havia d'aproximar-se a la pròpia pràctica professional, per tal de convertir-se en un suport i en una millora personal i alhora professional.

1.3. FINALITAT DE LA RECERCA

La finalitat de la present recerca es concreta en avançar en la formació d'equips educatius amb competència per integrar elements emocionals en les pràctiques

educatives, en contextos educatius que es dissenyen en base als principis de la complexitat.

Aquesta finalitat forma part d'un projecte més ampli, i per tant no quedarà assolida amb les dades i conclusions de la present recerca. La recerca que es presenta serà un primer pas per la situació inicial del problema.

1.4. CONCRECIÓ: OBJECTIU I PREGUNTES DE RECERCA

La concreció del problema de recerca parteix de la finalitat de la pròpia recerca. Per tal d'abordar-lo es planteja un objectiu general i un seguit de preguntes de recerca.

Objectiu de la recerca:

Caracteritzar un equip educatiu en tipologies docents, en funció del paper que, els seus membres, assignen a les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum.

Per tal d'assolir l'objectiu de la recerca caldrà determinar com es considera el paper que s'assigna a les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'EdC. Aquesta consideració, es plantejarà sota el marc de l'Educació Científica, on es fa evident la rellevància del problema, ja que tal i com exposa Garritz (2009) els investigadors en didàctica de la ciència han oblidat la part afectiva com una de la que depèn crucialment l'aprenentatge.

Per altra banda, i tal i com s'explicarà en profunditat en l'apartat de metodologia de la present recerca, les dades es categoritzaran segons l'organització de les pràctiques educatives en el marc de la concepció constructivista i socio-constructivista (Coll, et. Al., 1999).

Pregunta general de recerca:

Com entenen, els membres d'un equip educatiu, el paper que tenen les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum?

Per tal de poder donar resposta a aquesta pregunta de caire general, la recerca planteja un seguit de preguntes específiques que es podran respondre amb l'anàlisi de les dades que aportí la població estudiada.

Preguntes específiques de recerca:

1. L'equip educatiu fa referència als vèrtexs que configuren el triangle interactiu, de les pràctiques educatives en el context de la recerca, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals?
2. L'equip educatiu fa referència als dos àmbits escalars de configuració de les pràctiques educatives, establint connexions entre ells, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals?
3. Quins perfils educatius, respecte el paper de les emocions en l'e-a vinculat a l'Educació del Consum, permeten establir els resultats de la recerca?

1.5. LIMITACIONS DE LA RECERCA

La present recerca, pel fet d'estar contextualitzada en un escenari educatiu amb una caracterització concreta, fa que presenti un seguit de limitacions que s'han assumit des dels plantejaments inicials d'aquesta.

Primerament, l'equip educatiu que forma la població estudiada, parteix dels principis del paradigma de la Complexitat per a dissenyar la proposta didàctica que ofereix l'Escola del Consum de Catalunya (ECC). Per tant les dades obtingudes sovint estableixen connexions amb aquest principi teòric. Per aquest motiu, els resultats obtinguts són només vàlids i significatius en aquest context. Tot i que poden orientar accions (recerques) similars en altres contextos.

En segon lloc, l'instrument de recollida de dades ha estat dissenyat partint de la caracterització de l'equip educatiu i del context de la recerca, i això ha facilitat tant la interpretació de la demanda que es feia en l'instrument, com el procés general de recollida de dades. Per tant, cal assumir que la mateixa recerca en un altre escenari educatiu, requeriria variar l'instrument de recollida de dades, així com el procés general de l'anàlisi.

En tercer lloc, l'equip educatiu de l'ECC presenta un alt grau de cohesió entre els membres que el configuren. Això podria presentar una limitació en la recerca, ja que les justificacions donades per cada educador/a podrien haver estat condicionades per les converses i comentaris realitzats entre ells. En tot cas, en la present recerca no s'ha considerat aquesta variable de gran influència en el resultat de les dades.

En quart lloc, el focus d'estudi per a la present recerca és l'equip educatiu de l'ECC, format per 10 educadors. Aquest nombre apareix com una limitació de la present recerca, ja que la població es concreta en un nombre molt reduït de persones.

Alhora, però, aquesta limitació esdevé també una potencialitat de la recerca ja que permet conèixer en profunditat un context educatiu, lluny de voler fer una generalització de les dades.

I en darrer lloc, la investigadora forma part de l'equip educatiu de l'ECC. Per tant coneix el context i la població de la recerca en profunditat. Aquest contacte directe ha suposat haver de prendre distància amb la població estudiada, en algun moment del procés de recerca, per tal de no condicionar les dades recollides.

Per totes aquestes limitacions esmentades es considera que els resultats de la recerca són vàlids per a l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya, i per a la pròpia institució educativa. I per tant, no són transferibles a d'altres institucions educatives o a d'altres equips educatius on també es consideri rellevant la presència d'elements emocionals en els processos d'ensenyament-aprenentatge.

1.6. DESTINATARIS DE LA RECERCA

Tal i com ja s'ha presentat fins al moment, la recerca s'emmarca en un context molt delimitat, en el qual els resultats prenen significat. Per aquest motiu, els destinataris de la present recerca és la pròpia població estudiada i el context del que formen part, per tant, l'equip educatiu i l'Escola del Consum de Catalunya. Els resultats de la recerca seran un primer pas per a un futur pla de formació que afavoreixi un model integrador dels elements emocionals en els tallers d'Educació del Consum en els que l'equip participa diàriament.

Per altra banda, i tal i com ja s'ha exposat anteriorment, la present recerca es situa dins la línia de recerca existent al voltant del Paradigma de la Complexitat, en el Grup Còmplex del Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals, de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Per tant, aquesta recerca també té com a destinatari aquest grup de recerca, ja que pretén ser una aportació més en l'àmbit d'estudi.

2. MARC TEÒRIC

En aquest apartat es presenta el marc teòric en el que es sustenta la present recerca. Aquests referents teòrics es concreten en tres àmbits: *Ciència escolar i complexitat*, *Emoció i educació científica*, i *Caracterització de l'emoció*. Tot seguit s'aprofundeix en cadascun d'ells en l'ordre presentat.

2.1. CIÈNCIA ESCOLAR I COMPLEXITAT

Des del segle XVII la forma de pensar el món i amb ella la construcció del coneixement, condicionat pel pes de la ciència clàssica, ha seguit un enfocament fonamentalment determinista i ha aplicat una lògica mecanicista, basada en la racionalitat cartesiana. Sota aquesta òptica els fets i fenòmens s'han estudiat fraccionant-los en petites parts i analitzant les seves característiques parcials. Aquesta manera tradicional d'abordar la realitat ha permès analitzar allò concret. (Izquierdo, et. al., 2004)

En ple segle XXI, els plantejaments de la ciència clàssica esdevenen insuficients. I és per això que es requereix una ciència que plantegi l'anàlisi dels problemes i dels fenòmens del món des de la seva complexitat (Sanmartí, 2002). Esdevé, doncs, necessari qüestionar-se quin **model de ciència** s'ha d'ensenyar a l'alumnat del segle XXI, per tal de poder fer front als reptes dels nostres temps.

Amb aquest plantejament com a base, els **principis del paradigma de la complexitat** esdevenen un bon referent conceptual a l'hora d'integrar, de forma significativa, en els processos d'e-a, aquesta nova forma de pensar el món (Pujol, 2001). El nou plantejament de la ciència moderna, que Morin denomina pensament complex (Morin, 1994), no obvia segons l'autor, els principis de la ciència clàssica sinó que els amplia i els enriqueix.

Sota aquest punt de mira, la **ciència escolar** pensada en base als principis del paradigma de la complexitat, es planteja capacitar la ciutadania per a pensar, sentir, comunicar i actuar davant dels reptes de la societat actual (Izquierdo, et. al., 2004). Per tant, la ciència escolar es converteix en una activitat que, dins d'un marc social complex, té per finalitat que l'alumnat construeixi noves formes significatives de pensar, sentir, comunicar i actuar per explicar i transformar el món en el que vivim.

Davant el repte de donar resposta als problemes que planteja la societat actual, el paradigma de la complexitat suposa una opció ideològica orientadora de valors, pensament i acció (Bonil, et. al., 2004). Reuneix aportacions de camps molt diversos que configuren una perspectiva ètica, una perspectiva del pensament i una perspectiva de l'acció (Pujol, 2002).

La present recerca centra el seu focus d'atenció en el principi de pensament complex, i és per aquest motiu, que l'explicació següent es centra en aquest principi.

La perspectiva del **pensament complex** aporta un canvi en els problemes que es plantegen a l'aula, convertint la ciència escolar en una activitat que necessita regular-se de forma continuada en funció del context científic, el social i el d'aula (Izquierdo, et. al., 2004). En paraules del propi autor (Morin, et. al., 2003), el pensament complex no és mai un pensament complert, ja que sempre està en constant construcció; és un pensament que assumeix la incertesa ja que sap que la certesa és un mite, i considera més potent un pensament que reconeix la imprecisió; és també un pensament que pressuposa que l'emoció i la raó no s'exclouen en la construcció del coneixement, sinó que dialoguen i es complementen entre la lògica i la imaginació. El principi del pensament complex esdevé, doncs, entre altres elements que el caracteritzen, una oportunitat per organitzar situacions educatives que plantegin noves formes de pensar el món.

Plantejar la ciència escolar des del principi del pensament complex, suposa incorporar les tres perspectives que integra.

Incorporar la **perspectiva sistèmica**, suposa estudiar els fenòmens del món des d'un punt de vista dinàmic, on conflueixen a la vegada diferents causes i diferents efectes, mediat per un component significatiu d'indeterminació, i en la que no es renuncia a una dimensió temporal que orienti el disseny de mecanismes que facilitin la creació de models en l'alumnat (Izquierdo, et. al., 2004).

Incorporar la **perspectiva dialògica**, suposa plantejar que els fenòmens estan en constant dinamisme a causa del constant diàleg amb el seu entorn. Això permet veure els fenòmens com espais complementaris, tot i que a priori puguin semblar antagònics (Bonil, et. al., 2004).

I incorporar la **perspectiva hologramàtica** en la ciència escolar suposa pensar en els fenòmens d'estudi en un constant diàleg entre el *macro* i el *micro*. Suposa

acceptar que un sistema està format per un conjunt de parts i a la vegada dins de cada part està tot el sistema (Bonil, et. al., 2004). Per tant, es fa necessari no perdre de vista les diferents escales d'anàlisi dels fenòmens per a poder viatjar entre elles i les seves connexions, i sense obviar la presència de la incertesa i el dinamisme que intervé en elles (Izquierdo, et. al., 2004).

És en aquesta darrera perspectiva on centrarem l'atenció en la present recerca, ja que permetrà situar i entendre el tractament i posterior anàlisi de dades.

Així doncs, incorporar la perspectiva de la complexitat en la ciència escolar fa replantejar el seu punt de partida. La **ciència escolar complexa** (Izquierdo et. al., 2004) que requereix la ciutadania dels nostres temps, planteja l'estudi de nous fenòmens des d'un enfocament sistèmic, tenint en compte l'atzar, la indeterminació i el diàleg entre nivells escalars.

Aquesta nova conceptualització de la ciència escolar complexa es guia per uns **valors** situats en l'àmbit ètic, sociopolític i epistemològic. No perd de vista el paper de les **emocions** en la construcció del coneixement científic, ja que permet un diàleg permanent entre el rigor i la creativitat (Mayer, 2002). No obvia la importància de l'**acció transformadora** dels individus en el món que viuen i de si mateixos. I per últim, considera la importància del **llenguatge** com una eina que permet l'emergència de noves explicacions, donar nom a allò que s'observa i a les relacions que estableixen, i per tant canviar la manera en que mirem els fenòmens del món (Izquierdo, et. al., 2003).

2.2. EMOCIÓ I EDUCACIÓ CIENTÍFICA

Des d'una època molt primerenca de la meua vida se m'havia advertit que les decisions encertades provenien d'un cap fred, que les emocions i la raó no es barrejaven, com l'aigua i l'oli. Vaig créixer acostumat a pensar que els mecanismes de la raó existien en una regió diferent de la ment, on no es permetia que l'emoció s'hi interposés, i quan pensava en el cervell que hi havia darrera aquesta ment imaginava sistemes neuronals separats per a la raó i l'emoció. (Damasio, 2001)

La tradició racionalista que ha seguit l'educació científica, ha considerat, de forma general, que la racionalitat, la serietat, la neutralitat, l'estudi, l'objectivitat o la

regularitat s'entenen com quelcom divergent i diferent a la creativitat, la imaginació, l'emoció, el sentiment, la intuïció, el desordre o la llibertat (Izquierdo, et. al., 2004).

Des de ja fa dècades, però, i sota el principis de ciència escolar que s'han exposat en l'apartat anterior, existeix la consideració que aquesta perspectiva no permet comprendre el món en la seva complexitat. Fer ciència suposa crear models teòrics i això és indissociable d'imaginar, crear, emocionar-se i pensar noves respostes. Per tant l'educació científica i la ciència escolar haurien de contemplar com a factor cabdal l'aprendre a emocionar-se (Sanmartí, 2004).

2.2.1. L'emoció i la Didàctica de les Ciències

Tradicionalment s'han mantingut al voltant de l'educació, unes tradicions docents (i també socials), que la tractaven d'una tasca simple, per a la que únicament era necessari conèixer la matèria, tenir una mica de pràctica docent i, excepcionalment, adquirir alguns coneixements "pedagògics" de caràcter general (Gil, et. al., 2000).

McDermott (1990) i Viennot (1997) (llegit a Gil, et. al., 2000) han demostrat les insuficiències d'una formació del professorat que separa els continguts científics dels pedagògics, fent explícita la necessitat d'un tractament global, integrat, dels problemes que planteja el procés d'e-a de les ciències. I és dins d'aquest marc en el que sorgeix la didàctica de les ciències, que va desenvolupar, en el seu moment, un nou camp de coneixements.

El problema central que es planteja la **didàctica de les ciències** rau en com ensenyar Ciències significativament (Sanmartí, 2002), potenciant en la ciutadania la formulació de preguntes i la cerca de respostes entre el pensament i l'acció (Pujol, 2003). Però paral·lelament hauria d'aportar a les noves generacions elements per a construir noves formes de sentir, pensar, actuar i comunicar (Pujol, 2003) en el seu món.

En aquest context ressaltem la rellevància que pren la **porció afectiva** (Garritz, 2009) de l'ensenyament i aprenentatge de la ciència. Les emocions que genera la ciència i el seu aprenentatge són prerequisit per a una construcció significativa d'aquest tipus de coneixement (Sanmartí, 2002). Tot i així en el camp de la didàctica de les ciències sovint s'ha promogut la raó com la única que intervé en els processos d'ensenyament-aprenentatge (Vázquez i Manassero, 2007). I es fa encara present aquest argument quan hi ha autors que avui en dia opinen com n'és de rellevant

l'oblit, per part dels investigadors en didàctica de la ciència, de la faceta afectiva com una de les que depèn crucialment l'aprenentatge (Garritz, 2009).

Aquesta determinada aproximació a la didàctica de les ciències porta a reflexionar al voltant de la relació entre: *què ensenyar?*, *com s'aprenen les ciències?*, i *com ensenyar ciències?*.

Què ensenyar?

Lemke (2006) assenyala algunes de les crítiques actuals a l'educació científica en les societats avançades, i entre les que tenen a veure amb la consideració de les emocions, defineix la presència de continguts abstractes, una ciència “plana” i superficial, de caràcter obligatori, poc flexible en el seu mètode d'ensenyament, no preocupada per la creativitat ni les preocupacions socials i poc atenta a les dimensions afectives i emocionals de l'aprenentatge, etc. En definitiva, es genera una imatge deshumanitzada de les ciències (Lemke, 2006).

Dins d'aquest marc es fa necessari **redissenyar l'educació científica**, per al segle XXI. El plantejament de la didàctica de les ciències hauria d'oferir a la ciutadania una educació científica que faci de la ciència una autèntica companya d'altres formes de veure el món, i una contribució essencial a la seva alfabetització multimodal (Lemke, 2006), i això passa per prendre en consideració les emocions.

Com s'aprenen les ciències?

Tradicionalment, l'aprenentatge de les ciències s'ha entès com una bona dotació d'informació a l'estudiant, que conjuntament amb un bon treball per la seva part, conduïa a la construcció del saber sense dificultat.

Seguint amb la visió de didàctica de les ciències que s'ha anat exposant, actualment reflexionar sobre com els estudiants aprenen ciències, suposa centrar l'atenció en com influeix en la construcció del seu coneixement científic la forma de percebre els fets, els seus raonaments, els seus sentiments i actituds les interaccions amb els altres, etc. (Sanmartí, 2002).

Per tant, des d'un punt de vista emocional, els sentiments, els valors personals, la motivació, els interessos, el determinat tipus de clima a l'aula (Garritz, 2009), etc. són elements significatius a l'hora d'explicar per què tothom no aprèn ciències de la mateixa manera (Sanmartí, 2002).

Com ensenyar ciències?

I per últim, abordar aquesta nova visió de ciència suposa pensar en **nous escenaris educatius** on la ciència trenqui amb els límits disciplinaris que caracteritzen l'educació, per assolir una educació alternativa en ciència (Cachapuz, 2007). L'autor planteja una aproximació a diferents escenaris educatius on la ciència i l'art dialoguen per abordar els continguts de la classe de ciències a través de l'emoció. En paraules del propi autor: apropar-se a la ciència a través d'aquest llenguatge es converteix en una oportunitat perquè aquells alumnes que no tenen vocació en la ciència s'endinsin en un món on la imaginació i la creativitat és possible, i on les emocions vers la ciència experimenten un canvi considerable (Cachapuz, 2007). Per tant, plantejar la didàctica de les ciències considerant l'emoció, suposa pensar que la ciència en si mateixa no pot assumir en la seva totalitat l'explicació dels fenòmens del món i sorgeix la indispensable necessitat d'un diàleg entre disciplines que possibiliti explicar els fenòmens del món (Izquierdo, et. al., 2004).

Així doncs, assolir amb èxit aquesta nova didàctica de la ciència que té en compte l'emoció, passa per fer canvis fonamentals en la pròpia aproximació dels investigadors i docents a l'educació científica. Sense refusar el que ha estat i és, però amb el punt de mira d'explorar junts noves formes de pensar, ensenyar i aprendre (Lemke, 2006).

2.2.2. L'emoció i l'Educació del Consum

Segons Pujol (2002) la ciència constitueix un important element dinamitzador de la societat, font de desenvolupament individual i col·lectiu. La ciència forma part de la cultura i com a tal està estretament vinculada al model social de cada societat. Actualment, aquest model es construeix sota una cultura ecològica i social qüestionada que constitueix una forma d'entendre el món, les relacions entre els éssers humans, i entre aquests i la naturalesa que es mostra caduca i fins i tot suïcida. És la cultura d'una civilització que ha desenvolupat un model social construït sobre un model econòmic fonamentat en la producció i el consum massiu, en el que la ciència i la tecnologia tenen un paper fonamental (Pujol, 2002).

En aquest es fa urgent la cerca i construcció de **noves formes** de pensar, comunicar i actuar en el món. Buscar noves formes per abordar la situació actual és un repte per al pensament humà en els camps econòmic, polític, ètic, ecològic i social; i en

conseqüència planteja el repte de com afrontar l'educació, en concret la científica (Pujol, 2002).

I és aquí on **l'Educació del Consum** (EdC), en base als principis de l'educació científica que s'han exposat fins al moment, esdevé una eina molt potent per dotar d'eines a la ciutadania a l'hora de viure i posicionar-se en i davant del món.

Educar els consumidors i les consumidoras significa plantejar-se el repte d'afavorir la formació de la ciutadania per donar respostes a les característiques de la societat del consum des d'un posicionament crític, actiu i responsable, amb competència per prendre les decisions pròpies entenent que les estratègies d'acció en un món canviant han de ser necessàriament dinàmiques (Bonil i Querol, 2007).

Històricament l'EdC s'ha desenvolupat prenent com a referència uns models didàctics que presenten en comú un cert plantejament dogmàtic (Pujol, 1996). Davant la necessitat d'un posicionament crític i transformador, en els darrers anys es planteja un nou model d'educació del consum associat als principis del paradigma de la complexitat. Aquest model veu la societat de consum com un espai de conflicte permanent i obert a la indeterminació, en què els individus són actors que participen en la construcció del futur (Bonil i Querol, 2007). L'EdC es configura, doncs, com una plataforma per descobrir noves formes de consum que considerin, per exemple, la rellevància de les emocions en cadascun dels actes de consum que fem diàriament. Prendre el paradigma de la complexitat com a punt de referència conceptual per a dissenyar contextos afavoridors de l'EdC comporta contrastar el canvi que es planteja en les pràctiques educatives.

Igual que ha passat en l'educació científica i en la ciència escolar, l'EdC s'ha centrat tradicionalment en consignes racionals basades en temes tòpics com la publicitat, els diners, les joguines, etc. (Pujol, 1996).

Situant-nos, de nou, en la perspectiva científica, aquesta forma d'abordar l'EdC, constitueix una perspectiva que obstaculitza comprendre el món (Izquierdo, et. al., 2004). Partint del principi de *pensament complex* (Morin, 2003), en el que es pressuposa que l'emoció i la raó dialoguen en la construcció del coneixement, l'EdC té el repte de fer una immersió en el camp de les emocions.

En el context de la societat actual, Bauman (2007) planteja que el món està ple de **possibilitats**, com una taula de *buffet* plena de suculents plats, la quantitat dels quals sobrepassa els límits del golafre més extrem. Els convidats som els

consumidors, i el desafiament més exigent al que hem de fer front és la necessitat d'establir prioritats: refusar algunes opcions i deixar-les inexplorades. En aquest marc l'EdC té la responsabilitat de conèixer quins mecanismes activen determinades emocions (Bonil, 2008), quines emocions es plantegen en el nostre entorn de consum i, quines són les eines que poden ajudar a la ciutadania a explorar les seves emocions en aquests contextos. Amb la darrera finalitat de dissenyar activitats que integrin en elles el camp de les emocions (Bonil, 2008).

Plantejar aquesta visió de l'Educació del Consum, sota els principis del paradigma de la complexitat, suposa entendre que cada acte de consum que fem esdevé un diàleg constant i permanent entre l'emoció i la raó. En paraules d'Ariely (2008), per prendre decisions ben fonamentades, d'alguna manera hem d'experimentar i entendre l'estat emocional en què estarem a l'altre costat de l'experiència. I això, es converteix en una oportunitat per entendre aquestes situacions educatives com una porta a la reflexió i al coneixement sobre el propi pensament, dins de situacions quotidianes i significatives. I també, com una oportunitat per entendre que darrere les accions, estratègies i valors que ens mouen com a persones (consumidores) hi ha quelcom més que la raó (Bonil, 2005).

2.3. CARACTERITZACIÓ DE L'EMOCIÓ

Sembla que només importa pensar, la raó, i que tot allò subjacent a ella, l'emoció i el ser, són menys importants, quant en realitat formen un tot. El millor que podem dir és que "som", que la vida resideix en el nostre organisme i que tenim emocions i sentiments, i que tot això té una gran influència en la imaginació, el procés de pensament i raonament. (Damasio i Punset, 2004).

Les emocions juguen un paper cabdal en les nostres vides. Per això no és d'estranyar que hagin estat objecte de preocupació i anàlisi al llarg de la història.

En el camp de l'educació, en general, diversitat de línies d'investigació sobre l'aprenentatge analitzen amb interès la dimensió emocional i informen de la gran influència que té sobre l'educació, un seguit de constructes tals com la motivació, l'autoconcepte, les actituds, els interessos, etc. (Vázquez i Manassero, 2007).

L'interès de la present recerca no es centra en conceptualitzar l'educació emocional dins l'àmbit de la didàctica de les ciències. La finalitat de l'educació emocional es concreta en un procés educatiu continu i permanent, que pretén potenciar el desenvolupament emocional com a complement indispensable del desenvolupament cognitiu (Bisquerra, 2006). I l'interès de la present recerca, lluny de situar-se en aquesta línia, es centra en aproximar-se a la integració de les emocions en els processos d'e-a de l'EdC, i per això es fa necessari conceptualitzar què s'entén per emoció.

L'estudi de les emocions compromet **campes** tan **diversos** com són el de la Neurologia, Biologia del Coneixement, Filosofia, Sociologia, Psicologia o Neurobiologia, per a mencionar alguns dels molts que s'han endinsat en l'àmbit. En tots ells es destaca la importància de les emocions per adaptar-se, sobreviure i entendre com els humans conceptualitzem el món, els valors i les relacions que desenvolupem amb els altres i amb nosaltres mateixos. Existeix, a més a més, un acord sobre el paper rellevant que té per a motivar l'aprenentatge, i per a comunicar-se amb els altres, aspectes fonamentals en l'educació (Hugo, 2008).

La paraula **emoció** prové del llatí *movere* (moure), amb el prefix *e*, que pot significar moure cap a fora, treure fora de nosaltres mateixos. Això pot suggerir que la tendència a actuar està present en cada emoció (Bisquerra, 2006). A conseqüència de la diversitat d'estudis i interpretacions de l'emoció, ha estat descrita de formes diferents. Entre la gran diversitat de definicions adoptem les dues següents com a referència: *Estat complex de l'organisme caracteritzat per una excitació o pertorbació que predisposa a una resposta organitzada. Les emocions es generen habitualment com a resposta a un esdeveniment extern o intern* (Bisquerra, 2006). I des de la neurobiologia, *Conjunt complex de respostes químiques i neuronals que formen un patró diferent. (...) El resultat últim de les respostes és situar l'organisme en circumstàncies propícies per a la supervivència i el benestar* (Damasio, 2007).

En el rerefons d'aquestes dues definicions podem trobar un patró comú d'explicació al procés de la vivència emocional: esdeveniment → valoració → canvis fisiològics → predisposició a l'acció (Lazarus, 1991).

L'emoció és un component multidimensional que es refereix sovint a una gran diversitat d'estats, que sovint es solapen en la mateixa paraula.

Sense voluntat d'extendre el present apartat en un anàlisi de dimensió inabastable al voltant de la caracterització de l'emoció, considerem rellevant distingir dos termes que en algun moment o altre sorgeixen en la present recerca.

Per **sentiment** s'entén una actitud originada a partir d'una emoció, però que perdura més en el temps, a diferència de l'estímul que l'origina. A nivell metafòric Damasio (2007) fa la següent diferenciació: "les emocions es representen en el teatre del cos; en canvi els sentiments es representen en el teatre de la ment".

Per **afecte** entendrem la qualitat de les emocions, que poden ser d'afecte positiu o d'afecte negatiu (Bisquerra, 2006). Tot i que la paraula presenti certa connotació positiva.

Davant la distinció d'aquests tres conceptes, que sovint en el llenguatge més col·loquial es fan servir gairebé com a sinònims, ressaltem la delimitació poc clara i precisa que s'ha fet dels termes emocionals al llarg de la història. La complexitat dels estats emocionals dificulta aquesta precisió, i és per aquest motiu que al llarg de la present recerca es farà ús del terme *paper de l'emoció*, englobant en ell els diferents estats presentats. Es fa ús d'aquest terme de forma indistinta per la dificultat prevista a l'hora d'analitzar unes dades que abordaven, de forma personal i subjectiva per cada membre de la mostra, justificacions al voltant de la presència de l'emoció en els processos d'e-a.

3. METODOLOGIA

En aquest apartat es presenta la metodologia utilitzada al llarg de la recerca. Primerament es presenta el context i població. Tot seguit es fa una justificació metodològica, seguida del instrument dissenyat per al procés de recollida i selecció de dades. I finalment s'exposa el marc de referència per al tractament de dades.

3.1. POBLACIÓ I CONTEXT

En els darrers anys, al voltant de l'educació formal s'han anat consolidat un seguit d'entitats educatives que amb elements en comú amb el currículum del sistema educatiu formal (objectius educatius i nivell de reflexió didàctica), ofereixen activitats de suport al sistema educatiu formal. Són lluny d'englobar-se en el que es considera l'educació no formal, ja que aquesta no incorpora la reflexió curricular que integren aquestes entitats, tot i situar-se físicament fora dels centres educatius.

És en aquest marc on es situa la present recerca, en concret a l'**Escola del Consum de Catalunya** (ECC). Aquesta entitat pertany a l'Agència Catalana del Consum (ACC), organisme autònom que depèn de la Conselleria d'Economia i Finances, de la Generalitat de Catalunya. L'ACC té com a objectiu principal garantir els drets de les persones com a consumidores de productes i usuàries de serveis. I entre els seus diferents objectius específics, destaca el de formar, informar i educar les persones consumidores. Per aquest motiu, el 2003 es va crear l'ECC. Aquesta esdevé un servei públic gratuït que vol afavorir i potenciar la presència de l'Educació del Consum (EdC) dins l'àmbit educatiu català.

L'Agència Catalana del Consum s'encarrega de la gestió administrativa de l'ECC i ha adjudicat, mitjançant un concurs públic, la gestió didàctica al Departament de Didàctica de la Matemàtica i de les Ciències Experimentals de la Facultat de Ciències de l'Educació, de la UAB.

L'Escola del Consum de Catalunya presenta entre els seus objectius generals el de constituir un espai permanent de treball de l'EdC en l'àmbit català; afavorir l'accés a l'EdC a la població escolar de Catalunya; i facilitar la inclusió de l'EdC en els currículums de les diferents etapes del sistema educatiu. Per tal d'assolir aquests objectius, l'ECC es constitueix com un Centre d'Estudis de l'Educació del Consum on es realitzen de forma simultània activitat docent, innovació i recerca.

Dins d'aquest context, la població en la que es focalitza la recerca són els **10 educadors** que integren l'**equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya**.

3.2. APROXIMACIÓ METODOLÒGICA

La recerca s'emmarca en una de les principals tendències de la investigació educativa qualitativa: el **paradigma interpretatiu**. Centrant l'interès en descriure i interpretar un fenomen determinat en un context concret (Koeting, 1988. Dins de Carr & Kemmis).

L'**estratègia de recollida de dades** es defineix partint dels elements significatius del context de la recerca. D'aquests elements dos d'ells es consideren els més rellevants a tenir en compte:

- l'equip educatiu està situat en horari laboral, en diferents espais físics amb una distància entre ells que no permet reunir a tot l'equip;
- l'equip educatiu, per a solucionar aquesta distància física, té establerts diferents sistemes i canals de comunicació a través de la via virtual.

Per altra banda, i amb la finalitat d'obtenir dades amb la màxima riquesa possible, i que permetin dur a terme un anàlisi amb més profunditat, es planteja una recollida de dades que contempli les **opinions individuals i col·lectives**.

Partint dels aspectes anteriors, es planteja un instrument de recollida de dades que intenta contemplar-los en el seu plantejament. L'instrument es caracteritza per:

- Incloure diferents moments temporals en la seva recollida de dades, per impossibilitat de realitzar un únic moment conjunt amb tot l'equip educatiu. Això és favorable en dos aspectes. El primer, per a diferenciar els moments de recollida de dades individuals i col·lectius. I el segon, per a constatar si les opinions expressades pels educadors són consistents quan es planteja la mateixa pregunta en moments temporals diferents (sense que això signifiqui plantejar un estudi comparatiu en el temps).
- Aprofitar dos dels canals de comunicació establerts per l'equip educatiu: la comunicació virtual a través del correu electrònic i una reunió presencial de tot l'equip educatiu programada de forma trimestral.
- Presentar un nivell de discurs multimodal per aprofitar les dinàmiques, eines didàctiques i recursos que l'equip inclou i utilitza en els seus taller educatius. Això facilita recollir més informació i potenciar les possibilitats expressives de cada llenguatge (Lemke, 2006)

L'**estratègia d'anàlisi de les dades** es situa en un **nivell d'anàlisi descriptiu**, amb disseny d'**estudi per enquesta**. S'opta per aquest tipus d'anàlisi ja que la finalitat es situa en analitzar i descriure un fenomen concret d'un context educatiu. Això no és sinònim de dur a terme una investigació que es limiti a la mera recollida de dades, ja que es dona resposta a la qüestió que guia la present recerca. Per a dur a terme aquest anàlisi es generen unes categories classificades en dos àmbits, que presenten relacions entre elles, i que a partir de les relacions que s'estableixen permetran generar tipologies explicatives.

I s'opta per el disseny d'estudi d'enquesta perquè els qüestionaris són l'instrument que permetran una millor qualitat en la informació, i faran més eficaç el procés de recollida de dades. Tot seguit es presenta la caracterització de l'instrument de recollida de dades.

3.3. INSTRUMENT DE RECOLLIDA DE DADES

L'instrument de recollida de dades es concreta en **tres qüestionaris**. Tots ells cerquen la mateixa finalitat i es presenten sota la mateixa pregunta, però la resolució que es demana a l'equip educatiu difereix en la forma en cadascun d'ells. Així mateix, els tres qüestionaris de l'instrument mantenen la mateixa estructura:

- A través d'imatges (emoticones) s'introdueix el focus central de la pregunta d'investigació (elements emocionals). Fer ús d'un nivell de discurs multimodal, a partir dels recursos didàctics del context de recerca, potencia la informació en la informació recollida, així com l'expressivitat que afavoreix cada llenguatge (Lemke, 2006).
- Es proposa en els dos primers qüestionaris, una pregunta de justificació individual, i en el tercer qüestionari una pregunta de justificació col·lectiva. Aquesta diversitat de justificacions és de gran importància, i es potencia amb l'objectiu de posar en interacció totes les opinions possibles. Això implica discutir i posar en dubte alguns punts de vista, amb l'objectiu d'establir unes "regles de joc" en les que es combini el pensament crític, la reflexió i la participació (Sanmartí i Pujol, 2002).

Els dos primers qüestionaris ofereixen una setmana per a la seva resolució. I el tercer qüestionari es resol en una reunió del propi equip educatiu. Els tres moments de recollida de dades es distribueixen en tres setmanes consecutives.

Tot seguit es presenta l'exemple dels qüestionaris, amb la resposta de l'educador 4.

- **Tries la paraula clau ?** (qüestionari 1):

El qüestionari 1 té com a objectiu recollir les opinions individuals, sobre la pregunta general de la recerca, dels 10 membres de l'equip educatiu de l'ECC.

El qüestionari es feia arribar als subjectes mitjançant el correu electrònic. En aquest es presentava la recerca i la finalitat, i a continuació es demanava que es contestés el qüestionari que s'adjuntava en un arxiu.

La resposta consistia en que cada educador/a escollís tres paraules que per a ell definissin l'espai que tenen els elements emocionals en el moment de realitzar un taller educatiu a l'ECC, i justificar-ne el perquè.

El qüestionari es presentava, en arxiu .ppt, de la següent manera:

	<p>Tria i escriu 3 paraules que per a tu representin l'espai que tenen els elements emocionals a l'hora de realitzar un taller didàctic a l'ECC, i justifica'n el per què.</p>
<p>PARAULA 1: <input type="text" value="ESFORÇ"/></p> <p>He triat aquesta paraula perquè ...</p> <p>Moltes vegades volem que surtin i costa molt. Ens basem en la teoria i no deixem que surtin aquests elements emocionals. Depèn molt del taller que estiguem realitzant i del grup que tinguem.</p> <p>Majoritàriament a primària surt més fàcil que a secundària. Però sempre hi és.</p>	<p>PARAULA 2: <input type="text" value="COMPLEMENT"/></p> <p>He triat aquesta paraula perquè ...</p> <p>Treballar l'educació sense que surtin les emocions en cap moment és impossible, és el millor complement que podem tenir als nostres taller.</p>
<p>PARAULA 3: <input type="text" value="REPTE"/></p> <p>He triat aquesta paraula perquè ...</p> <p>Per tal de fer veure que no tots reaccionem igual davant un impacte. Cadascú té les seves emocions quan veu un anunci, un producte, una obra...</p> <p>S'ha aconseguit obrir aquesta emoció personal i poder veure la dels altres. Seran millor o pitjors que la meua?? Aquí està el repte! Ni millor, ni pitjor... DIFERENT.</p>	

Figura 3a. Mostra del qüestionari *Tries la paraula clau?* (qüestionari 1)

- **Tries l'element clau?** (qüestionari 2):

El qüestionari 2 té com a objectiu recollir les opinions individuals sobre la pregunta de la recerca dels 10 membres de l'equip de la ECC. El procediment d'entrega i resposta era idèntic al del qüestionari 1.

Amb aquest qüestionari es pretenia complementar les respostes donades per cada subjecte en el qüestionari 1, amb les donades en el qüestionari 2.

La resposta consistia en que cada educador/a escollís un element de la ECC que per a ell definís l'espai que tenen els elements emocionals en el moment de realitzar un taller educatiu a l'ECC, i justificar-ne el perquè.

El qüestionari es presentava, en arxiu .ppt, de la següent manera:

Ara que ja has triat la paraula clau...

TRIES L'ELEMENT CLAU?

Escull 1 element de l'ECC que per a tu representi l'espai que tenen els **elements emocionals** a l'hora de realitzar un taller didàctic a l'ECC. Fes-li una fotografia, insereix la imatge i **justifica el perquè de la teva tria.**
(si tens problemes per a realitzar la fotografia, descriu l'element de tal manera que sigui identificable)

He triat aquest element perquè ...

Depèn molt de quin educador/a estigui fent el taller. Algú es pot centrar molt en els elements emocionals, altres menys, altres els hi donen més èmfasi, d'altres no tant, altres complementen amb ells, d'altres van a la teoria...

Conclusió. Nosaltres som els qui fem els tallers i som qui exposem les nostres vivències i coneixement. Ens ells movem aquests elements tenint en compte el nostre entorn (alumnat) i sensacions personals (quin dia tens avui?)

Figura 3b. Mostra del qüestionari *Tries l'element clau?* (qüestionari 2)

- ***Ens emparaulem plegats ?*** (qüestionari 3):

El qüestionari 3 té com a objectiu recollir les opinions col·lectives dels 10 membres de l'equip educatiu de l'ECC, sobre la pregunta de la recerca.

Amb aquest qüestionari es pretenia complementar les respostes donades per cada subjecte en el qüestionari 1 i 2, amb les dades del qüestionari 3 on la resposta s'organitzava col·lectivament, en funció de la discussió amb altres membres de l'equip.

El procediment de resposta d'aquest formulari adoptava diferents passos. Era necessària l'interacció personal entre educadors i per aquest motiu la comunicació virtual no era útil. La resposta d'aquest qüestionari es va organitzar dins d'una dinàmica preparada per la investigadora. Primer es va mostrar una presentació de diapositives amb el total de paraules i elements escollits. Posteriorment es va presentar una caixa tancada que contenia 30 papers. En cada un d'ells hi havia escrita una de les 30 paraules que havien escollit el total d'educadors en el qüestionari 1. Es va proposar als educadors organitzar-se en tres grups formats a l'atzar, escollir 10 paraules per grup (també a l'atzar), i escriure amb elles una poesia (dinàmica utilitzada en el taller *Anem de compres?* de l'ECC) que representés l'espai que tenen els elements emocionals en el moment de realitzar un taller educatiu a l'ECC i justificar el perquè. Es va deixar 3/4 d'hora perquè cada grup elaborés la seva creació i justificació, i en acabar cada grup va exposar la seva poesia.

Tot seguit s'exemplifica la poesia elaborada per el grup en el que va participar l'educador 4, i la justificació elaborada.

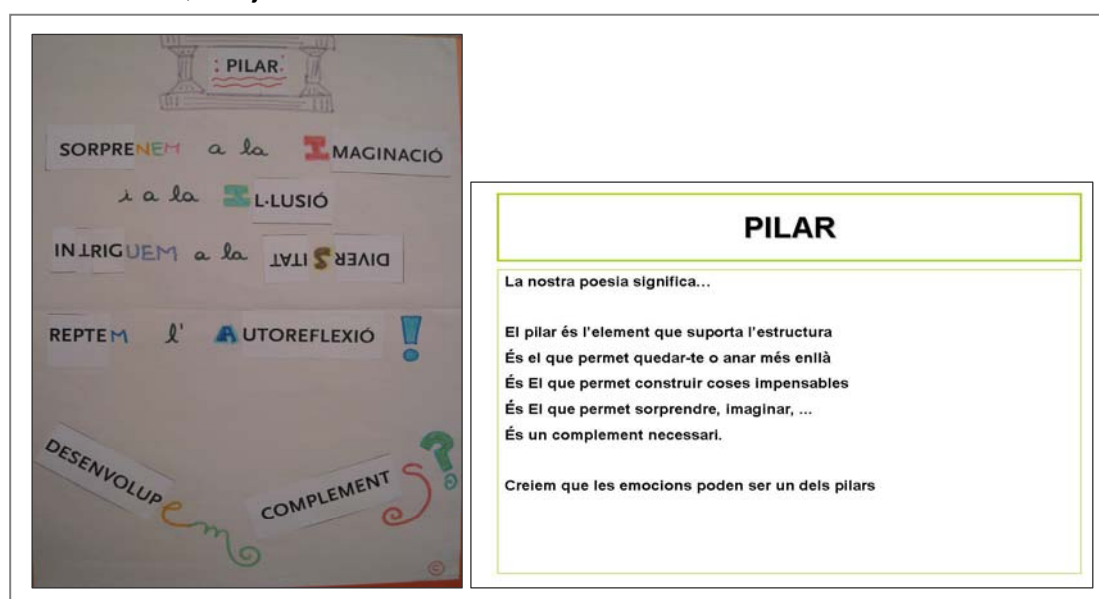

Figura 3c. Mostra del qüestionari *Ens emparaulem plegats?* (qüestionari 3)

3.4. RECOLLIDA I SELECCIÓ DE DADES

Durant el procés de recollida de dades ha estat necessari decidir un seguit de criteris per tal de mantenir la coherència interna del procés de recollida, selecció i anàlisi de dades de la recerca. Tot seguit s'exposen aquests criteris.

Els tres qüestionaris que presenta l'instrument de recollida de dades demanen a la població investigada una justificació. Aquesta va directament lligada amb la tria de les paraules, l'element, o la creació del text-poesia, que representa per a cadascun d'ells l'espai que tenen els elements emocionals dins dels tallers d'EdC de l'ECC. Així doncs es decideix com a primer criteri de recerca que les dades útils per a l'anàlisi seran les justificacions que ha fet cada membre de l'equip educatiu, de forma individual o col·lectiva, en cadascun dels moments de recollida de dades. S'entén per justificació l'aportació de raons per defensar un posicionament i es fan en relació a un cos de coneixement (Jorba et. al., 1998).

Les dades, en cadascun dels qüestionaris presentats, es comptabilitzen de la següent manera:

<i>Tries la paraula clau?</i> (qüestionari 1)	justificació tria 1a paraula	justificacions individuals
	justificació tria 2a paraula	
	justificació tria 3a paraula	

A l'Annex 1 es presenta el recull de dades d'aquest qüestionari.

<i>Tries l'element clau?</i> (qüestionari 2)	justificació tria element	justificació individual
--	---------------------------	-------------------------

A l'Annex 2 es presenta el recull de dades d'aquest qüestionari.

<i>Ens emparaulem plegats?</i> (qüestionari 3)	justificació creació text- poesia	justificació col·lectiva
--	--------------------------------------	--------------------------

A l'Annex 3 es presenta el recull de dades d'aquest qüestionari.

Per tant, per cada educador es recullen 4 justificacions individuals, i 1 justificació col·lectiva. Tenint en compte que la població es configurava per un total de 10 educadors, les dades recollides amb els tres qüestionaris, es comptabilitzen en un total de **40 justificacions individuals i 3 justificacions col·lectives**.

Un segon criteri de recerca ha estat seleccionar les dades sota el marc de la concepció constructivista i socioconstructivista de l'ensenyament i aprenentatge. I partir del triangle interactiu (Coll et. al., 1999), adaptat al context de la recerca, com a base d'anàlisi de les dades i posterior representació dels resultats.

Un tercer criteri de recerca, tenint en compte els dos anteriors, és el de considerar de cadascuna de les justificacions recollides aquells segments de significativitat que aportin dades rellevants per a la recerca. De tal manera que cada justificació no serà analitzada de forma global i general, sinó que es fragmentarà en segments de significativitat que aportin informació diferent. Per tant, si dins d'una mateixa justificació es fa referència més d'una vegada a la mateixa informació, es considerarà dins del mateix segment de significativitat.

I un quart i darrer criteri de recerca ha estat el de mantenir l'ètica durant el desenvolupament del procés de recollida, anàlisi i resultats de la recerca. Prendre consciència d'aquest factor és de rellevant importància en qualsevol recerca. Encara pren més rellevància quan l'àmbit de recerca és el camp de l'educació, ja que molt sovint el focus d'anàlisi són les persones que en formen part. I en el context de la present recerca, encara és més important ja que la investigadora forma part de l'equip educatiu que configura la població de recerca, i això ha requerit mantenir-se al marge d'aquest equip en els moments que assumia el rol d'investigadora. És per això que per tal de no condicionar la participació dels membres de l'equip educatiu en la recerca, s'ha mantingut l'anonimat en les dades, i no s'ha donat cap informació complementària a la que oferien els qüestionaris.

3.5. MARC DE SELECCIÓ, ANÀLISI I REPRESENTACIÓ DE DADES

Tal i com s'acaba d'exposar, un criteri de la present recerca ha estat seleccionar les dades sota el marc de la concepció socioconstructivista de l'ensenyament i aprenentatge (Coll et. al., 1999). El mateix criteri s'ha fet servir a l'hora d'analitzar i representar les dades, tal i com es presentarà amb detall en l'apartat 4.

Situar la present recerca en aquest marc de referència, ha permès dotar de coherència i sentit el tractament, anàlisi i representació de les dades. I alhora ha permès també entendre amb detall les característiques pròpies i específiques de les pràctiques educatives que es donen en el context de recerca, en relació a la integració de l'emoció, sota el mateix marc que es plantegen aquestes pràctiques.

Segons Coll (1995), i centrant-se en l'àmbit de les pràctiques educatives escolars, per entendre què és el que passa en el si de les aules, cal identificar prèviament els àmbits o esferes que intervenen en la configuració d'aquestes pràctiques. Aquesta afirmació es considera totalment vàlida per totes aquelles pràctiques educatives que es donen en institucions de suport al sistema educatiu formal. El model de triangle interactiu que proposa Coll (1999), introdueix els principals àmbits o esferes que s'han considerat importants en la configuració de les pràctiques educatives escolars (Coll, 1999).

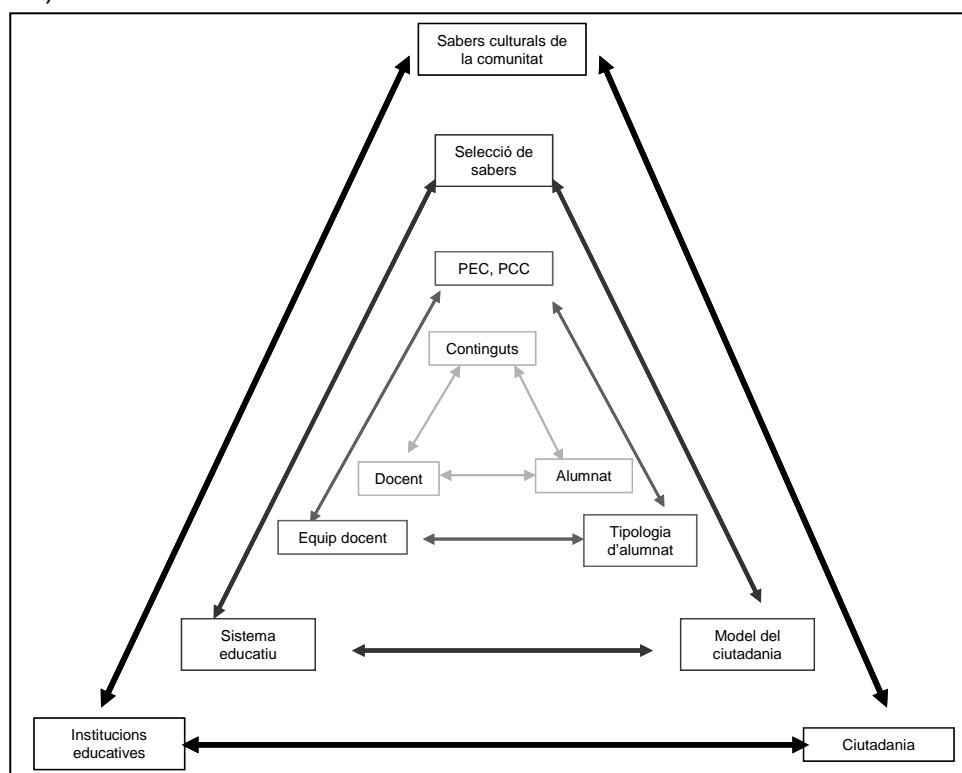

Figura 3d. Esquema del triangle interactiu (Coll, 1999)

D'acord amb la proposta de triangle interactiu de l'autor, aquest ens dona una visió sistèmica que ens ajuda a entendre que les pràctiques educatives es configuren a partir de diferents nivells i que les accions i decisions que es prenen en cadascun dels nivells tenen influència en els altres nivells. L'autor proposa els següents àmbits per a entendre les pràctiques educatives, que corresponen al diferents nivells de triangle presentat.

- **Àmbit de l'organització social, política, econòmica i cultural.** En aquest àmbit s'inclouen aquells aspectes que influeix en els fenòmens educatius a partir dels valors que caracteritzen cada comunitat i les decisions que es prenen a partir d'ells.

- **Àmbit del sistema educatiu formal.** En aquest àmbit s'inclouen els aspectes relacionats amb l'estructura, l'organització i el funcionament del sistema educatiu.
- **Àmbit dels centres educatius (institucions educatives).** Aquest és l'àmbit on es porta a terme l'educació, i es caracteritza per tots aquells aspectes que condicionen en bona mesura el que fan els professors i els alumnes a les aules.
- **Àmbit de l'aula o grup-classe (pràctica educativa).** Aquest àmbit inclou tots aquells aspectes concrets de la pròpia pràctica educativa, on es dona la interacció entre professor, alumne i contingut.

3.5.1. El triangle interactiu en els diferents àmbits.

Cadascun dels àmbits presentats anteriorment esdevenen elements cabdals per identificar, entendre i explicar què passa durant el desenvolupament d'una pràctica educativa. Tot i així, la present recerca únicament situa i planteja l'anàlisi en dos d'ells: l'àmbit de les institucions educatives, i l'àmbit de l'aula grup-classe (que a partir d'ara anomenarem *taller educatiu*). S'opta per aquests dos àmbits ja que es considera que són els que permetran dur a terme un anàlisi de les dades més coherent i ajustat amb l'objectiu de la present recerca. Per aquest motiu tot seguit es presenta la configuració del triangle interactiu en aquests dos àmbits d'anàlisi. Aquests triangles (figura 3e i 3f) presenten adaptacions respecte la formulació original (Coll, 1999), per tal de contextualitzar-los a les característiques de la institució educativa on es desenvolupa la recerca.

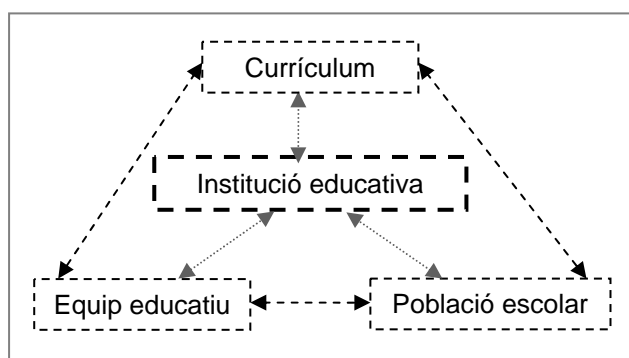

Figura 3e. Triangle interactiu de l'àmbit *Institucions educatives* (Adaptació Coll, 1999)

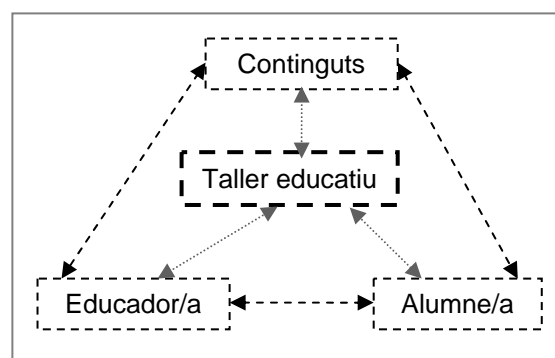

Figura 3f. Triangle interactiu de l'àmbit *Taller educatiu* (Adaptació Coll, 1999)

En l'apartat 4.1.2. de la present recerca, es fa una aproximació amb més profunditat en la concreció i definició de cadascun dels vèrtexs que conformen els dos triangles interactius presentats.

4. ANÀLISI DE DADES

En aquest apartat es presenta el procés que s'ha seguit a l'hora d'analitzar les dades: la codificació, els àmbits i les categories que s'han establert i el tractament i representació dissenyat.

4.1. PROCÉS D'ANÀLISI

4.1.1. Codificació de les dades

Seguint els criteris ètics de tota recerca, i per tal de respectar l'anonimat personal i professional de la població estudiada s'ha establert una codificació de les dades obtingues. Tot seguit s'explica i exemplifica el procés seguit per a establir aquesta codificació.

Cadascun dels deu educadors de l'equip educatiu de l'ECC s'identificarà amb un número. Per altra banda, quan doni una resposta en grup amb altres educadors/es, s'identificarà amb un número compost format per l'agrupació de tots els números dels educadors/es que formen el grup. A continuació es mostra una taula d'exemple.

EDUCADOR	GRUP
6	5-6-7

L'instrument de recollida de dades està format per tres qüestionaris: dos d'ells amb resposta individual, i un amb resposta col·lectiva. A cadascun d'aquests qüestionaris se'ls assigna una lletra, tal i com mostra la taula d'exemple següent.

QÜESTIONARI	LLETRA
<i>Tries la paraules clau?</i> (individual)	P (de p araula)
<i>Tries l'element clau?</i> (individual)	E (d' e lement)
<i>Ens emparaulem plegats?</i> (col·lectiu)	T (del t ext-poesia que resulta)

Tal i com s'explica en els apartats 3.3 i 3.4, de cadascun dels qüestionaris s'obté un nombre diferent de dades. En el qüestionari *Tries la paraules clau?* s'obtenen 3 justificacions individuals. En el qüestionari *Tries l'element clau?* s'obté 1 justificació individual. I en el qüestionari *Ens emparaulem plegats?* s'obté 1 justificació col·lectiva.

A cadascuna de les justificacions se'ls assigna un número, tal i com mostra la taula d'exemple següent:

EDUCADOR	QÜESTIONARI	LLETRA	JUSTIFICACIÓ	NÚMERO
6	<i>Tries la paraules clau?</i>	P (de paraula)	Justificació 1a paraula	1
			Justificació 2a paraula	2
			Justificació 3a paraula	3
	<i>Tries l'element clau?</i>	E (d'element)	Justificació element	4
	<i>Ens emparaulem plegats?</i>	T (del text-poesia que resulta)	Justificació text-poesia	5

Per tant, i seguint la codificació que s'acaba d'explicar, a continuació es mostra l'exemple complet de les dades obtingudes amb un educador/a.

EDUCADOR	Dades
6	P.6.1
	P.6.2
	P.6.3
	E.6.4
	T.(5-6-7).5

4.1.2. Establiment d'àmbits i categories d'anàlisi

Tal i com s'explica en el punt 3.5, la present recerca s'emmarca en la proposta d'anàlisi de les pràctiques educatives, proposada per Coll (1999), a partir del triangle interactiu.

La proposta es basa en situar el triangle interactiu en els diferents àmbits de configuració de les pràctiques educatives per tal de tenir una visió complerta d'aquestes. Tot i així, la present recerca únicament situa i planteja l'anàlisi en dos dels nivells d'anàlisi proposats per l'autor: l'àmbit de les institucions educatives, i l'àmbit de l'aula grup-classe (taller educatiu), adaptant la caracterització d'aquests àmbits al propi context de la recerca. S'opta per aquests dos nivells ja que es considera que permetran analitzar, més acord amb l'objectiu de la recerca, les justificacions de la població referents a l'espai dels elements emocionals en els

processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum. Alhora que són els més significatius i que permetran assolir amb més profunditat l'objectiu de la recerca.

Sota aquest punt de mira, i considerant els dos àmbits que s'acaben citar, s'estableixen 2 àmbits i 8 categories en les que es classificaran els segments de significativitat de les 43 justificacions recollides. Les categories i els àmbits no es consideraran excloents dins d'un mateix segment de significativitat, és a dir, que un educador/a pot incloure referències a més d'una categoria o als dos àmbits.

Les categories i els àmbits es recullen en la representació següent.

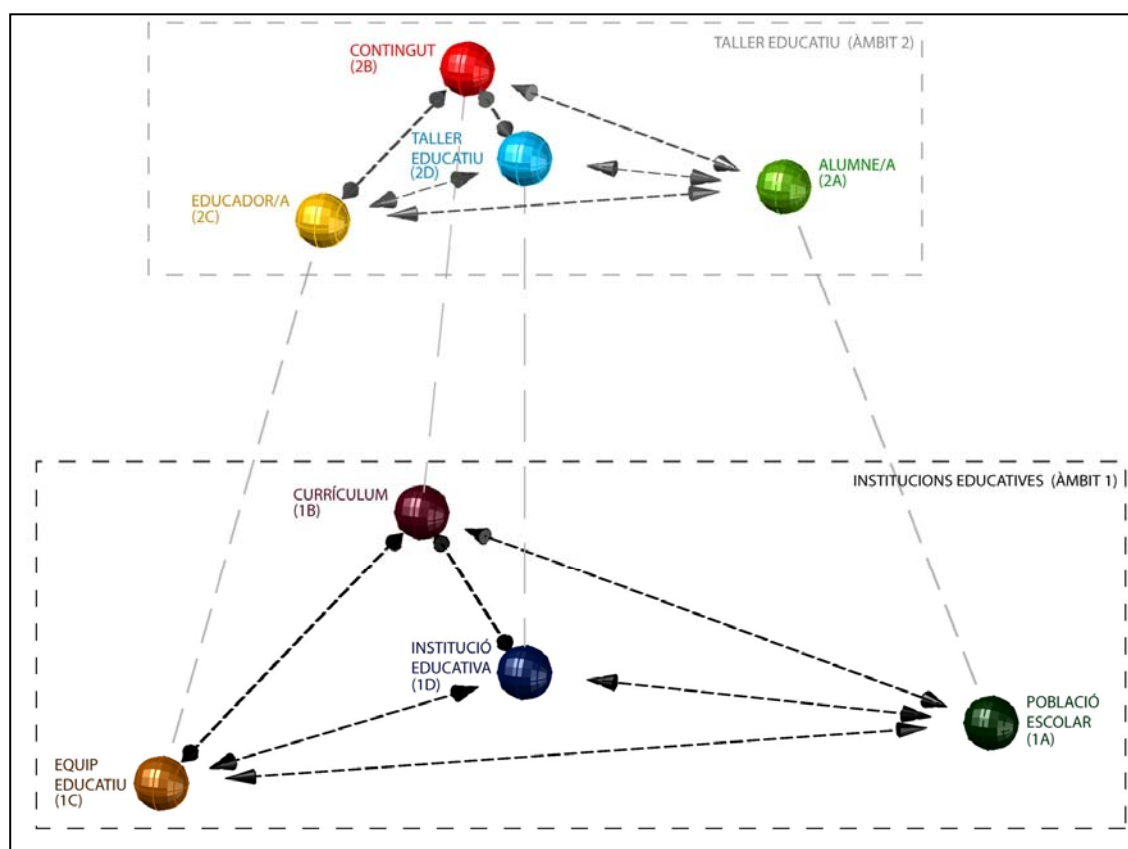

Figura 4a. Àmbits i categories de classificació de les dades

Aquesta representació agrupa en un prisma de base triangular, dos triangles corresponents als dos àmbits seleccionats per a l'anàlisi. Tots dos triangles formen una mateixa figura amb connexions entre ells, ja que un àmbit té cabuda dins de l'altre, fet que s'indica amb el gradient de color i les línies discontinues que els connecten.

Tot seguit s'explica el significat de cadascun dels àmbits, i de les categories que conformen la figura, per tal de dotar de sentit i coherència a les justificacions analitzades.

● ÀMBIT 1 – INSTITUCIONS EDUCATIVES

L'àmbit *institucions educatives* s'explica per les institucions on es porta a terme l'educació formal. En el context de la recerca, ens situem en la institució concreta de l'Escola del Consum de Catalunya de l'Agència Catalana del Consum, una entitat de suport al sistema educatiu formal. Les categories que formen aquest àmbit d'anàlisi són les següents:

● cat. 1.A → Població escolar

La categoria *població escolar* s'explica per tot aquell alumnat possible receptor dels tallers educatius de l'Escola del Consum de Catalunya: alumnat d'Educació Primària, Secundària Obligatòria i Post-Obligatòria, i Educació Especial. És a dir, tot aquell alumnat comprès en aquestes etapes educatives.

● cat. 1.B → Currículum

La categoria *currículum* s'explica per el currículum propi de l'ECC, segons el qual s'entén que l'Educació del Consum pot dotar d'eines a l'alumnat per situar-se en el món i construir el seu estil de vida de forma crítica i responsable. Des d'aquesta perspectiva les activitats s'orientaran cap a la cerca de preguntes per a *pensar*, cap a la recerca en diversitat de llenguatges per a *comunicar*, i cap a la incorporació de l'atzar per a una *acció* estratègica (Calafell et. al., 2008).

● cat. 1.C → Equip educatiu

La categoria *equip educatiu* s'explica per tots aquells membres de l'equip de l'ECC que d'una o altra manera contribueixen al disseny, recerca i posada en pràctica de les activitats d'e-a que es realitzen. És per això, que dins d'aquesta categoria també quedaran incloses, a banda dels educadors, aquelles persones de l'equip administratiu que garanteixen l'assistència dels centres educatius, i realitzen assessorament en els continguts propis de matèria de consum.

● cat. 1. D → Institució Educativa

La categoria *institució educativa* s'explica com l'emergència resultant del diàleg de les tres categories anteriors. Aquest diàleg fa emergir una institució educativa concreta, l'ECC. Es caracteritza per un projecte educatiu que dota de sentit i personalitat l'ECC dins l'àmbit educatiu català.

● ÀMBIT 2 – TALLER EDUCATIU

L'àmbit *taller educatiu* s'explica per la pròpia pràctica educativa. En el context de l'ECC ens situem en el moment *in situ* de qualsevol activitat educativa que s'ofereix a la població escolar. Les categories que formen aquest àmbit d'anàlisi són les següents:

● cat 2.A → Alumne/a

La categoria *alumne/a* s'explica per cada membre de la població escolar amb el que es realitza el taller educatiu. És a dir, l'alumnat que entra en joc en la pròpia pràctica educativa de l'ECC.

● cat 2.B → Contingut

La categoria *contingut* s'explica per la focalització en el què aprendre del currículum de la institució educativa, a l'hora de dissenyar un taller educatiu. Cadascuna de les activitats educatives que ofereix la institució es concreten en uns determinats continguts, i aquests són en els que es centra aquesta categoria.

● cat 2.C → Educador/a

La categoria *educador/a* s'explica per la pròpia persona que realitza el taller amb l'alumne/a. És a dir la figura educativa que està en contacte amb l'alumne/a, amb el contingut i amb el context, dins d'una situació d'e/a.

● cat 2.D → Taller educatiu

La categoria *taller educatiu* s'explica com l'emergència resultant del diàleg de les tres categories anteriors. Per tant, aquesta categoria recull qualsevol element que emergeixi dins la pròpia activitat educativa: des de les relacions socials que s'hi donen, fins als escenaris educatius que s'hi creen, l'aproximació als continguts d'e-a, etc.

Així doncs, s'estableix la codificació següent:

		Àmbit de les <i>institucions</i> educatives		Àmbit de <i>taller educatiu</i>	
		1		2	
Categories	Població escolar	1.A	Alumne/a	2.A	
	Currículum	1.B	Contingut	2.B	
	Equip educatiu	1.C	Educador/a	2.C	
	Institució educativa	1.D	Taller educatiu	2.D	

4.1.3. Tractament de les dades

Una vegada les dades han estat recollides i codificades, és moment de definir, en base als àmbits i categories d'anàlisi presentades, quins són els segments de significativitat de cadascuna de les justificacions. Per a fer-ho, es seleccionen aquells segments que justifiquen la presència d'elements emocionals, al voltant d'alguna de les categories que contempla l'adaptació del triangle interactiu que s'acaba de presentar. Per tal de poder analitzar les dades, s'ha generat una graella que agrupa tots els fragments de significativitat d'un mateix educador/a, i els categoritza en funció de l'àmbit i categoria a la que corresponen. També s'han generat tres graelles que corresponen a les dades dels tres grups formats pels diferents educadors.

Totes les graelles inclouen la codificació de les dades, els segments de significativitat de les justificacions, la classificació en àmbits i categories, i una justificació de la classificació realitzada. Finalment es presenta un recompte quantitatiu del total de segments que es refereixen a cadascun dels àmbits i categories, que serà útil per a la representació posterior de les dades.

Tot seguit es presenta un exemple de la graella individual de l'educador 4, i la graella del grup en el que participa el mateix educador.

El total de graelles de la població estudiada, a nivell individual i col·lectiu, s'adjunten a l'Annex 4.

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.4.1.	"...volem que surtin" (...) "...ens basem en la teoria i no deixem..."									
	"...depèn molt del taller que estiguem realitzant..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
	"...i del grup que tinguem..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència al grup d'alumnes que participen en l'activitat educativa de l'ECC.
P.4.2.	"...treballar l'educació..." (...) "...que podem tenir als nostres tallers..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a la finalitat essencial per la qual existeix la institució educativa ECC, educar a través d'una proposta educativa que presenta tallers.
	"...és el millor complement..."									Pertany a la categoria 1.B. ja que fa referència a les emocions com un complement a l'EdC; per tant, s'introdueix un element característic del currículum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.
P.4.3	"...no tots reaccionem igual davant d'un impacte..." (...) "...cadascú té les seves emocions..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a la diversitat que presenta la població escolar a la qual es dirigeix la institució educativa ECC.
	"...ni millor ni pitjor...diferent..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a un element significatiu de la institució educativa, la diferència que presenta en la manera d'entendre l'EdC vers altres institucions amb la mateixa finalitat.
E.4.4	"...depèn molt de quin educador/a està fent el taller..." (...) "...nosaltres som els qui fem els tallers..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...depèn molt de quin educador/a està fent el taller..." (...) "...nosaltres som els qui fem els tallers..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	1	1	1	2	1	-	1	2	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	5				4				

LLEGGENDA - Codi P: justificació del instrument <i>Tries la paraula clau?</i> E: justificació del instrument <i>Tries l'element clau?</i> 4: educador 4 1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.	- Àmbit 1: Institucions educatives 1.A.: Població escolar 1.B.: Currículum 1.C.: Equip educatiu 1.D.: Institució Educativa	- Àmbit 2: Taller educatiu 2.A.: Alumne/a 2.B.: Contingut 2.C.: Educador/a 2.D.: Taller educatiu
--	--	--

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
T.(1·2·3·4).5	“...el pilar és l'element que suporta l'estructura...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que l'estructura podria definir-se com la pròpia institució educativa, sustenta tot el que hi passa dins d'ella.
	“...el que permet quedar-te o anar més enllà... ”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu de l'ECC.
	“...el que permet construir coses impensables... ”									Pertany a les quatre categories que conformen l'àmbit 2, ja que es fa referència a quelcom que construeixen i fan emergir totes les parts implicades en la pròpia pràctica educativa. I per tant entra en joc l'educador, l'alumnat i el contingut didàctic.
	“...el que permet sorprendre, imaginar... ”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'un element important dels tallers d'Edc que es realitzen a l'ECC, l'ambient i clima que s'hi crea.
	“...és un complement necessari... ”									Pertany a la categoria 1.B. ja que fa referència a les emocions com un complement a l'EdC; per tant, s'introdueix un element característic del currículum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	-	1	-	1	1	1	2	2	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	2				6				

LLEGENDA - Codi T: justificació del instrument <i>Ens emparaulem plegats?</i> (1·2·3·4): grup format per l'educador 1, 2, 3 i 4. 5: nombre de la justificació.	- Àmbit 1: Institucions educatives 1.A.: Població escolar 1.B.: Currículum 1.C.: Equip educatiu 1.D.: Institució Educativa	- Àmbit 2: Taller educatiu 2.A.: Alumne/a 2.B.: Contingut 2.C.: Educador/a 2.D.: Taller educatiu
---	--	--

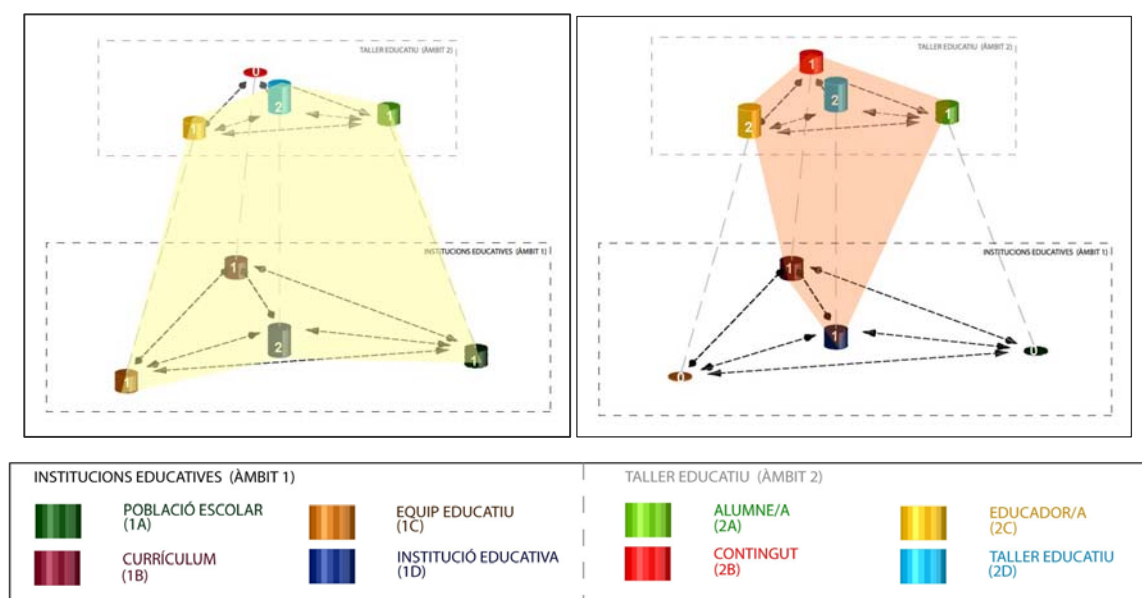
4.1.4. Representació de les dades

Finalment, quan les dades han estat analitzades en funció dels segments de significativitat que incorporen, es representen per tal de fer els resultats interpretables. L'instrument de representació de dades s'ha dissenyat específicament per a la present recerca. I tal i com s'ha explicat en l'apartat 4.1.2., s'ha dissenyat un prisma de base triangular, format per dos triangles de dimensions diferents, que corresponen als dos àmbits seleccionats per a l'anàlisi. Tots dos triangles formen una mateixa figura amb connexions entre ells, ja que un àmbit té cabuda dins de l'altre, fet que s'indica amb el gradient de color i les línies discontinues que els connecten.

La representació de les dades individuals s'ha fet partint del recompte quantitatiu del total de segments de significativitat esmentats per cada educador. A partir d'aquest, s'ha ubicat, en els vèrtexs dels triangles corresponents, una barra que creix en alçada en funció dels segments esmentats. Finalment, amb una ombra de color groc s'han connectat totes les barres que han crescut en alçada dins la figura.

La representació de les dades col·lectives, ha seguit el mateix procediment que la de les dades individuals. Presenta com a diferència, que l'ombra que connecta les barres que han crescut en alçada dins la figura és de color vermell.

Tot seguit es presenta un exemple de la representació de les dades individuals de l'educador 4, i la representació de les dades de grup en el que participa el mateix educador.

5. RESULTATS I DISCUSSIÓ

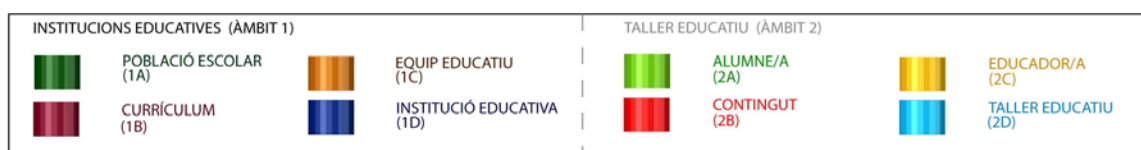
En aquest apartat es presenten els resultats referents a l'anàlisi de dades: primer a nivell individual, i després a nivell de grup establint perfils educatius. Per acabar, es detalla el rigor científic seguit durant la recerca.

5.1. RESULTATS INDIVIDUALS DE L'EQUIP EDUCATIU

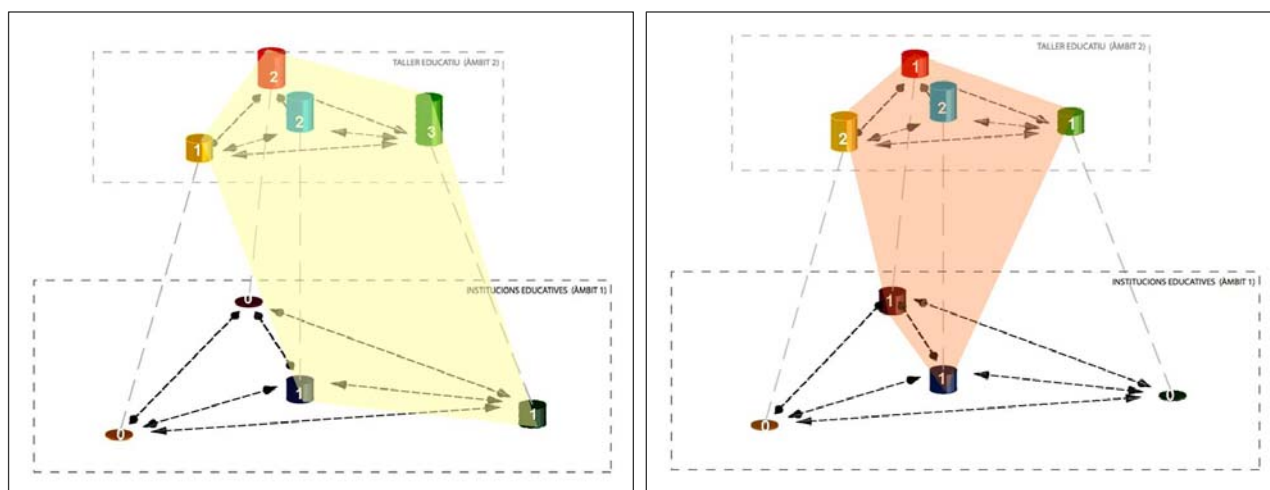
Seguint l'objectiu de la present recerca, caracteritzar l'equip educatiu, els resultats individuals es presenten de forma resumida, donant més pes als resultats de grup. L'aprofundiment als resultats individuals de cada educador/a es pot consultar a l'Annex 5.

Per a presentar els resultats individuals de cada educador es seguirà la mateixa estructura: s'exposarà la representació gràfica de caire individual de cada educador (color groc), en comparació amb la del grup en el que ha participat (color vermell), i a continuació es fa una breu discussió dels resultats.

Tot els gràfics, es llegeixen amb la següent llegenda.

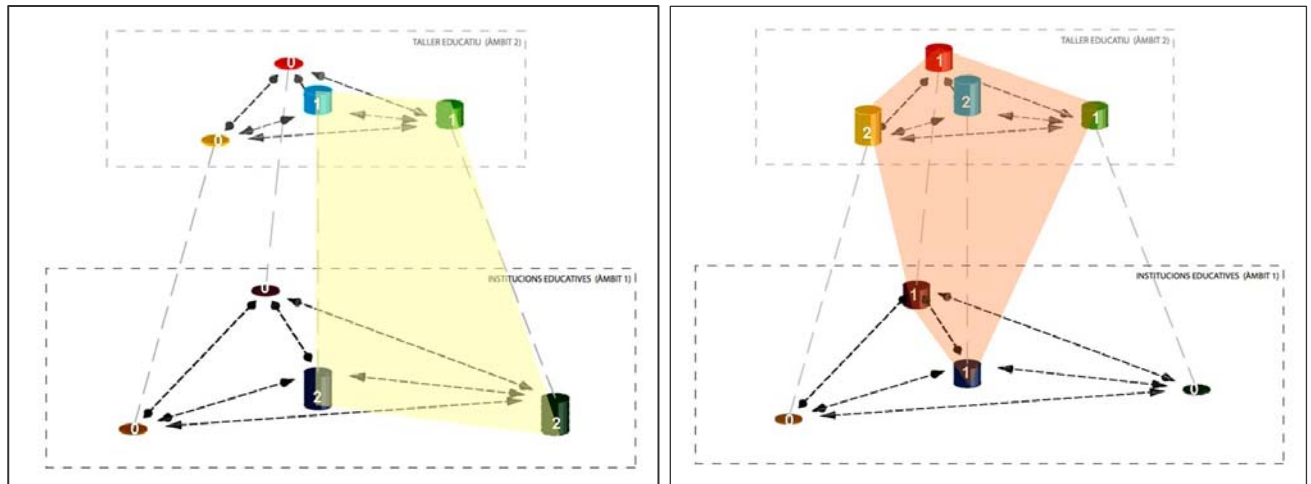
- Educador 1

L'educador 1, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, en l'àmbit 2 (taller educatiu). Destaca la presència en les seves justificacions de les quatre categories d'aquest àmbit, i la contemplació parcial de l'àmbit 1. La seva opinió, quan dialoga en grup, manté la mateixa estructura que a

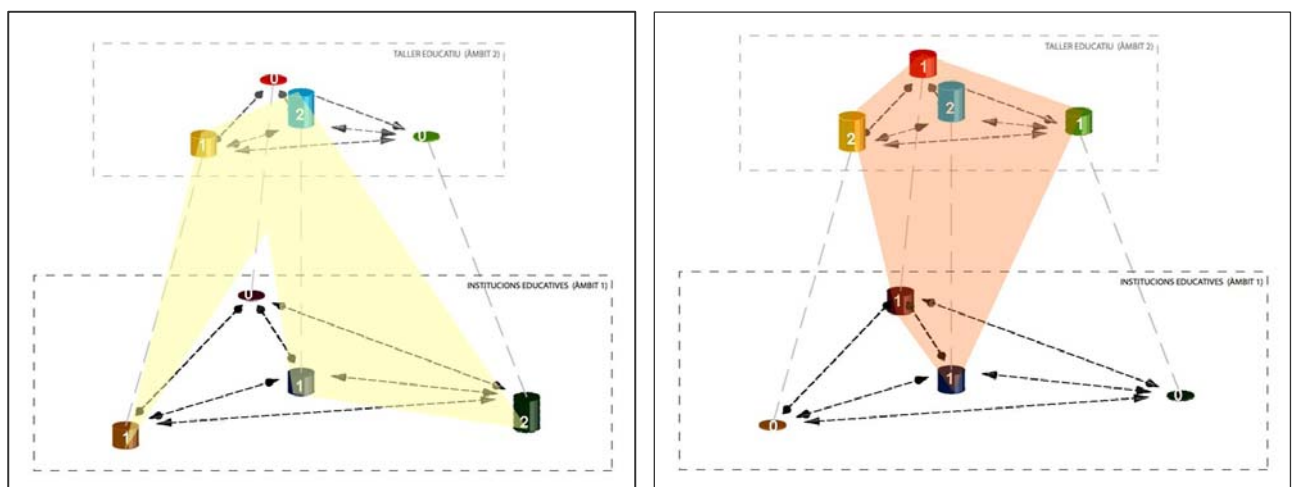
nivell individual, tot i presentar alguns canvis en categories com: població escolar i currículum.

- Educador 2

L'educador 2, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, en la interacció entre alumne-a/població escolar i taller educatiu/institució educativa, en els dos nivell d'anàlisi que es proposen. Destaca aquesta connexió tan clara, i que s'obviï la resta de categories. La seva opinió, quan dialoga en grup, amplia la seva perspectiva en l'àmbit 2 i desajusta la seva perspectiva en l'àmbit 1. Això fa variar la coherència global que ofereix la seva opinió individual.

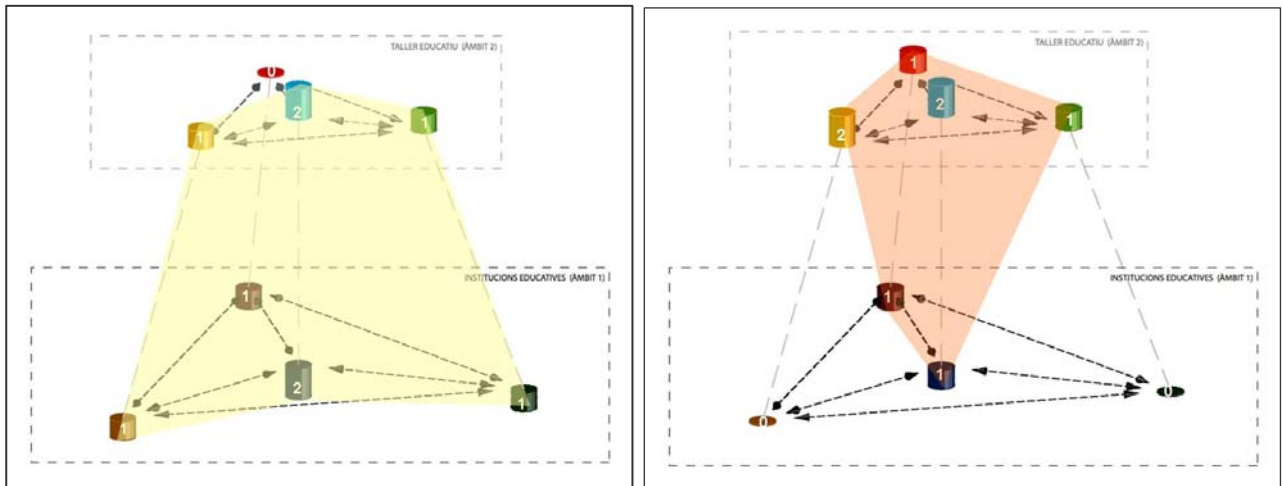
- Educador 3

L'educador 3, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, majoritàriament en l'àmbit 1 (institucions educatives).

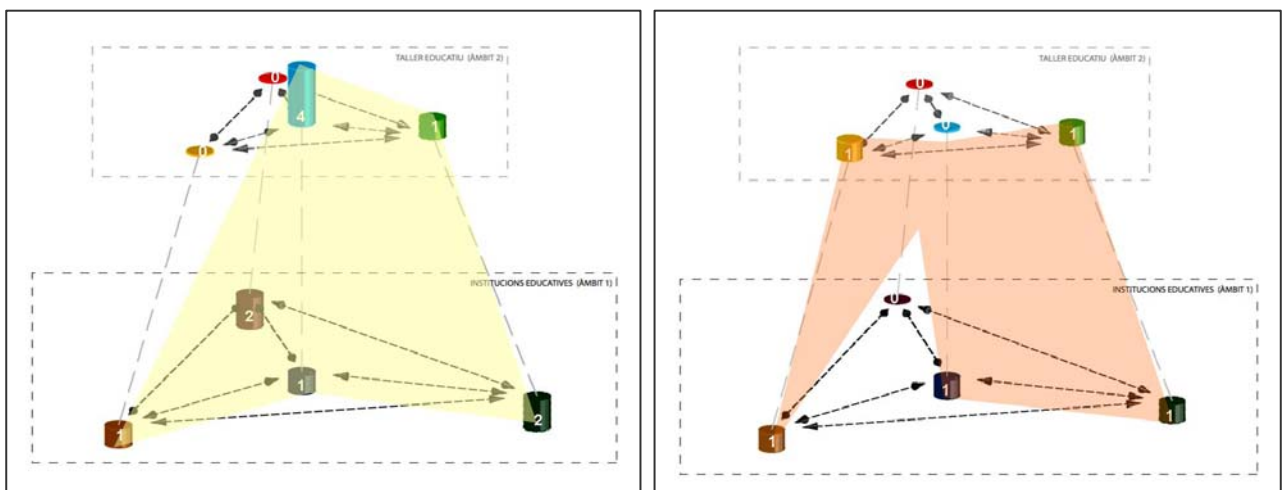
Destaca com es deixa de banda el currículum i el contingut com a possibles elements emocionals. La seva opinió, quan dialoga en grup, canvia la seva essència, ja que pren rellevància l'àmbit 2, contrastant amb el punt de mira individual.

- Educador 4

L'educador 4, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, en els dos àmbits d'anàlisi: taller educatiu i institucions educatives, establint relació escalar entre ells. Destaca que s'obviï la categoria contingut. La seva opinió, quan dialoga en grup, perd riquesa i amplitud: és manté la força de l'àmbit 2, però perd rellevància l'àmbit de les institucions educatives.

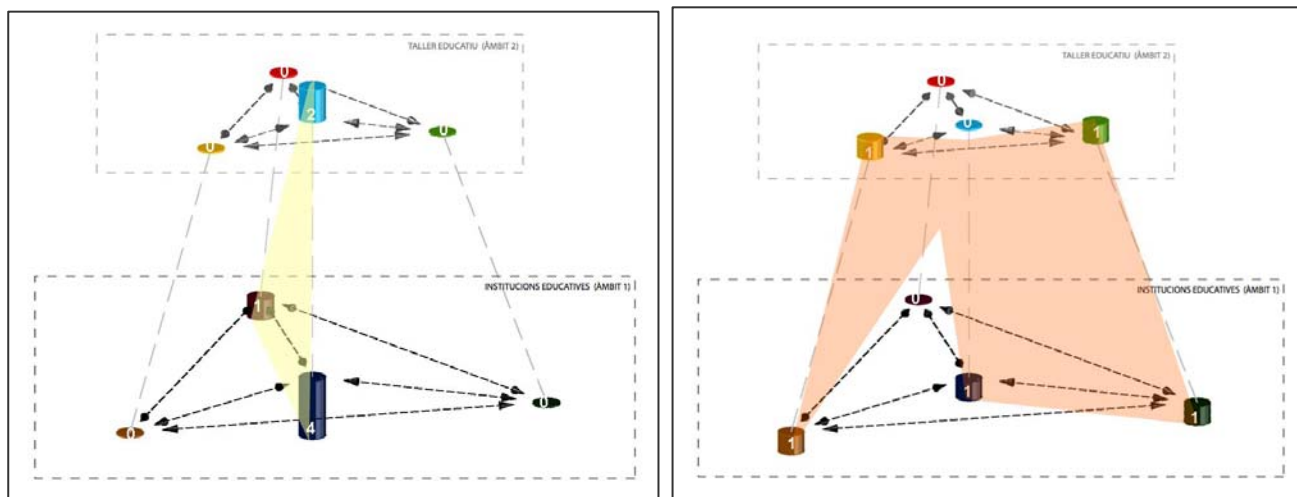
- Educador 5

L'educador 5, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, en l'àmbit 1, institucions educatives. Tot i així destaca el lligam de la institució educativa amb la pròpia pràctica educativa: el taller com a

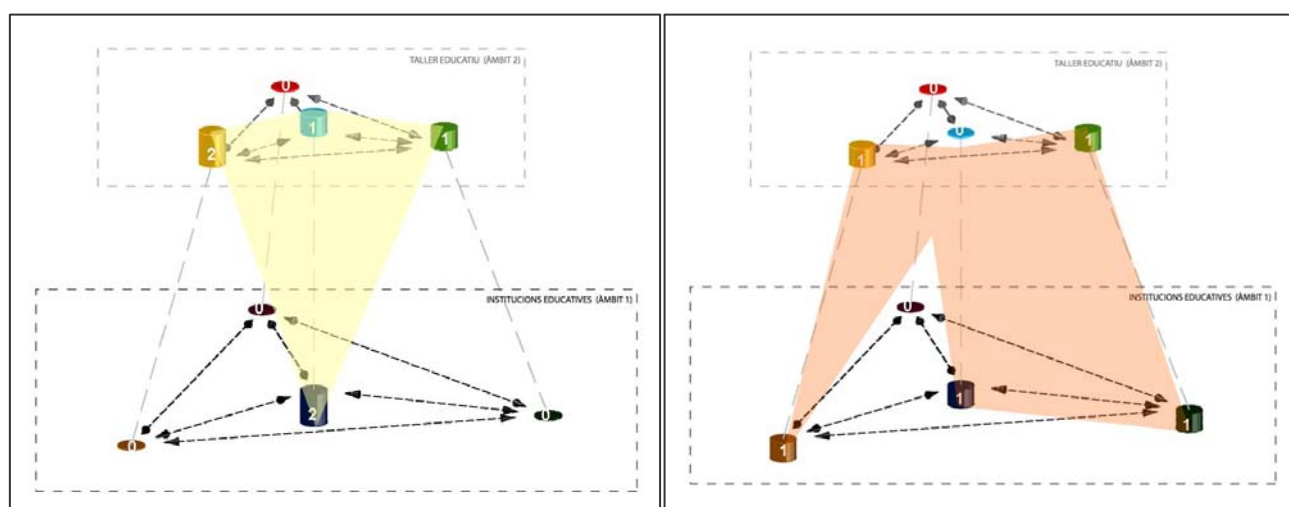
element emocional. La seva opinió, quan dialoga en grup, varia en certa manera el punt de mira: l'àmbit 1 perd força en obviar la categoria currículum, i alhora s'obvia la gran presència que tenia el taller educatiu.

- Educador 6

L'educador 6, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, majoritàriament en l'àmbit 1, tot i no contemplar-se totes les categories de l'àmbit. Destaca la forta presència de la institució educativa, que connecta directament amb el currículum de la institució. I també destaca la única presència del taller educatiu en l'àmbit 2. La seva opinió, quan dialoga en grup, amplia notablement la seva perspectiva en tots dos àmbits d'anàlisi.

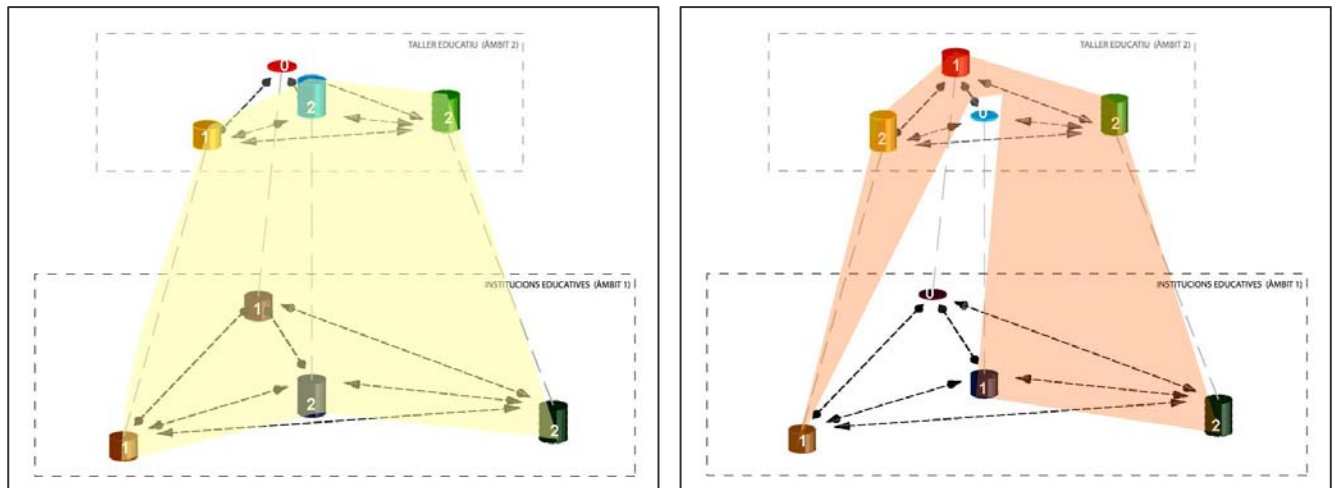
- Educador 7

L'educador 7, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, majoritàriament en l'àmbit 2. Destaca la presència que adopta la relació que s'estableix entre alumne/a i educador/a, en el propi taller

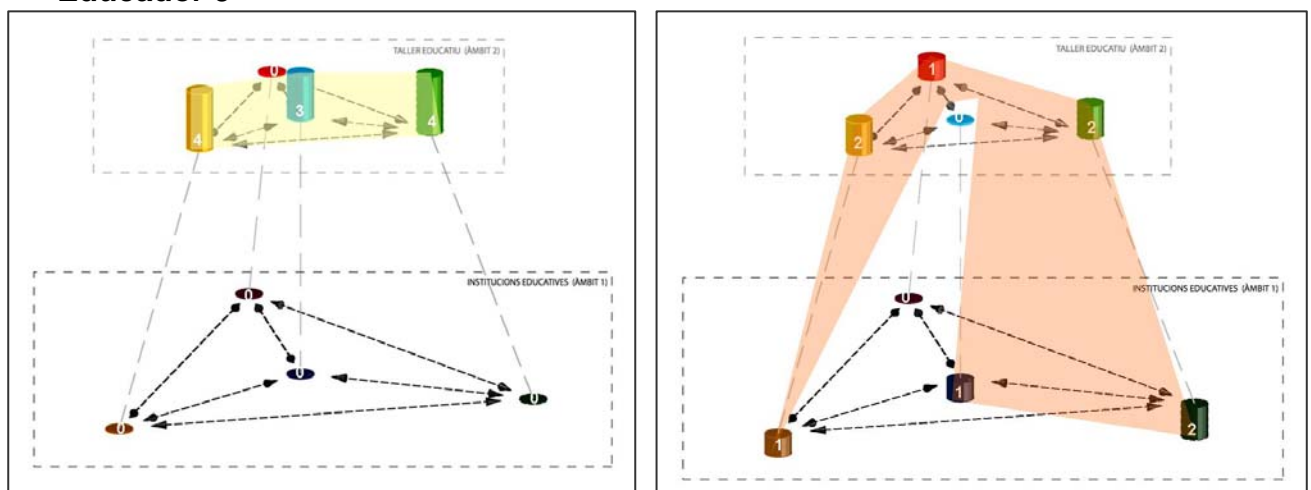
educatiu, sota el marc de la institució. La seva opinió, quan dialoga en grup, amplia la seva perspectiva tot i mantenir certs aspectes individuals: relació alumne/a-educador/a en el marc de la institució educativa.

- Educador 8

L'educador 8, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, en els dos àmbits d'anàlisi: taller educatiu i institucions educatives, establint relació d'escala entre ells. Destaca que s'obviï la categoria contingut. La seva opinió, quan dialoga en grup, manté majoritàriament la globalitat de la seva opinió, tot i perdre força en l'àmbit 1.

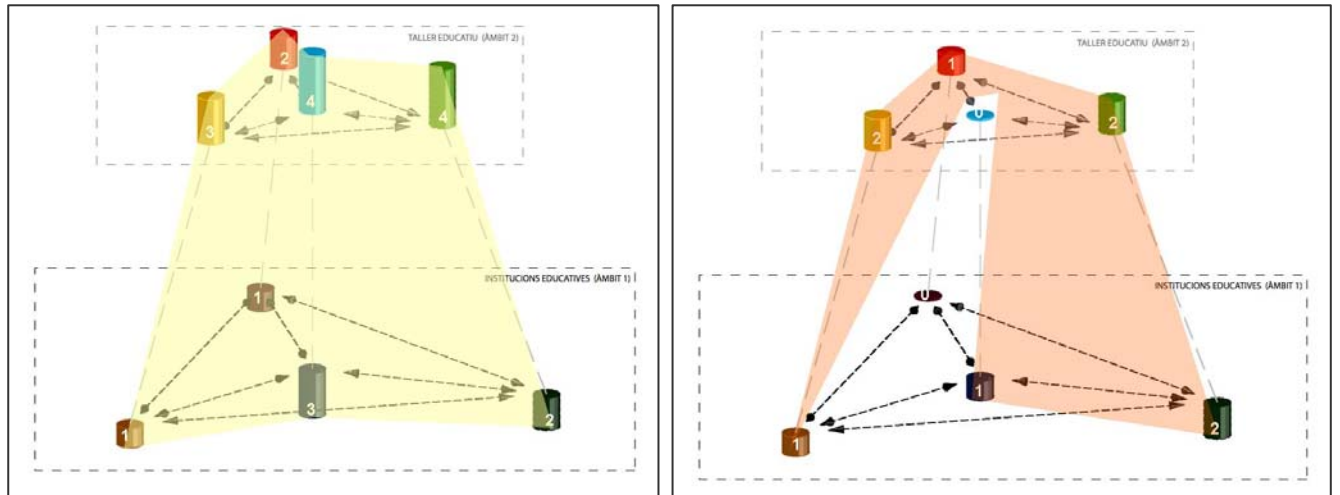
- Educador 9

L'educador 9, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, únicament en l'àmbit 2: taller educatiu, obviat l'àmbit de les institucions educatives. També destaca que s'exclouï dins l'àmbit 2 la categoria

contingut com a element emocional. La seva opinió, quan dialoga en grup, adquireix una dimensió més àmplia i adopta una manera d'entendre l'emoció dins la pràctica educativa de forma més significativa.

- Educador 10

L'educador 10, a nivell individual, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'EdC, en els dos àmbits d'anàlisi: taller educatiu i institucions educatives, establint relació d'escala entre ells. Destaca la globalitat d'aquest educador, i la quantitat d'elements significatius que incorpora en les seves justificacions. La seva opinió, quan dialoga en grup, manté majoritàriament la globalitat de la seva opinió, tot i perdre una mica de riquesa en cadascun dels àmbits.

5.2. RESULTATS GRUPALS DE L'EQUIP EDUCATIU

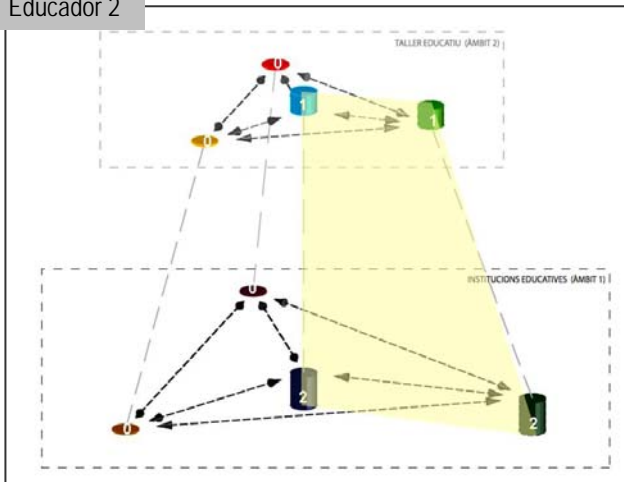
Tal i com s'ha esmentat en el punt anterior, els resultats grupals de l'equip educatiu sí que s'ofereixen de forma completa.

Tot seguit es presenten els diferents perfils que han sorgit dels resultats.

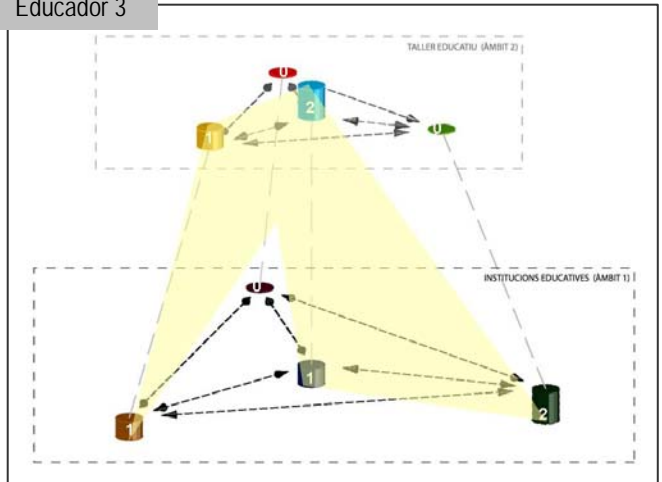
5.2.1. Perfil *Institucional*

Els gràfics dels educadors següents ofereixen uns trets comuns que esdevenen el punt de partida per caracteritzar el perfil *institucional*.

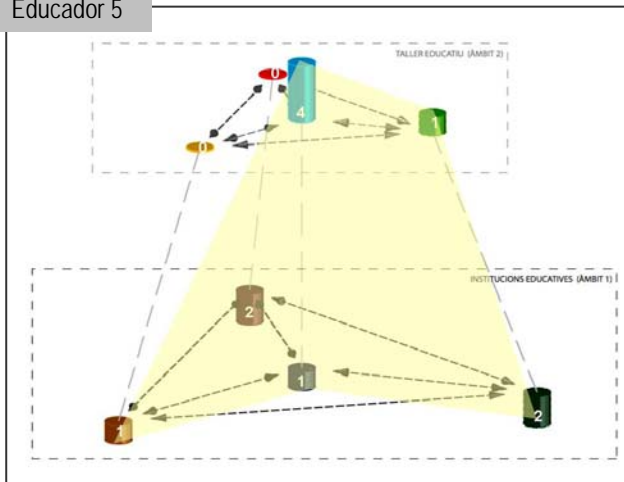
Educador 2

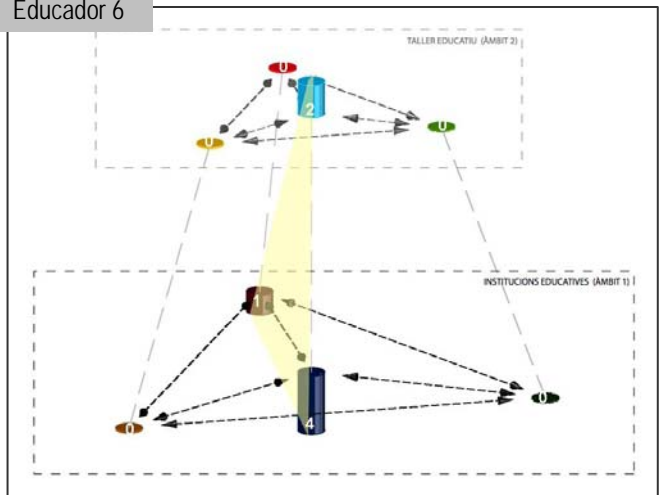
Educador 3

Educador 5

Educador 6

L'educador 2, 3, 5 i 6 presenten en la seva manera d'entendre l'espai que ocupen els elements emocionals en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum, uns aspectes comuns. Tots quatre educadors entenen que:

- els elements emocionals es centren majoritàriament en l'àmbit de les institucions educatives (sigui pel nombre de categories citades o per la freqüència en les categories citades);
- dins l'àmbit 1, la institució educativa és el focus que esdevé central com a element emocional (els quatre educadors citen aquesta categoria);
- dins l'àmbit 2, el taller educatiu és l'element canalitzador d'aquests elements, esdevenint la part pràctica d'allò establert en l'àmbit 1;
- el currículum pot considerar-se element emocional en algun cas, però el contingut mai s'hi considera.

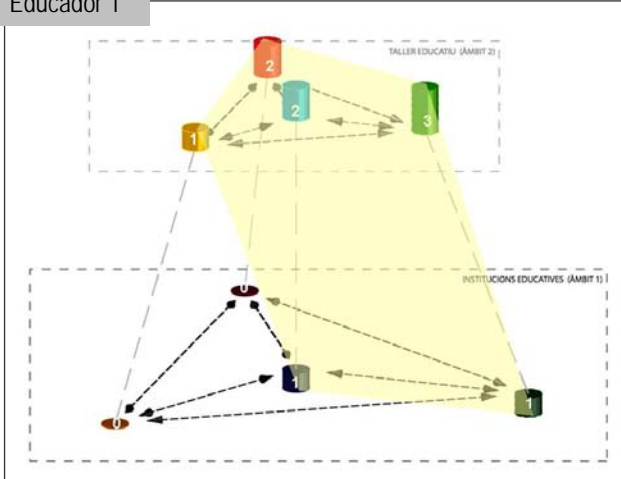
Aquestes idees exposen que el perfil *institucional* planteja una Educació del Consum (EdC) que integra les emocions en la pròpia configuració i caracterització de la institució educativa. Prenent com a referència el marc teòric de l'Educació Científica, aquesta visió dels elements emocionals es podria entendre quan des d'aquest camp es planteja una ciència escolar preocupada per l'afectivitat en l'ensenyament de la ciència (Garritz, 2009). Ja que no s'entén la porció emocional com quelcom que aparegui o es determini en la pròpia pràctica educativa, sinó que es situa a una escala superior de la configuració de les pràctiques educatives (l'escala institucional). Per tant s'entén que la integració de les emocions en l'EdC persegueix la mateixa finalitat que persegueix l'Educació Científica: oferir una educació científica que faci de la ciència una autèntica companya d'altres formes de veure el món (Lemke, 2006).

Darrera aquesta fita, el perfil *institucional* planteja que la institució educativa on té cabuda l'Educació del Consum es construeix amb essència innovadora. Aquesta essència, explicada sota l'òptica de l'Educació Científica, es caracteritza per fer èmfasi en la creativitat, les preocupacions morals i socials de l'alumnat i sense deixar de banda la dimensió afectiva i emocional de l'aprenentatge (Lemke, 2006). I això suposa definir un projecte educatiu que integri aquesta visió de l'Educació del Consum, sota un marc de referència que no perdi de vista la perspectiva emocional. Optar per aquest punt de vista emocional en el propi projecte educatiu, requereix que el marc de referència sigui capaç de desenvolupar la curiositat, valorar la interacció social, establir diàleg entre l'estabilitat i canvi, i possibilitar crear el propi coneixement a través d'un diàleg constant entre el rigor i la creativitat (Mayer, 2002).

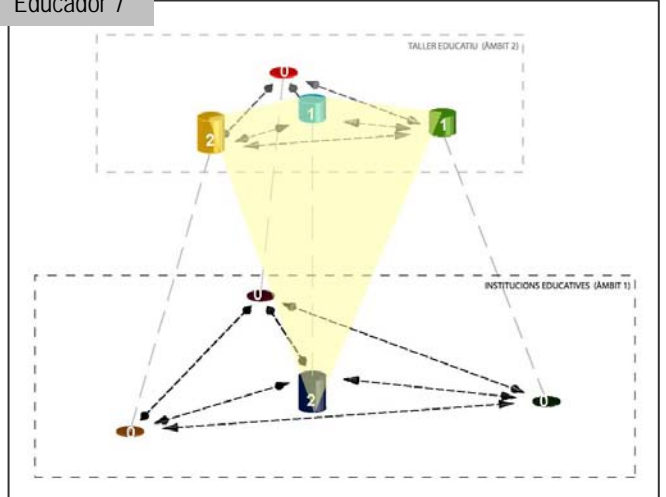
5.2.2. Perfil *Activista*

Els gràfics individuals següents ofereixen uns trets comuns que esdevenen el punt de partida per caracteritzar aquest perfil educatiu.

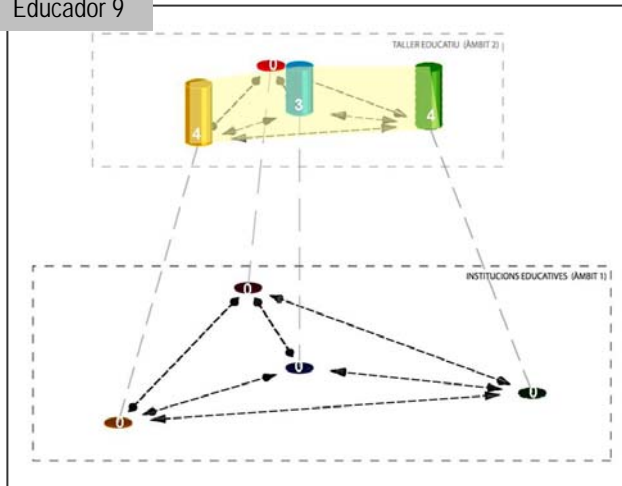
Educador 1

Educador 7

Educador 9

L'educador 1, 7 i 9 presenten en la seva manera d'entendre l'espai que ocupen els elements emocionals en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum, uns aspectes comuns. Tots tres educadors entenen que:

- els elements emocionals es centren majoritàriament en l'àmbit del taller educatiu;
- dins l'àmbit 2, el contingut no es considera com element emocional, majoritàriament, i per tant es pot entendre que les emocions no es consideren en si mateixes contingut d'aprenentatge;
- dins l'àmbit 2, el taller educatiu, l'educador/a i l'alumne/a apareixen de forma força regular a nivell de freqüència, i per tant es consideren de la mateixa importància;

- dins l'àmbit 1, la institució educativa es contempla com element emocional, i per tant, com a punt de partida de la pràctica educativa de l'àmbit 2.
- un dels tres educadors que conformen aquest perfil, no considera cap element emocional en l'àmbit 1, i per tant es pot entendre que els elements emocionals són quelcom que emergeixen o es generen en el moment *in situ* de la pràctica educativa, obviant quin sigui el contingut d'aprenentatge.

Prenent com a punt de partida aquestes idees, el perfil *activista* planteja unes pràctiques educatives d'Educació del Consum (EdC) que integren les emocions en la seva configuració. Des del marc teòric de l'Educació Científica, aquesta visió dels elements emocionals es podria entendre quan des d'aquest camp es planteja una ciència escolar preocupada per l'afectivitat en l'ensenyament de la ciència (Garritz, 2009). Però aquesta referència del camp de la ciència, en el perfil *activista* s'entén de forma diferent que el perfil *institucional*. El perfil que ens ocupa planteja una EdC preocupada per l'afectivitat en les activitats que planteja, gràcies a l'aplicació i ús de noves eines didàctiques que ajuden a trencar amb els estrets límits disciplinaris, realitzant connexions amb altres àrees i disciplines de coneixement (Cachapuz, 2007), tal i com s'explica des de la didàctica de la ciència.

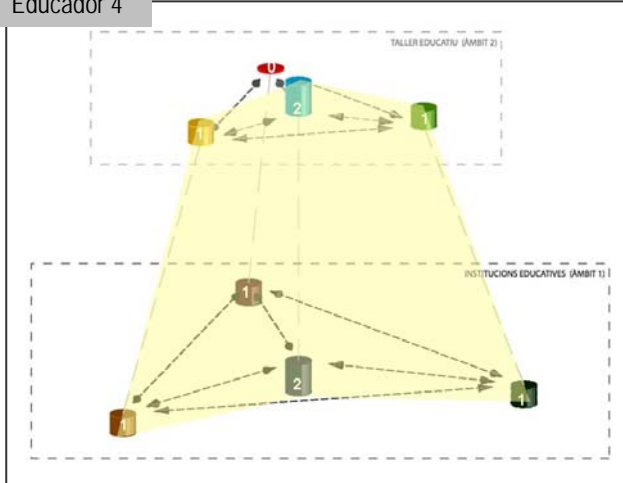
A banda d'un canvi en les eines didàctiques utilitzades, una Educació del Consum que aposta per les emocions en les seves pràctiques educatives, considera la rellevància de la interacció que es dona entre l'educador/a i l'alumne/a, i per tant la importància del paper que adopta cadascun d'ells en l'activitat en que participen. L'Educació Científica ens ajuda a entendre la rellevància emocional d'aquesta interacció quan des del seu camp es contempla el paper que juga l'afectivitat en la vida, carrera i comportament d'aula dels professors de ciència, fixant l'atenció en la relació professor-estudiant, estudiant-professor durant el desenvolupament de la classe (Garritz, 2009).

L'Educació del Consum també aposta per la dimensió emocional quan planteja activitats que fomenten en els joves una nova relació estratègica amb el coneixement. I això des del camp de l'Educació Científica s'explica quan es parteix de fenòmens científics que portin a un nou món d'imaginació i creativitat (Cachapuz, 2007), que connectin amb la seva dimensió afectiva de l'alumnat, i sense que això suposi plantejar les pràctiques educatives partint dels principis de l'educació emocional (Bisquerra, 2006).

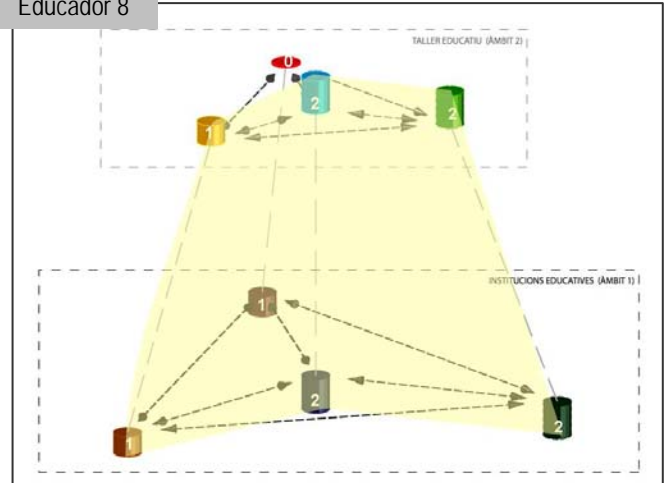
5.2.3. Perfil *Complet*

Els gràfics individuals següents ofereixen uns trets comuns que esdevenen el punt de partida per caracteritzar el perfil complet.

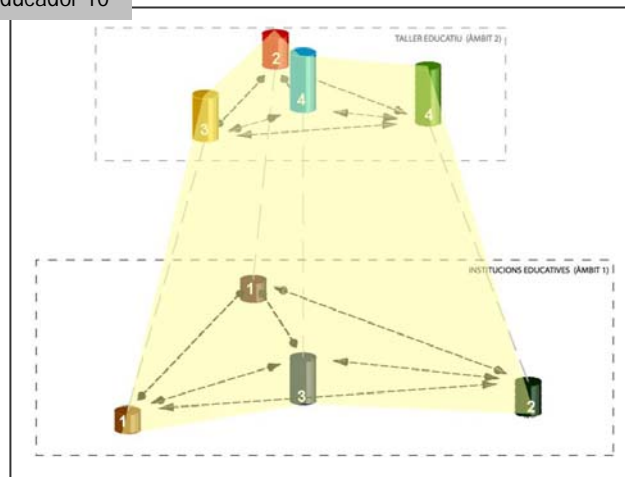
Educador 4

Educador 8

Educador 10

L'educador 4, 8 i 10 presenten en la seva manera d'entendre l'espai que ocupen els elements emocionals en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum, uns aspectes comuns. Tots tres educadors entenen que:

- els elements emocionals es centren de forma completa tant en l'àmbit de les institucions educatives, com en l'àmbit del taller educatiu;
- dos dels tres educadors, tot i la seva globalitat, no consideren la categoria de contingut de l'àmbit 2, com a element emocional;
- en els dos àmbits contempnen com a element emocional de referència l'element emergent del triangle interactiu: la institució educativa i el taller educatiu;

- té més rellevància, a nivell general, l'àmbit de taller educatiu considerant-lo com a element emocional essencial ja que és aquí on aquests es fan explícits.

Prenent com a punt de partida aquestes idees, el perfil *complet* planteja una Educació del Consum (EdC) que contempla les emocions tant en configuració de la institució educativa on es duu a terme, com en les pròpies pràctiques educatives. Prenent com a referència el marc teòric de l'Educació Científica, aquesta visió dels elements emocionals es podria entendre quan des d'aquest camp es planteja una ciència escolar preocupada per l'afectivitat en l'ensenyament de la ciència (Garritz, 2009). Aquesta referència ens ajuda a definir que el perfil *complet* va més enllà de la suma del perfil *activista* i la del perfil *institucional*, ja que aquest perfil es converteix en un diàleg constant entre les concepcions dels dos, entre el macro (àmbit de les institucions educatives) i el micro (àmbit del taller educatiu).

Es planteja una Educació del Consum que entén els elements emocionals en el procés d'e-a, com el resultat del diàleg entre els dos àmbits d'anàlisi proposats, esdevenint una proposta didàctica en constant fluctuació. El marc de la ciència escolar ens ajuda a entendre aquestes fluctuacions, quan exposa que l'activitat científica escolar, en la seva dimensió global, necessita regular-se de forma continuada en funció del context científic, el social i el de l'aula (Izquierdo, et. al., 2004).

Per tant, sota aquesta perspectiva, el perfil complet entén l'espai dels elements emocionals, en els processos d'e-a vinculats a l'EdC, des de la complexitat de cadascun dels àmbits i nivells que conformen les pràctiques educatives. En la present recerca el focus d'anàlisi s'ha centrat en només dos d'aquests àmbits, i per tant l'espai dels elements emocionals es situa dins la complexitat d'aquests dos. És en aquest punt on les referències a la ciència escolar i la complexitat ens ajuden a entendre la concepció del perfil complet: *cal acceptar que un sistema està format per un conjunt de parts, i a la vegada dins de cada part està tot el sistema. Això planteja la necessitat de no perdre de vista les diferents escales d'anàlisi dels fenòmens per poder viatjar entre elles sense perdre de vista les seves connexions* (Izquierdo, et. al., 2004).

5.3. RIGOR CIENTÍFIC

El rigor científic, tradicionalment s'ha associat més a les recerques quantitatives que qualitatives. A l'hora de plantejar el rigor científic que segueix una investigació qualitativa es distingeixen diversos plantejament diferents, que tot i que difereixen en les estratègies, responen als mateixos criteris (Bartolomé, 2000).

A continuació s'exposen els procediments que s'han utilitzat en la present recerca per tal d'aconseguir el rigor científic.

- **Credibilitat** (validesa interna)

Per tal d'obtenir credibilitat tant en l'anàlisi com en els resultats obtinguts amb les dades, s'ha utilitzat l'ampli coneixement que la investigadora tenia del context de recerca, per tal d'ajustar al màxim el procés de recollida de les dades, així com la contextualització dels resultats.

Per altra banda, s'ha fet ús de la triangulació en dues de les seves estratègies. Primerament a partir de la contrastació de diferents estratègies: l'instrument de recollida de dades aportava dos tipus d'informació diferent que permetia aproximar-se a aquesta de diverses maneres. Les justificacions de cada educador/a es podien contrastar amb la paraula triada, amb la imatge o amb la poesia elaborada. I per altra banda, a partir de la contrastació entre investigadors. En diversos moments de la recerca s'ha contrastat l'anàlisi i resultat de les dades amb persones expertes en el camp d'estudi i que han aportat riquesa a les dades.

- **Transferibilitat** (validesa externa)

En la present recerca, per la seva contextualització en un àmbit concret, no resulta acceptable cap intent de generalització. Tot i així, al llarg de la recerca s'han anat presentant algunes condicions necessàries que podrien ser útils si es volgués aplicar l'anàlisi i els resultats a d'altres contextos educatius.

- **Dependència** (fiabilitat)

La consistència de les dades ha estat un objectiu essencial en la present recerca. Per aquest motiu, s'ha anat exposant pas per pas quin ha estat el seu desenvolupament, en els diferents moments de la investigació.

- **Confirmació** (objectivitat)

I per últim, per tal de dotar d'objectivitat a la recerca i més tenint en compte l'alt contacte de la investigadora amb el context, ha estat necessari en alguns moments triangular amb investigadors externs per la de confirmar i garantir la solidesa de les dades.

6. CONCLUSIONS I PROSPECTIVA

En aquest apartat es presenten les conclusions de la present recerca, després d'exposar l'anàlisi i discussió de dades per als membres de la població estudiada. També es presenta la prospectiva de treball que ofereix la recerca.

6.1. CONCLUSIONS

Les dades analitzades i els resultats obtinguts determinen l'existència de diverses formes d'entendre el paper de les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum, dins del context de recerca (Escola del Consum de Catalunya). Aquesta evidència permet donar resposta a la pregunta general de la recerca:

Com entenen, els membres d'un equip educatiu, el paper que tenen les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum?.

La resposta la concretarem en les tres preguntes específiques que es plantejaven resoldre durant la recerca, que es responen a partir dels dos marcs de referència sota els que s'han tractat les dades i establert els resultats: el model de pensament des del paradigma de la complexitat, i el triangle interactiu com a forma d'apropar-se a les pràctiques educatives des de la concepció socioconstructivista dels processos d'ensenyament aprenentatge.

Aquest posicionament ha permès entendre el paper de l'emoció dins les pràctiques educatives estudiades, des del nivell *macro* fins al nivell *micro*, analitzant el diàleg establert entre els dos nivells escalars dels triangles interactius.

A nivell *macro* el paper de l'emoció s'ha considerat dins l'àmbit de les institucions educatives compostat pels vèrtexs població escolar, currículum i equip educatiu, i la institució educativa com a emergent resultant del diàleg entre els tres vèrtexs.

A nivell *micro* el paper de l'emoció s'ha considerat dins l'àmbit del taller educatiu compostat pels vèrtexs alumne/a, contingut i equip educatiu, i el taller educatiu com a emergent resultant del diàleg entre els tres vèrtexs.

Aquesta consideració de les pràctiques educatives també ha permès entendre la configuració de cadascun dels àmbits d'anàlisi de forma simultània des d'un punt de vista específic i holístic. El punt de vista específic ens aproxima a cadascun dels vèrtexs que configuren els dos triangles de referència. El punt de vista holístic

permet una aproximació més àmplia centrada en l'emergent de cadascun dels triangles: institució educativa i taller educatiu.

Tot seguit es dona resposta a cadascuna de les tres preguntes específiques plantejades.

1. L'equip educatiu fa referència als vèrtexs que configuren el triangle interactiu, de les pràctiques educatives en el context de la recerca, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals?

Tal i com s'ha constatat en l'exposició dels resultats, l'equip educatiu sí que fa referència als vèrtexs del triangle interactiu, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals, però ho fa de forma desigual per a cadascun d'ells. Alhora els vèrtexs citats mantenen coherència en els dos nivells escalars de les pràctiques educatives, i estableixen relacions entre ells.

En l'àmbit de les *institucions educatives*, el vèrtex *població escolar* té una gran rellevància, per sobre dels vèrtexs *currículum* i *equip educatiu*. Aquests darrers són citats per un nombre més baix d'educadors i, són citats menys vegades.

Per tant, en aquest àmbit el paper de l'emoció s'entén com un mitjà de connexió de la institució educativa amb la població escolar. I en aquest sentit, es pot entendre que la institució defineix els seus pilars d'actuació a partir d'allò que és significatiu per a la població a la que es dirigeix. L'emoció no es considera un element integrat de forma significativa en el currículum de la institució, i tampoc un element que caracteritzi la pràctica de l'equip educatiu.

En l'àmbit del *taller educatiu* el vèrtex *contingut escolar* s'obvia majoritàriament, ja que únicament el citen 2 membres, i els vèrtexs *alumne/a* i *educador/a* són citats de forma unitària per la majoria de la població un alt nombre de vegades.

Per tant, en aquest àmbit el paper de l'emoció s'entén com un element relacional entre l'educador/a i l'alumne/a. I en aquest sentit, es pot entendre, també, com un mitjà que facilita i afavoreix el desenvolupament de la pràctica educativa. En coherència amb l'altre àmbit, l'emoció no es considera en cap cas un contingut d'ensenyament-aprenentatge.

A banda d'una presència tan desigual en els vèrtexs que configuren el triangle interactiu, és important situar que en tots dos àmbits d'anàlisi, els elements emergents (*institució educativa* i *taller educatiu*) prenen major importància, per sobre dels vèrtexs dels mateixos triangles. Això pot indicar que l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals en les pràctiques educatives que duu a terme, presenta febleses en la relació entre allò holístic (elements emergents) i allò específic (vèrtexs). Aquestes febleses apareixen com a conseqüència de considerar rellevants els elements emergents de cada àmbit, però sense fonamentar-se en la rellevància que també haurien de prendre els elements específics que els fan emergir.

2. L'equip educatiu fa referència als dos àmbits escalars de configuració de les pràctiques educatives, establint connexions entre ells, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals?

Les dades i els resultats exposen que l'equip educatiu sí que fa referència als dos àmbits de configuració de les pràctiques educatives. I alhora es fa evident que s'estableix relació escalar entre tots dos àmbits (excepte en un únic cas, on el paper de l'emoció únicament es centra en l'àmbit del taller educatiu). Aquesta relació entre àmbits mostra una coherència amb les conclusions extretes de la primera pregunta específica. Existeix relació entre els elements emergents dels triangles interactius dels dos àmbits, i també existeix relació entre aquells vèrtexs que tenen presència. Aquesta coherència que es dona entre àmbits, no enriqueix, però, les febleses detectades en cadascun dels àmbits, ja que són poc fonamentats en la seva definició específica.

En l'àmbit de les *institucions educatives*, l'element emergent *institució educativa* té una presència gairebé unitària per a tot l'equip educatiu, ja que únicament un membre no el cita. Per tant, en aquest àmbit el paper de l'emoció s'entén com quelcom que caracteritza el projecte educatiu. Tot i així es corre el risc de crear un projecte educatiu buit en la dimensió emocional, ja que els elements que configuren aquest àmbit no es consideren de forma rellevant.

En l'àmbit del *taller educatiu*, l'element emergent *taller educatiu* s'indica de forma unitària per tots els membres de l'equip educatiu. Per tant, en aquest àmbit es

considera que l'emoció impregna el desenvolupament del taller educatiu. Tot i així, tal i com s'ha vist anteriorment, únicament es considera com un element relacional, un pont entre l'educador/a i l'alumne/a. Per tant, en aquest àmbit també es corre el risc de configurar un taller educatiu que no consideri l'emoció en la globalitat de tots els vèrtexs que conformen el triangle interactiu.

Això indica que l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya, a l'hora de definir l'espai dels elements emocionals en les pràctiques educatives que duu a terme, considera les emocions com a element significatiu en els emergents dels dos nivells escalars que orienten la recerca, el *macro* (institució) i el *micro* (taller). I alhora presenten coherència en els dos nivells escalars, ja que estableixen relacions entre aquests elements emergents. Tot i així, aquesta coherència no es mostra en els vèrtexs que componen cada nivell escalar. Per tant els membres de l'equip educatiu mostren una consideració de l'emoció més de caire ideològic, que no pas d'integració curricular, ja que la configuració dels àmbits així com la relació escalar entre ells, presenta carències en la vessant específica de les emocions.

3. Quins perfils educatius, respecte el paper de les emocions en l'e-a vinculat a l'Educació del Consum, permeten establir els resultats de la recerca?

Tal i com s'ha presentat en l'apartat 5.2., dins l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya apareixen tres maneres d'entendre el paper de les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum, que configuren tres perfils educatius diferents: el perfil *institucional*, el perfil *activista*, i el perfil *complet*. Tot i que cadascun d'aquests tres perfils ofereix una determinada visió del paper de les emocions en les pràctiques educatives, tots tres tenen uns trets comuns que donen coherència i sentit a les conclusions presentades fins al moment, i a l'equip educatiu que conformen.

Així doncs, els perfils educatius entenen que el paper de l'emoció:

- està present en les pràctiques educatives i en la institució educativa a la que pertanyen. Per tant, en aquest sentit es reflecteix una visió d'equip molt forta en l'e-a vinculat a l'Educació del Consum que duu a terme aquest equip.
- es defineix a partir de la relació que s'estableix entre el projecte educatiu de la institució educativa i els tallers educatius que ofereix. Cadascun dels perfils dóna un pes diferent als àmbits, però tots tres perfils entenen que el paper de l'emoció

no deslliga el que defineix la institució de la pràctica educativa. Per tant existeix una relació entre els àmbits estudiats a la recerca.

- no és en cap cas un element curricular entès com a contingut d'e-a. En aquest cas tots tres perfils sí que mostren unanimitat, ja que ni el vèrtex *currículum* ni el vèrtex *contingut* esdevenen elements de pes, ni elements clau a l'hora d'establir relació entre els àmbits. Això determina coherència a nivell d'emergent, i alhora una feblesa forta a nivell de vèrtexs.
- és un element fonamental per apropar-se a la població escolar a la que es dirigeix la institució, i per a facilitar i enfortir la relació entre l'educador/a i l'alumne/a dins la pròpia pràctica educativa, i crear d'aquesta manera situacions d'e-a més significatives per a totes dues bandes.

Una vegada respostes les tres preguntes específiques que es plantejava la present recerca, es moment de tornar a la pregunta general: **Com entenen, els membres d'un equip educatiu, el paper que tenen les emocions en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum?**. Es fa evident que l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya entén el paper de l'emoció en els processos d'e-a vinculats a l'Educació del Consum com quelcom inherent a la pròpia institució, sentint-se amb la responsabilitat i el compromís compartit d'integrar aquest element a les pràctiques educatives que duen a terme en nom de la institució.

Tot i així l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya planteja el paper de l'emoció en les seves pràctiques educatives des d'un punt de vista holístic. Això determina que hi ha una disposició, i es detecta la necessitat d'integrar aquest element en les pròpies situacions d'e-a. Però es fa evident la manca de format a l'hora d'integrar-la, degut a la poca concreció que es dona a nivell específic.

Així doncs, l'equip educatiu de l'ECC pretén oferir a l'alumnat una nova relació estratègica amb el coneixement, a través de la dimensió emocional. Però per a fer-ho, necessitarà dotar de pes els elements específics que configuren tant les pràctiques educatives com el projecte d'institució educativa, per tal d'establir una òptima coherència curricular. En definitiva, i com a punt i final a les conclusions, caldrà fer un pas endavant per enfortir els elements específics que caracteritzen l'emoció, per tal de poder establir connexions fonamentades entre la presència de les emocions a nivell específic i a nivell holístic, dins de cadascun dels àmbits que configura el currículum de l'Escola del Consum de Catalunya.

6.2. PROSPECTIVA

Arribat aquest punt de la recerca apareixen un seguit de prospectives de futur, que permeten donar resposta a la finalitat general a la que s'acull la present recerca. Recordem que aquesta forma part d'un projecte més ampli, i es planteja com un primer pas de contacte amb el problema d'investigació proposat. La finalitat es concretava en: **Formar equips educatius en la manera d'integrar els elements emocionals en les pràctiques educatives, en contextos educatius que es dissenyen en base als principis de la complexitat.**

Les línies de treball futures que presenta la recerca es centren en dissenyar un pla de formació per a l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya (ECC), que l'ajudi a integrar en les pràctiques educatives, i en la institució educativa, una visió més complexa del paper de les emocions en l'Educació del Consum (EdC). Aquesta formació no hauria de suposar en cap cas una renúncia a la situació actual, sinó un aprofundiment cap a noves perspectives complementàries, per tal de seguir definint i compartint conjuntament el projecte d'institució del que forma part l'equip educatiu. Aquest pla de formació podria aprofundir en:

- el paper de l'emoció com a contingut d'aprenentatge. Un resultat i conclusió rellevant ha estat l'evidència clara que l'equip educatiu no entén el paper de l'emoció dins les situacions d'e-a com a contingut d'aprenentatge, i aquesta podria ser una via d'aprofundiment, en el cas que la institució apostés per aquest element curricular.
- redefinir dins del projecte institucional, la funció i conceptualització de l'emoció. L'existència de tres perfils educatius, i de diversitat de maneres d'integrar l'emoció en les pràctiques educatives pot requerir la necessitat de revisar i veure la coherència amb els pilars de la institució. Al llarg de la recerca es fa evident la fortalesa del projecte institucional, però a partir de les dades aportades per la recerca, potser es fa necessari enfortir-lo en el camp emocional.
- plantejar les activitats d'e-a com a situacions propícies de generar emocions. La recerca ha evidenciat que l'emergent *taller educatiu* és considerat un espai clau on es troben les emocions en les situacions d'e-a. Partint d'aquest fet, es podria aprofundir en tots els elements que són considerats emocionals dins d'un taller educatiu, i enfortir d'aquesta manera les activitats com a via d'accés a la dimensió afectiva de l'alumnat.

Aquests tres eixos que es proposen com a possibles vies de formació per a l'equip educatiu, podrien complementar-se i redefinir-se en funció dels interessos que despertin a l'equip educatiu els resultats de la present recerca.

A banda de les línies de treball que s'acullen a la finalitat general de la present recerca, apareixen altres camins interessants a explorar com a prospectiva de la present recerca. I per tant esdevenen futures línies de recerca.

- Comprensió del paper que assignen a les emocions, els diferents membres de l'equip educatiu de l'Escola del Consum de Catalunya. I la relació que s'estableix entre les persones que conformen un mateix perfil educatiu.

Aquesta línia de recerca es podria dur a terme a partir d'una investigació etnogràfica. Aquesta metodologia de recerca permetria entendre i descriure globalment la realitat de l'equip educatiu de la institució, i entendre el perquè de la diversitat de maneres d'entendre el paper de l'emoció, tot i conviure sota un mateix marc de projecte institucional. Al mateix temps permetria desxifrar l'existència de relacions entre les característiques dels diferents membres que conformen un mateix perfil educatiu.

- Anàlisi de la coherència que s'estableix entre les respostes donades pels membres de l'equip educatiu de l'ECC, i la realitat de les seves pròpies pràctiques educatives en relació al paper que assignen a les emocions.

Aquesta línia de recerca es podria dur a terme a partir d'una observació participativa. Aquesta metodologia de recerca permetria descriure i analitzar allò que succeeix en el propi equip educatiu per mitjà de les experiències dels seus membres, amb la finalitat de comprendre si existeix relació o no entre allò que diuen i allò que fan en les seves pràctiques educatives, en relació al paper de l'emoció.

- Disseny d'activitats d'Educació del Consum afavoridores d'una presència de l'emoció en diàleg entre els tres vèrtexs del triangle interactiu (en diàleg entre holístic i específic).

Aquesta línia de recerca es podria dur a terme a partir d'una recerca avaluativa. Aquesta metodologia de recerca permetria valorar de forma sistemàtica un programa dissenyat amb l'objectiu d'integrar l'emoció de forma complexa en les pràctiques educatives de la institució. La darrera finalitat de la recerca es concretaria en comprendre la complexitat del context concret on s'aplica la recerca, per tal de millorar els aspectes que entren en joc en un programa d'activitats d'aquestes característiques.

7. BIBLIOGRAFIA

Ariely, D. (2008). *Les trampes del diseg*. Barcelona: Columna Edicions.

Bartolomé Pina, M. (2000). *Metodologia qualitativa orientada cap al canvi i la presa de decisions*. Dins de J.Mateo Andrés, & C.Vidal Xifrer (Eds.), *Metodes d'investigació en educació*. Barcelona: Edicions de la UOC.

Bauman, Z. (2006). *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. Barcelona: Arcàdia.

Bauman, Z. (2007). *Modernidad líquida*. Argentina: Fondo de Cultura Económica.

Bisquerra, R. (2006). *Educación emocional y bienestar*. Madrid: Praxis.

Bonil, J., Sanmartí, N., Tomàs, C., & Pujol, R. M. (2004). *Un nuevo marco para orientar respuestas a las dinámicas sociales: El paradigma de la complejidad*. Investigación en la escuela, 53, p.5-19.

Bonil, J. (2005). *La proposta educativa de l'Escola del Consum de Catalunya*. Dins de ACC (Eds.) *I jornada de consum sostenible i responsable a Catalunya*. Barcelona: Agència Catalana del Consum, p.141-154.

Bonil Gargallo, J., & Calafell, G. (2007). *Introducir las emociones en la educación del consumo*. Saudiña, 13, p.64-67.

Bonil Gargallo, J., & Querol, M. (2007). *Models didàctics per educar en el consum*. Educació i Sostenibilitat, tardor 2007, p.31-33.

Bonil Gargallo, J. (2008). *Nuevas oportunidades*. Cuadernos de Pedagogía, 383, p.48-51.

Cachapuz, A.F. (2007). *Arte y ciencia: ¿Que papel juegan en la educación en ciencias?*. Revista Eureka sobre enseñanza y divulgación de las Ciencias, 4(2), p.287-294.

Calafell, G., Fonolleda, M., & Querol, M. (2008). *Propuestas para llegar al currículo*. Cuadernos de Pedagogía, 383, p.52-55.

Carr, W. & Kemmis, S. (1988). *Teoría crítica de la enseñanza: La investigación-acción en la formación del profesorado*. Barcelona: Martínez Roca.

Coll, C. (1995). *Elementos para el análisis de la práctica educativa*. Dins de C. Genovard, J. Beltrán & F. Rivas (Eds.), *Psicología de la instrucción III. Nuevas perspectivas*. (p.89-102). Madrid: Síntesis.

Coll, C., & Onrubia Goñi, J. (1999). *Observació i anàlisi de les pràctiques d'educació escolar*. Barcelona: Edicions de la UOC.

Damasio, A. (2001). *El error de descartes*. Barcelona: Editorial Crítica.

Damasio, A., & Punset, E. (2004). *No te puedes fiar del cerebro. existo, luego pieso*. Dins de E. Punset (Ed.), *Cara a cara con la vida, la mente y el universo. conversaciones con los grandes científicos de nuestro tiempo*, (p.163-170). Barcelona: Ediciones Destino.

Damasio, A. (2007). *En busca de spinoza. Neurobiología de la emoción y los sentimientos*. Barcelona: Editorial Crítica.

Garritz, A. (2009). *La afectividad en la enseñanza de la ciencia*. Educación Química, 20, Núm. Extra 1, p.212-219.

Gil, D., Carrascosa, J., & Martínez, F. (2000). *Una disciplina emergente y un campo específico de investigación*. Dins de F.J. Perales & P. Cañal (Eds.) *Didáctica de las Ciencias Experimentales*, (p.11-35). Alcoy: Editorial Marfil.

Hugo, D. V. (2008). Anàlisi del procés de autorregulació de les pràctiques docents de futures professoras de ciències focalitzats en les emocions. Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat d'Educació. Dpt de Didàctica de les Matemàtiques i les Ciències Experimentals.

Izquierdo, M., & Sanmartí, N. (2003). *Fer ciència a través del llenguatge. Aprendre ciències tot aprenent a escriure ciència*. Barcelona: Edicions 62, p.9-28.

Izquierdo, M., Espinet, M., Bonil Gargallo, J., & Pujol, R. M. (2004). *Ciencia escolar y complejidad*. Investigación en la escuela, 53, p.21-29.

Jorba, J., Gómez, I., & Prats, A. (1998). *Parlar i escriure per aprendre*. Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Lazarus, R. S. (1991). *Emotion and adaptation*. Nova York: Oxford University Press.

Lemke, J. L. (2006). *Investigar para el futuro de la educación científica: Nuevas formas de aprender, nuevas formas de vivir*. Enseñanza de las Ciencias, 24(1), p.5-12.

Mayer, M. (2002). *Ciudadanos del barrio y del planeta*. Dins de F.Imbernón (Ed.), *Cinco ciudadanías para una nueva educación*, (p.83-104). Barcelona: Graó.

Morin, E. (1994). *Introducción al pensamiento complejo*. Barcelona: Gedisa.

Morin, E., Roger Ciurana, E., & Motta, R. D. (2003). *Educar en la era planetaria*. Barcelona: Gedisa.

Morin, E. (2001). *Tenir el cap clar. Per organitzar els coneixements i aprendre a viure*. Barcelona: La Campana.

Pujol, R. M. (1996). *Educación y consumo*. Barcelona: Horsori.

Pujol, R. M. (2001). *Les ciències més que mai poden ser una eina per a formar ciutadans i ciutadanes*. Perspectiva Escolar, 257, p.2-8.

Pujol, R. M. (2002). *Educación científica para la ciudadanía en formación*. Alambique, 32, p.9-17.

Pujol, R. M. (2003). *Didáctica de las ciencias en la educación primaria*. Madrid: Síntesis.

Pujol, R. M. (2006). *Consumo, medio ambiente y educación*. Llibre d'Actes Del V Congreso Ibero-Americano De Educação Ambiental, Joinville, Brasil, 5-8 abril.

Sanmartí, N. (2002). *Didáctica de las ciencias en la educación secundaria obligatoria*. Madrid: Síntesis.

Sanmartí, N., & Pujol, R. M. (2002). ¿Que comporta "capacitar para la acción" en el marco de la escuela?. *Investigación en la escuela*, 46, p.49-54.

Sanmartí, N. (2004). *Aprendre ciències: Connectar l'experiència, el pensament i la parla a través de models*. Unpublished.

Vázquez Alonso, Á., & Manassero Mas, M. A. (2007). *En defensa de las actitudes y emociones en la educación científica (I): Evidencias y argumentos generales*. *Revista Eureka sobre enseñanza y divulgación de las Ciencias*, 4(2), p.247-271.

ANNEXOS

Tot seguit s'adjunten cinc annexos. Aquests pretenen complementar la informació presentada fins al moment. Cadascun d'ells consta de la següent informació.

- **ANNEX 1:** Recull de dades obtingudes amb el qüestionari 1, del instrument de recollida de dades: *Tries la paraula clau?*.
- **ANNEX 2:** Recull de dades obtingudes amb el qüestionari 2, del instrument de recollida de dades: *Tries l'element clau?*.
- **ANNEX 3:** Recull de dades obtingudes amb el qüestionari 3, del instrument de recollida de dades: *Ens emparaulem plegats?*.
- **ANNEX 4:** Gralles d'anàlisi de dades.
- **ANNEX 5:** Resultats individuals de l'equip educatiu.

L'annex 1 presenta les dades¹ recollides a través del qüestionari 1 del instrument de recollida de dades: *Tries la paraula clau?*

Tot seguit s'indica la consigna que es donava en aquest qüestionari per a respondre. I a continuació s'adjunta la graella amb el recull de dades per educador.

- **CONSIGNA:** Tria i escriu 3 paraules que per a tu representin l'espai que tenen els **elements emocionals** a l'hora de realitzar un taller didàctic a l'ECC, i **justifica'n el per què**.

EDUCADOR 1	MOTIVADORS (P.1.1)	He triat aquesta paraula perquè ... perquè aconsegueixen en certs moments captar l'atenció dels alumnes i fan que aquests es mostrin més actius i participatius
	DESENVOLUPANTS (P.1.2)	He triat aquesta paraula perquè ... A partir de tractar elements emocionals aconseguim un punt de partida per l'aprenentatge i desenvolupament de les activitats que faran els alumnes
	POTENCIANTS (P.1.3)	He triat aquesta paraula perquè ... perquè potencien els sentiments i sensacions dels alumnes fent que els fenòmens tractats resultin més propers i més vivencials
EDUCADOR 2	CONTRADICCIÓ (P.2.1)	He triat aquesta paraula perquè ... emoció aporta contradiccions amb raó i també es la base per aprendre a conviure amb contradiccions
	DIVERSITAT (P.2.2)	He triat aquesta paraula perquè ... aporta diversitat de mirades
	MOTIVACIONS (P.2.3)	He triat aquesta paraula perquè ... crea motivacions positives o negatives per l'acció
EDUCADOR 3	DESIG (P.3.1)	He triat aquesta paraula perquè ... Crec que aglutina molts elements relacionats amb les emocions en un únic concepte . És a dir, el desig representa el fet de voler tenir o posseir una cosa, però alhora el desig està provocat per d'altres motius relacionat s amb la persona i amb la societat (identitat, la moda, l'estatus, etc...)
	SATISFACCIÓ (P.3.2)	He triat aquesta paraula perquè ... Inclou i reflexa totes aquelles emocions que s'han vist implicades en el procés. Aleshores la satisfacció o insatisfacció esdevenen com a resultat d'un cúmul de emocions, d'actes, de processos, etc.

¹ Les dades són una transcripció literal de la resposta donada per cada educador/a. Per tant, no s'han modificat les possibles faltes ortogràfiques, abreviacions, etc.

	IL·LUSIÓ (P.3.3)	He triat aquesta paraula perquè ... Està present en tots els processos, ja siguin educatius de consum o del que sigui. Penso que la il·lusió o desil·lusió sempre estan presents i que en certa manera també condicionen com vivim interiorment els processos o experiències que tenen lloc en el dia a dia de cada persona
EDUCADOR 4	ESFORÇ (P.4.1)	He triat aquesta paraula perquè ... Moltes vegades volem que surtin i costa molt. Ens basem en la teoria i no deixem que surtin aquests elements emocionals. Depèn molt del taller que estiguem realitzant i del grup que tinguem. Majoritàriament a primària surt més fàcil que a secundària. Però sempre hi és.
	COMPLEMENT (P.4.2)	He triat aquesta paraula perquè ... Treballar l'educació sense que surtin les emocions en cap moment és impossible, és el millor complement que podem tenir als nostres taller.
	REpte (P.4.3)	He triat aquesta paraula perquè ... Per tal de fer veure que no tots reaccionem igual davant un impacte. Cadascú té les seves emocions quan veu un anunci, un producte, una obra... S'ha aconseguir obrir aquesta emoció personal i poder veure la dels altres. Seran millor o pitjors que la meua?? Aquí està el repte! Ni millor, ni pitjor... DIFERENT.
EDUCADOR 5	SORPRESA (P.5.1)	He triat aquesta paraula perquè ... penso que incloure les emocions en l'educació del consum ajuda a crear un ambient diferent i atractiu per l'alumnat.
	VINCLE (P.5.2)	He triat aquesta paraula perquè ... crec que els elements emocionals ajuden a que l'alumnat s'identifiqui amb el què fem. Ajuden a lligar-ho amb la seva vida, amb la seva quotidianitat i faciliten una participació més activa en els tallers.
	CREATIVITAT (P.5.3)	He triat aquesta paraula perquè ... Incloure les emocions en els tallers demana pensar en noves maneres d'enfocar l'educació consum. Buscar noves perspectives, nous punts de vista, explorar en nous llenguatges suggerents, noves metodologies...

EDUCADOR 6	IMAGINACIÓ (P.6.1)	He triat aquesta paraula perquè ... La imaginació és un element comú a diverses activitats. El personatge de la Cric, el seu món i la història donen un carisma especial al taller i captiven l'atenció a través de la imaginació. També ho aconsegueix la poetessa R3 amb les seves preguntes i amb l'elaboració de poesia visual, o en Menjamí quan transporta als alumnes cap a la seva botiga de berenars extravagants. I les pintores, que proven d'expressar una tarda a través de figures geomètriques. En tots els casos crec que hi ha un element comú, la utilització de llenguatges i personatges fora del context quotidià dels alumnes i a través de la imaginació.
	AUTOREFLEXIÓ (P.6.2)	He triat aquesta paraula perquè ... Crec que és un dels objectius comuns de tots els tallers, i de fet, en algun moment o altre de cada taller es fan preguntes i activitats orientades a l'autoconeixement i la reflexió sobre els propis hàbits de consum i els elements que hi entren en joc.
	SORPRESA (P.6.3)	He triat aquesta paraula perquè ... Relacionat amb el concepte d'imaginació, la sorpresa apareix en molts dels tallers a través dels personatges o de les preguntes que fan. En són exemples l'arribada de la R3 a la classe en busca d'una botiga de somriures, la estranya forma d'organitzar els aniversaris de la Tina o l'aparició de la Cric del món del blanc i el negre. Tot i que és un element que no apareix en tots els tallers, sí que crec que és important destacar-lo perquè constitueix un aspecte motivador i trencador de la dinàmica habitual d'una classe o taller.
EDUCADOR 7	VARIABLE (P.7.1)	He triat aquesta paraula perquè ... No sempre els elements emocionals estan presents de la mateixa manera, pot ser que alguns dies els elements emocionals estiguin relacionats amb l'estat de l'educador. També és variable des del punt de vista dels alumnes
	PERSONAL (P.7.2)	He triat aquesta paraula perquè ... Encabir les emocions als tallers depèn de la manera com l'educador transmet el taller.
	INDEFINIT (P.7.3)	He triat aquesta paraula perquè ... Crec que els elements emocionals no se sap ben bé l'espai (en quant a quantitat) que ocupen en el temps que són presents al taller i no hi ha cap patró que mesuri aquesta quantitat.
EDUCADOR 8	PRESENTACIÓ (P.8.1)	He triat aquesta paraula perquè ... El primer contacte amb l'alumnat sempre hi ha escenaris educatius estimulants i que desordenen les emocions. Els personatges per a l'etapa de primària i el videoclip del tic tac per a secundària.

	EDUCADOR/A (P.8.2)	He triat aquesta paraula perquè ... La persona responsable de conduir, dinamitzar i realitzar el taller es converteix en una gestora de les emocions que van emergint en l'alumnat. Ja que els tallers presenten activitats en les que les emocions hi tenen un paper important per tal que l'alumnat comparteixi espais emotius que potenciïn el seu aprenentatge.
	DIÀLEG (P.8.3)	He triat aquesta paraula perquè ... Les activitats didàctiques dissenyades contemplen sempre espais d'intercanvi de punts de vista, idees i negociació de discursos, pensaments, valors, sentiments.... La negociació suposa assumir el conflicte per dialogar, un espai que porta implícitament una emergència de les emocions ja que la comunicació i l'intercanvi connecta amb elements identitaris de les persones i els col·lectius.
EDUCADOR 9	PROXIMITAT (P.9.1)	He triat aquesta paraula perquè ... amb els llaços emocionals tens la possibilitat d'apropar-te als alumnes, i que per a ells no semblis un professor més, que puguin parlar sense pudor de moltes coses.
	CONFIANÇA (P.9.2)	He triat aquesta paraula perquè ... es crea aquest vincle tan necessari en la relació educador-educand, tu agafes confiança a,b els alumnes perquè a mesura que transcorren els tallers te'ls vas fent teus, i els et van agafant confiança perquè et van coneixent, van veient que els tallers tenen un clima obert i pròxim, encara que s'ha de controlar aquesta frontera perquè pot, a vegades, anar en contra de l'educador.
	INTRIGA (P.9.3)	He triat aquesta paraula perquè ... perquè si es guarda la professionalitat de la persona, sempre ha d'haver-hi un punt d'intriga, nerviosisme, neguit, com se li vulgui dir a l'fet de no conèixer els teus alumnes i no saber com respondre'n avui, a més, saber que de vegades no només depèn d'ells per a què funcioni, sinó que l'estat de l'educador farà que el taller funcioni o no segons estigui ell, i això s'hauria d'aprendre a deixar-ho fora, perquè tots són nous per a nosaltres.

EDUCADOR 10	SORPRESA (P.10.1)	<p>He triat aquesta paraula perquè... per mi és un element important que treballem a l'escola.</p> <p>Cal dir que en alguns taller es fan més evidents que en d'altres, però que quan hi apareix és molt gratificant poder-lo treballar amb l'alumnat.</p> <p>Penso que és important treballar-ho al llarg de tots els tallers que s'ofereixen a l'ECC, perquè és un fet que no es pot obviar i que a tothom agrada que se'ls sorprengui.</p> <p>Molts cops aquesta sorpresa comença quan els hi diem als alumnes que no han vingut a escoltar una xerrada i dir-los-hi això és molt gratificant</p>
	CREACIÓ (P.10.2)	<p>He triat aquesta paraula perquè... encara que estiguem durant una setmana sencera fent el mateix taller, cada dia surten diferents, degut a que amb cada grup hem hagut de crear una relació diferent; tot utilitzant estratègies per tal de connectar amb ells i fer-los arribar els continguts a treballar.</p> <p>Els tallers tal i com els enfoquem donen peu a que els alumnes diguin la seva i poder construir entre tots l'entramat de continguts tant complexos i alhora significatius per ells.</p>
	PILAR (P.10.3)	<p>He triat aquesta paraula perquè... els elements emocionals i les emocions en si són un concepte molt importants que es remarquen en els nostres tallers. Nosaltres sempre associem que en tot acte de consum sempre hi ha immersos uns elements emocionals que ens porten cap a la tasca de decidir: m'ho compro? O potser no cal?...</p>

ANNEX 2

L'annex 2 presenta les dades¹ recollides a través del qüestionari 2 del instrument de recollida de dades: *Tries l'element clau?*.

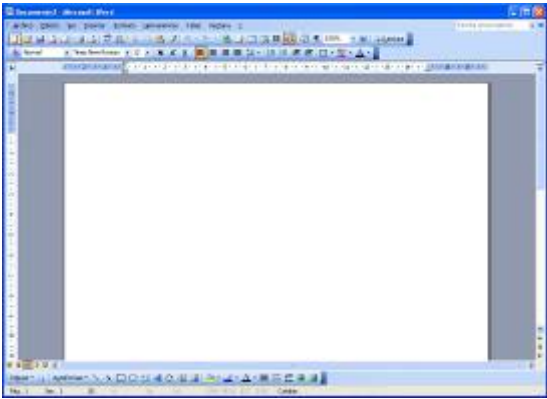
Tot seguit s'indica la consigna que es donava en aquest qüestionari per a respondre. I a continuació s'adjunta la graella amb el recull de dades per educador.

- **CONSIGNA:** Escull 1 element de l'ECC que per a tu representi l'espai que tenen els **elements emocionals** a l'hora de realitzar un taller didàctic a l'ECC. Fes-li una fotografia, insereix la imatge, i **justifica el per què de la teva tria**.

EDUCADOR 1	<p>(E.1.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ... ELS ALUMNES</p> <p>He triat aquesta fotografia perquè representa un element de l'escola molt important.</p> <p>Sense els alumnes no hi hauria escola. Ells són qui senten aquestes emocions: alegria, curiositat... i en aquesta imatge es reflecteixen aquestes emocions.</p> <p>Des dels alumnes més petits, com els de la imatge, fins als més grans senten emocions que són essencials a l'hora de realitzar els tallers ja que són les que aconsegueixen motivar-los i avançar en els tallers.</p>
EDUCADOR 2	<p>(E.2.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ...</p> <p>Les aplicacions finals crec q són un dels espais en el que l'alumnat ha de construir alguna cosa subjectiva connectada amb la seva vida quotidiana, amb les seves contradiccions, amb els seus gustos, etc</p>

¹ Les dades són una transcripció literal de la resposta donada per cada educador/a. Per tant, no s'han modificat les possibles faltes ortogràfiques, abreviacions, etc.

EDUCADOR 3	<p>(E.3.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ...</p> <p>Les emocions poden estar presents o estar relacionades amb molts elements: materials dels tallers, disfresses, música, eines, ..., etc que s'utilitzen en el dia a dia a l'Escola. Malgrat això, crec que tot i que els materials i l'entorn siguin motivants, els educadors i educadores tenen un paper fonamental en canalitzar aquestes emocions o fer que sorgeixin. Es a dir, són els encarregats de fer servir tot el que tenen al seu abast per tal que les emocions estiguin presents a les activitats que realitzem a l'ECC.</p>
EDUCADOR 4	<p>(E.4.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ...</p> <p>Depèn molt de quin educador/a estigui fent el taller. Algú es pot centrar molt en els elements emocionals, altres menys, altres els hi donen més èmfasi, d'altres no tant, altres complementen amb ells, d'altres van a la teoria...</p> <p>Conclusió. Nosaltres som els qui fem els tallers i som qui exposem les nostres vivències i coneixement. Ens ells movem aquests elements tenint en compte el nostre entorn (alumnat) i sensacions personals (quin dia tens avui?)</p>
EDUCADOR 5	<p>(E.5.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ...</p> <p>Convida a participar</p> <p>Genera misteri</p> <p>Crea un clima d'aula proper a l'alumnat</p>

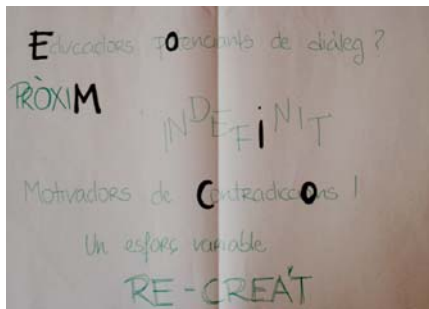
EDUCADOR 6	<p>(E.6.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè...</p> <p>De la imatge voldria destacar varies coses: les ulleres que permeten veure més enllà del punt de vista habitual, i una resposta emocional: la sorpresa. La imatge crec que podria incloure les tres paraules que he escollit. La imaginació i l'autoreflexió, a través de les ulleres, perquè permeten veure el món des d'una altra òptica i promouen el plantejament i la reflexió sobre el propi punt de vista. I la sorpresa com a resultat d'aquesta combinació.</p>
EDUCADOR 7	<p>(E.7.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ...</p> <p>Les aules de l'ECC representen i és on es dona l'espai d'intercanvi d'elements emocionals que trobem als tallers i per tant és un element clau (en el cas del territori, l'espai que utilitzin per fer tallers seria aquest)</p>
EDUCADOR 8	<p>(E.8.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè ...</p> <p>No hi ha res més emocionant ...que un paper en blanc per omplir. Per dissenyar un taller, una intervenció didàctica, una xerrada, un nou material..... Una gestió d'aula... Tenir el repte de pensar una proposta educativa d'educació del consum que després es realitzarà a l'escola amb un alumnat. Una emoció en què dialoguen diversitat d'elements com la il·lusió', el desig, el repte, l'estrès.... Una emoció en la que les competències personals i professionals es posen en joc. Una emoció que s'articula amb els límits i l'oportunitat de crear nous escenaris creatius per a educar en el consum per a formar nova ciutadania.</p>

<p>EDUCADOR 9</p>	<p>(E.9.4)</p> <p>(imatge AULA)</p>	<p>He triat aquest element perquè ... jo li faria una fotografia a l'aula en si, plena, buida, com sigui, per què? Doncs perquè l'espai és petit i fa que puguem estar-hi proper als alumnes, encara que també ajuda el fet de com situem els alumnes en aquest espai, que normalment és en rotllana. Això si parlem de Barcelona, però en canvi a territori això és ben diferent perquè l'espai-aula que es tindrà mai se sap del tot segur o no pot ser amb les característiques que més ens agradarien i, aleshores, l'element més important potser seria el llenguatge-comunicació propera que s'utilitza amb els alumnes, que fins i tot és pot veure en el material que se'ls hi facilita.</p>
<p>EDUCADOR 10</p>	<p>(E.10.4)</p> 	<p>He triat aquest element perquè... és un material que sorprèn molt als alumnes i els porta a imaginar-se com deu ser aquesta xocolata. A més a més la xocolata ens serveix per veure quines sensacions i/o emocions els hi provoca veure-la. És un petit espai que ens ofereix aquest material per tal de fer explícites les emocions de tot els alumnes.</p>

L'annex 3 presenta les dades¹ recollides a través del qüestionari 3 del instrument de recollida de dades: *Ens emparaulem plegats?*.

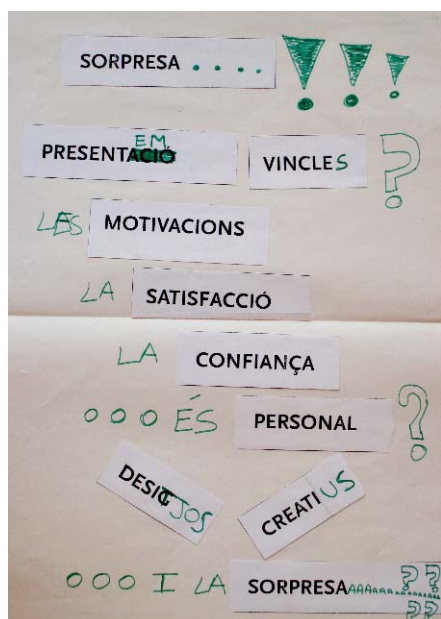
Tot seguit s'indica la consigna que es donava en aquest qüestionari per a respondre. I a continuació s'adjunta la graella amb el recull de dades per grup d'educadors/es.

- **CONSIGNA:** Igual que en el taller *Anem de compres?*, **construiu en grups una poesia amb 10 de les paraules del Tries la paraula clau?** (que us tocan a l'atzar). La poesia ha de representar l'espai que tenen els **elements emocionals** a l'hora de realitzar un taller didàctic a l'ECC, i **justifiqueu el significat de la vostra poesia**.

GRUP 1-2-3-4		<p>La nostra poesia significa...</p> <p>El pilar és l'element que suporta l'estructura És el que permet quedar-te o anar més enllà És El que permet construir coses impensables És El que permet sorprendre, imaginar, ... És un complement necessari.</p> <p>Creiem que les emocions poden ser un dels pilars</p>
GRUP 5-6-7		<p>La nostra poesia significa...</p> <p>Ens centrem el paper dels educadors. Entenem que aquests haurien d'intentar potenciar el diàleg amb les emocions. Entenent aquest diàleg com una contradicció entre allò proper i indefinit . Pròxim perquè sigui significatiu per l'alumnat, que tingui en compte tant els propis punts de vista com els de la resta. I indefinit perquè està obert i perquè facilita el diàleg. Des d'aquest punt de vista, els educadors haurien de facilitar o posar sobre la taula les contradiccions. Això pot suposar un esforç que varia segons molts factors: tu mateix, el grup, l'estat d'ànim, el grup, el dia, el context... Per això, entenem que l'educació és un espai per recrear-s'hi.</p>

¹ Les dades són una transcripció literal de la resposta donada per cada educador/a. Per tant, no s'han modificat les possibles faltes ortogràfiques, abreviacions, etc.

GRUP 8-9-10

(1) En el títol de la nostra poesia ja sorgeix una emoció. Emoció que tenen els alumnes quan entren a l'escola degut a:

- ❖ Espai físic
- ❖ Presentació
- ❖ Tallers
- ❖ Xerrada
- ❖ Dansa

Els alumnes no s'imaginen el com és l'escola i per això el factor sorpresa. La sorpresa és utilitzada a l'ECC com a element educatiu per atraure l'atenció a l'alumnat.

(2) Són les preguntes i les relacions que s'estableixen entre:

A més a més cal remarcar la idea que entre aquests tres també s'estableixen diferents nivells entre :

- ❖ Dissenys dels tallers
- ❖ Quan 3 educadors fan tallers
- ❖ Quan 1 educador està amb el seu grup

➤ PRINCIPI HOLOGRAMÀTIC

Cada dia emergeixen coses noves (satisfacció, introspecció, motivació), tot i que es segueixin fent els mateixos tallers. Per tal que una escola pugui funcionar es necessita la confiança de tothom.

(3) Tots aquest paràmetres són els que els educadors transmeten, i això pot ser una cosa recíproca o depenent de factors; personals, del context, situacionals no es converteixi en aspectes recíprocs.

(4) És la projecció de futur de l'Escola del Consum. A partir de treballar amb els alumnes fenòmens significatius a la seva cotidianeïtat.

(5) L'activitat didàctica de l'ECC pretén ser un bucle retroactiu on els conceptes es van redefinint i reconstruint, per això acabem amb la SORPRESA! Tal i com havíem començat

INCÍS: tant els ... com els ? com ! i d'altres elements gràfics que es reflecteixen en el treball de la proposta didàctica des d'una emergència d'emocions, pensaments, formes de fer que van canviant. (LÍQUID)

L'annex 4 presenta les graelles d'anàlisi de les dades. Aquestes inclouen la fragmentació de les dades recollides en segments de significativitat, i en funció de l'àmbit i categoria a la que correspon cada segment.

Tot seguit s'adjunta una graella d'anàlisi per educador/a i per grup d'educadors/es, i s'acompanya d'una llegenda explicativa.

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.1.1.	"...captar l'atenció dels alumnes ..." (...) "...que aquests es mostrin més actius..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat, i la seva manera de participar al llarg del taller educatiu.
P.1.2.	"...tractar elements emocionals..."									Pertany a la categoria 2.B. ja que es fa referència als elements emocionals com a contingut dels propis tallers educatius.
	"...aconseguim un punt de partida..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...les activitats que..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla de les diferents activitats que inclou un mateix taller de l'ECC, per tant s'està referint al propi taller educatiu.
	"...faran els alumnes "									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumne/a concret que participa en el taller educatiu.
P.1.3	"...potencien els sentiments i sensacions dels alumnes ..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumne/a concret que participa en el taller educatiu.
	"...els fenòmens tractats ..."									Pertany a la categoria 2.B. ja que els fenòmens tractats esdevenen els continguts propis dels tallers educatius.
E.1.4	"...representa un element de l' escola molt important..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a "l'escola" com la institució educativa ECC amb la caracterització que això comporta.
	"...sense els alumnes no..." (...) "... ells són qui senten emocions..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència als alumnes com la població escolar a la qual es dirigeix la institució educativa.
	"...a l'hora de realitzar els tallers ..." (...) "... avançar en el tallers ..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
RECOMPTE PER CATEGORIA		1	-	-	1	3	2	1	2	
RECOMPTE PER ÀMBIT		2				8				

LLEGGENDA

- Codi

P: justificació del instrument *Tries la paraula clau?*

E: justificació del instrument *Tries l'element clau?*

1: educador 1

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.2.1.	“...emoció aporta contradiccions amb raó...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a un aspecte que caracteritza la institució educativa, presentar els conceptes com a antagònics i complementaris.
	“...per aprendre a conviure amb contradiccions...”									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a quelcom que hauria d'aprendre la població escolar de l'ECC, i la ciutadania.
P.2.2.	“...aporta diversitat de mirades...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a un aspecte que caracteritza la institució educativa, oferir diversitat de mirades als continguts de treball.
P.2.3	“...crea motivacions positives o negatives per a l'acció...”									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a l'acció que ha de dur a terme la població escolar de l'ECC, i la ciutadania, en els seus actes de consum.
E.2.4	“...les aplicacions finals crec que són un dels espais...”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'una de les activitats que inclouen els tallers d'Edc de l'ECC, l'activitat d'aplicació de continguts.
	“...l'alumnat ha de construir alguna cosa subjectiva...”									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	2	-	-	2	1	-	-	1	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	4				2				

LLEGENDA**- Codi**P: justificació del instrument *Tries la paraula clau?*E: justificació del instrument *Tries l'element clau?*

2: educador 2

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.3.1.	“...el desig està provocat per d’altres motius relacionats amb la persona i amb la societat... ”									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a la població escolar de la societat a la que es dirigeix la institució educativa.
P.3.2.	“...reflexa totes aquelles emocions que s’han vist implicades en el procés... ”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla de procés, entès com el moment d’interacció d’e-a, del propi taller d’Edc de l’ECC.
P.3.3	“...com vivim interiorment els processos o experiències...”									Pertany a la categoria 1.C. ja que es fa referència a com l’equip educatiu viu les experiències d’e-a en les que participa.
	“... tenen lloc en el dia a dia de la persona... ”									Pertany a la categoria 1.A. ja que fa referència a “la persona” com quelcom general que és la població escolar a la qual es dirigeix la institució educativa.
E.3.4	“... materials dels tallers, disfresses , música , eines... ”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es fa referència a material didàctic que s'utilitza pel desenvolupament del taller d’EdC de l’ECC.
	“...que s'utilitzen en el dia a dia de l’ Escola... ” (...) “...per tal que estiguin presents a les activitats que realitzem a l’ECC... ”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a la institució educativa ECC, amb la seva pròpia caracterització, oferta educativa, etc.
	“...els educadors i educadores tenen un paper fonamental...”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l’educador/a.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	2	-	1	1	-	-	1	2	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	4				3				

LLEGENDA**- Codi**P: justificació del instrument *Tries la **paraula** clau?*E: justificació del instrument *Tries l'**element** clau?*

3: educador 3

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.4.1.	"...volem que surtin" (...) "...ens basem en la teoria i no deixem..."									
	"...depèn molt del taller que estiguem realitzant..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
	"...i del grup que tinguem..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència al grup d'alumnes que participen en l'activitat educativa de l'ECC.
P.4.2.	"...treballar l'educació..." (...) "...que podem tenir als nostres tallers..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a la finalitat essencial per la qual existeix la institució educativa ECC, educar a través d'una proposta educativa que presenta tallers.
	"...és el millor complement..."									Pertany a la categoria 1.B. ja que fa referència a les emocions com un complement a l'EdC; per tant, s'introdueix un element característic del currículum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.
P.4.3	"...no tots reaccionem igual davant d'un impacte..." (...) "...cadascú té les seves emocions..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a la diversitat que presenta la població escolar a la qual es dirigeix la institució educativa ECC.
	"...ni millor ni pitjor...diferent..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a un element significatiu de la institució educativa, la diferència que presenta en la manera d'entendre l'EdC vers altres institucions amb la mateixa finalitat.
E.4.4	"...depèn molt de quin educador/a està fent el taller..." (...) "...nosaltres som els qui fem els tallers..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...depèn molt de quin educador/a està fent el taller..." (...) "...nosaltres som els qui fem els tallers..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	1	1	1	2	1	-	1	2	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	5				4				

LLEGGENDA**- Codi**

P: justificació del instrument *Tries la paraula clau?*
E: justificació del instrument *Tries l'element clau?*
4: educador 4
1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar
1.B.: Currículum
1.C.: Equip educatiu
1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a
2.B.: Contingut
2.C.: Educador/a
2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.5.1.	"...incloure les emocions en l'educació del consum..."									Pertany a la categoria 1.B. ja que introdueix un element característic del currículum d'Educació del Consum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.
	"...crear un ambient diferent..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'un element important dels tallers d'Ede que es realitzen en el context de la recerca, l'ambient i clima que s'hi crea.
	"...i atractiu per l' alumnat ..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a l'alumnat en general, com la població escolar, a la qual es dirigeix la institució educativa.
P.5.2.	"...l' alumnat s'identifiqui amb el què fem..." (...) "...la seva vida, la seva quotidianitat..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a l'alumnat en general, com la població escolar, a la qual es dirigeix la institució educativa.
	"...l'alumnat s'identifiqui amb el què fem..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a allò que fa l'ECC, com a tret identitari i significatiu del seu projecte d'institució educativa.
	"...participació més activa en els tallers ..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Ede que es realitza en el context de la recerca.
P.5.3	"...incloure les emocions en els tallers..." (...) "...maneres d'enfocar l'educació del consum..."									Pertany a la categoria 1.B. ja que introdueix un element característic del currículum d'Educació del Consum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.
	"...incloure les emocions en els tallers ..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Ede que es realitza en el context de la recerca.
	"...pensar en noves maneres d'enfocar l'educació del consum..."									Pertany a la categoria 1.C. ja que es fa referència a una de les tasques de l'equip educatiu de l'ECC, pensar i dissenyar la manera d'enfocar l'Educació del Consum.
E.5.4	"...convida a participar ; genera misteri ; crea un clima d'aula proper a l'alumnat..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que introdueix les relacions i l'ambient que s'estableixen en els tallers d'Ede que es realitzen en el context de la recerca.
	"...clima d'aula proper a l' alumnat ..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat en el propi moment de realització de l'activitat educativa de l'ECC.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	2	2	1	1	1	-	-	4	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	6				5				

LLEGENDA**- Codi**P: justificació del instrument *Tries la paraula clau?*E: justificació del instrument *Tries l'element clau?*

5: educador 5

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.6.1.	“...la imaginació és un element comú a diverses activitats... ” (...) “...el personatge de la Cric... ” (...) “...la poetessa R3... ” (...) “...en Menjamí... ” (...) “...i les pintores... ”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es posa exemple de diferents escenaris educatius que hi ha en els tallers d’EdC de l’ECC.
	“...hi ha un element comú , la utilització de llenguatges i personatges... ”									Pertany a la categoria 1.D. ja que la manera d’enfocar els tallers es un tret comú que caracteritza la institució educativa ECC.
P.6.2.	“...és un dels objectius comuns de tots els tallers... ”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència als tallers com quelcom que s’integra dins la globalitat de la proposta educativa de la institució educativa ECC.
	“...preguntes i activitats orientades a l’ autoconeixement i la reflexió sobre els propis hàbits de consum i els elements que hi entren en joc...”									Pertany a la categoria 1.B. ja que fa referència a aspectes que s’inclouen en el currículum d’Educació del Consum propi de l’ECC.
P.6.3	“...la sorpresa apareix en molts dels tallers a través dels personatges i les preguntes que fan...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència als tallers com quelcom que s’integra dins la globalitat de la proposta educativa de la institució educativa ECC.
	“...constitueixen un aspecte motivador i trencador de la dinàmica habitual d’una classe...”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d’un element important dels tallers d’Edc que es realitzen a l’ECC, l’ambient i clima que s’hi crea.
E.6.4	“...les ulleres que permeten veure més enllà del punt de vista habitual... ”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a un element significatiu de la institució educativa, la manera pròpia d’entendre l’EdC.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	-	1	-	4	-	-	-	2	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	5				2				

LLEGGENDA**- Codi**P: justificació del instrument *Tries la paraula clau?*E: justificació del instrument *Tries l'element clau?*

6: educador 6

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.7.1.	“...els elements emocionals estiguin relacionats amb l'estat de l'educador...”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu i al seu estat personal.
	“...també és variable des del punt de vista dels alumnes...”									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat quan participa en l'activitat educativa de l'ECC.
P.7.2.	“...encabir les emocions en els tallers...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència als tallers com quelcom que s'integra dins la globalitat de la proposta educativa de la institució educativa ECC.
	“...depèn de la manera com l'educador transmet el taller...”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la manera d'interaccionar amb el contingut i l'alumnat, que té el propi educador/a dins del taller de l'ECC.
P.7.3	“...són presents al taller...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a quelcom característic de tots els tallers, per tant que caracteritza la proposta educativa de la institució educativa ECC.
E.7.4	“...les aules de l'ECC...” (...) “...es dona l'espai d'intercanvi dels elements emocionals...”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca i l'espai on es realitza: l'aula. A més a més es caracteritza el taller com a espai d'intercanvi entre els elements que entren en joc.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	-	-	-	2	1	-	2	1	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	2				4				

LLEGGENDA**- Codi**P: justificació del instrument *Tries la paraula clau?*E: justificació del instrument *Tries l'element clau?*

7: educador 7

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.8.1	"...primer contacte amb l'alumnat..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
	"...hi ha escenaris educatius estimulants..." (...) "..."els personatges ..." (...) "..."el videoclip del tic-tac..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'elements important dels tallers d'Edc que es realitzen en el context de la recerca, els escenaris educatius que s'hi creen.
P.8.2	"... persona responsable de conduir, dinamitzar i realitzar..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"..el taller es converteix en una..." (...) "..."els tallers presenten activitats ..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca, i de les activitats que inclou.
	"emocions que van sorgint en l'alumnat..." (...) "..."per tal que l'alumnat comparteixi..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
P.8.3	"...les activitats didàctiques ..." (...) "...espais d'intercanvi de punts de vista, idees i negociació de discursos..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a trets d'identitat de la institució educativa ECC, a l'hora de dissenyar propostes didàctiques.
	"...elements identitaris de les persones i els col·lectius ..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a trets comuns de la població escolar a la que es dirigeix la institució educativa.
E.8.4	"... dissenyar un taller, una intervenció didàctica, una xerrada, un nou material..." (...) "...repte de pensar una proposta educativa..." (...) "...les competències personals i professionals ..."									Pertany a la categoria 1.C. ja que es fa referència a les competències personals/professionals de l'equip educatiu de l'ECC, a l'hora de dur a terme una de les seves tasques: dissenyar propostes educatives.
	"...dissenyar un taller , una intervenció didàctica , una xerrada , un nou material ..." (...) "...pensar una proposta educativa ..." (...) "...després es realitzarà a l'escola amb un alumnat..." (...) "...nous escenaris educatius ..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a diversos elements que caracteritzen el projecte educatiu i la oferta didàctica de la institució educativa ECC.
	"...proposta educativa d' educació del consum ..." (...) "...nous escenaris educatius per educar en el consum ..."									Pertany a la categoria 1.B. ja que l'Educació del Consum és el l'eix vertebrador del currículum de l'ECC, amb el que dialoguen altres continguts i disciplines.
	"...després es realitzarà a l'escola amb un alumnat ..." (...) "...per educar una nova ciutadania ..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a l'alumnat en general, com la població escolar, i nova ciutadania, a la qual es dirigeix la institució educativa.

RECOMPTE PER CATEGORIA	2	1	1	2	2	-	1	2
RECOMPTE PER ÀMBIT	6				5			

LLEGENDA - Codi P: justificació del instrument <i>Tries la paraula clau?</i> E: justificació del instrument <i>Tries l'element clau?</i> 8: educador 8 1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.	- Àmbit 1: <i>Institucions educatives</i> 1.A.: Població escolar 1.B.: Currículum 1.C.: Equip educatiu 1.D.: Institució educativa	- Àmbit 2: <i>Taller educatiu</i> 2.A.: Alumne/a 2.B.: Contingut 2.C.: Educador/a 2.D.: Taller educatiu
---	---	---

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.9.1.	"...tens la possibilitat d' apropar-te als alumnes..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...tens la possibilitat d'apropar-te als alumnes ..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
P.9.2.	"...relació educador-educand ..." (...) "...s'ha de controlar aquesta frontera perquè..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...relació educador-educand ..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
	"...els tallers tenen un clima obert i pròxim ..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'un element important dels tallers d'Edc que es realitzen a l'ECC, l'ambient i clima que s'hi crea.
P.9.3	"... professionalitat de la persona ..." (...) "...l' estat de l'educador farà que el taller funcioni o no..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a, i al seu estat personal.
	"...conèixer els teus alumnes ..." (...) "...de vegades no només depèn d' ells per a que funcioni..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
	"...l'estat de l'educador farà que el taller funcioni o no..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
E.9.4	"...l' aula en si, plena, buida..." (...) "...l' espai-aula que es tindrà mai se sap..." (...) "...el material que se'ls hi facilita..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'elements importants que entren en joc en el propi taller d'Edc de l'ECC, l'espai on es realitza (l'aula) i material didàctic que s'utilitza.
	"...fa que puguís estar-hi proper als alumnes..." (...) "...el fet de com situes els alumnes en..." (...) "... comunicació propera que s'utilitza amb els alumnes..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...fa que puguís estar-hi proper als alumnes ..." (...) "...el fet de com situes els alumnes en..." (...) "...comunicació propera que s'utilitza amb els alumnes ..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.

RECOMPTE PER CATEGORIA	-	-	-	-	4	-	4	3
RECOMPTE PER ÀMBIT	0				11			

LLEGENDA**- Codi**

P: justificació del instrument *Tries la **paraula** clau?*

E: justificació del instrument *Tries l'**element** clau?*

9: educador 9

1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar

1.B.: Currículum

1.C.: Equip educatiu

1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a

2.B.: Contingut

2.C.: Educador/a

2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
P.10.1	"...un element important que treballem a l'escola... " (...) "...tots els tallers que s'ofereixen a l'ECC..." (...) "...tots els tallers que s'ofereixen a l'ECC..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a la institució educativa ECC, amb la seva pròpia caracterització, oferta educativa, etc.
	"...en alguns tallers es fa més evident..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
	"...és molt gratificant poder-lo treballar amb l'alumnat..." (...) "...comença quan els hi diem als alumnes..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona i treballa amb l'alumnat en el taller educatiu, l'educador/a.
	"...és molt gratificant poder-lo treballar amb l' alumnat ..."									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a l'alumnat en general, com la població escolar, a la qual es dirigeix la institució educativa.
	"...comença quan els hi diem als alumnes ..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l'alumnat que participa en l'activitat educativa de l'ECC.
P.10.2	"...encara que estiguem durant una setmana fent el taller..."									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu, l'educador/a.
	"...encara que estiguem durant una setmana fent el taller ..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla del propi taller d'Edc que es realitza en el context de la recerca.
	"...degut amb que amb cada grup ..." (...) "...els alumnes diguin la seva..."									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència al grup d'alumnes que participen en l'activitat educativa de l'ECC.
	"...arribar als continguts treballats ..." (...) "...l'entramat de continguts tan complexos ..."									Pertany a la categoria 2.B. ja que es fa referència als contingut treballats com aquells propis d'un taller educatiu.
	"...Els tallers tal i com els enfoquem ..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que la manera d'enfocar la proposta educativa és un tret que caracteritza la institució educativa ECC.
	"... construir entre tots ..."									Pertany a les quatre categories que conformen l'àmbit 2, ja que es fa referència a quelcom que construeixen i fan emergir totes les parts implicades en la pròpia pràctica educativa. I per tant entra en joc l'educador, l'alumnat i el contingut didàctic.
P.10.3	"...els elements emocionals i les emocions en si són un concepte molt important..."									Pertany a la categoria 1.B. ja que introdueix un element característic del currículum d'Educació del Consum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.

	"...es remarquen en els nostres tallers... " (...) "... nosaltres sempre associem que en tot acte de consum sempre hi ha immersos uns elements emocionals..."									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a la proposta educativa, i la manera d'entendre l'EdC com quelcom identitari de la institució que els ofereix.
E.10.4	"...és un material que sorprèn molt als alumnes..."									Pertany a la categoria 2.D. ja que es fa referència al material didàctic que s'utilitza pel desenvolupament del taller d'EdC de l'ECC.
	"...és un material que sorprèn molt als alumnes... "									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència als alumnes, com la població escolar, a la qual es dirigeix la institució educativa.
	"...la xocolata ens serveix per veure... " (...) "... ens ofereix aquest material..."									Pertany a la categoria 1.C. ja que es fa referència a la informació que és útil per a l'equip educatiu de l'ECC, del resultat dels tallers.
	"...per tal de fer explícites les emocions de tots els alumnes... "									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència als alumnes però en el propi moment d'activitat educativa de l'ECC.
RECOMPTE PER CATEGORIA		2	1	1	3	4	2	3	4	
RECOMPTE PER ÀMBIT		7				13				

LLEGENDA - Codi P: justificació del instrument <i>Tries la paraula clau?</i> E: justificació del instrument <i>Tries l'element clau?</i> 10: educador 10 1, 2, 3, 4: nombre de la justificació.			- Àmbit 1: <i>Institucions educatives</i> 1.A.: Població escolar 1.B.: Currículum 1.C.: Equip educatiu 1.D.: Institució educativa	- Àmbit 2: <i>Taller educatiu</i> 2.A.: Alumne/a 2.B.: Contingut 2.C.: Educador/a 2.D.: Taller educatiu
---	--	--	---	---

	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
Codi T.(1·2·3·4)	“...el pilar és l'element que suporta l'estructura...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que l'estructura podria definir-se com la pròpia institució educativa, sustenta tot el que hi passa dins d'ella.
	“...el que permet quedar-te o anar més enllà...”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu de l'ECC.
	“...el que permet construir coses impensables...”									Pertany a les quatre categories que conformen l'àmbit 2, ja que es fa referència a quelcom que construeixen i fan emergir totes les parts implicades en la pròpia pràctica educativa. I per tant entra en joc l'educador, l'alumnat i el contingut didàctic.
	“...el que permet sorprendre, imaginar...”									Pertany a la categoria 2.D. ja que es parla d'un element important dels tallers d'Edc que es realitzen a l'ECC, l'ambient i clima que s'hi crea.
	“...és un complement necessari...”									Pertany a la categoria 1.B. ja que fa referència a les emocions com un complement a l'EdC; per tant, s'introdueix un element característic del currículum propi de l'ECC, la inclusió de les emocions.
	RECOMPTE PER CATEGORIA	-	1	-	1	1	1	2	2	
	RECOMPTE PER ÀMBIT	2				6				

LLEGGENDA**- Codi**

T: justificació del instrument *Ens emparaulem plegats?*
 (1·2·3·4): grup format per l'educador 1, 2, 3 i 4.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar
 1.B.: Currículum
 1.C.: Equip educatiu
 1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a
 2.B.: Contingut
 2.C.: Educador/a
 2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
T.(5-6-7)	“...ens centrarem en el paper dels educadors... ” (...) “...els educadors haurien de posar sobre la taula les contradiccions...”									Pertany a la categoria 1.C. ja que es fa referència als educadors, i al paper que adopten dins del conjunt d'equip educatiu del que formen part.
	“...entenent aquest diàleg com una contradicció entre allò proper i indefinit...” (...) “...varia segons molts factors: tu mateix, el grup,..., el context... ” (...) “...entenem que l' educació és un espai per recrear-s'hi...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a un aspecte que caracteritza la institució educativa, presentar l'EdC entesa com un diàleg de punts de vista, d'opcions, de contradiccions, etc. A més a més es parla del context, com la pròpia institució educativa que ofereix una proposta d'EdC, amb una finalitat: educar.
	“...perquè sigui significatiu per l' alumnat... ”									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a la població escolar de la societat a la que es dirigeix la institució educativa.
	“...varia segons molts factors: tu mateix , el grup,..., el context...”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu de l'ECC.
	“...varia segons molts factors: tu mateix, el grup ,..., el context...”									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència al grup d'alumnes que participen en l'activitat educativa de l'ECC.
RECOMPTE PER CATEGORIA		1	-	1	1	1	-	1	-	
RECOMPTE PER ÀMBIT		3				2				

LLEGENDA**- Codi**

T: justificació del instrument *Ens emparaulem plegats?*
 (5-6-7): grup format per l'educador 5, 6, i 7.

- Àmbit 1: Institucions educatives

1.A.: Població escolar
 1.B.: Currículum
 1.C.: Equip educatiu
 1.D.: Institució educativa

- Àmbit 2: Taller educatiu

2.A.: Alumne/a
 2.B.: Contingut
 2.C.: Educador/a
 2.D.: Taller educatiu

Codi	Transcripció	ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				Justificació
		categories				categories				
		1.A	1.B	1.C	1.D	2.A	2.B	2.C	2.D	
T.(8-9-10)	“...emoció que tenen els alumnes quan...” (...) “...els alumnes no s’imaginen com és l’escola...” (...) “...element educatiu per atraure l’atenció de l’ alumnat ...”									Pertany a la categoria 1.A. ja que es fa referència a la població escolar a la que es dirigeix la institució educativa.
	“...entren a l’ escola , degut a: espai físic, presentació, tallers, xerrades, dansa...” (...) “...els alumnes no s’imaginen com és l’ escola ...” (...) “... preguntes i relacions que s’estableixen entre: proposta educativa , alumnes i educadors... a diferents nivells (principi hologramàtic) ...” (...) “...cada dia emergeixen coses noves tot i que es segueixen fent els mateixos tallers ...” (...) “...per tal que una escola pugui funcionar...” (...) “...projecció de futur de l’ Escola del Consum ...” (...) “...l’ activitat didàctica de l’ECC pretén ser un bucle retroactiu on els conceptes es van redefinint i reconstruint ...”									Pertany a la categoria 1.D. ja que es fa referència a la institució educativa ECC, amb una proposta educativa que planteja l’EdC sota un marc de referència concret.
	“...preguntes i relacions que s’estableixen entre: proposta educativa, alumnes i educadors ... a diferents nivells (principi hologramàtic) ...”									Pertany a la categoria 1.A. i 1.C., i 2.A. i 2.C conjuntament, ja que tal i com indica el grup en la seva justificació, la relació alumnes-educadors es poden entendre des de diferents nivells. Per tant, des d’una escala superior, es parlarà de població escolar i l’equip educatiu; i des d’una escala més concreta de alumnat i educador/a en el propi taller
	“...aquests paràmetres són els que els educadors transmeten...”									Pertany a la categoria 2.C. ja que es fa referència a la pròpia persona que gestiona el taller educatiu de l’ECC.
	“...a partir de treballar amb els alumnes fenòmens significatius per a ells ...”									Pertany a la categoria 2.A. ja que es fa referència a l’alumnat participant en l’activitat educativa de l’ECC.
	“...a partir de treballar amb els alumnes fenòmens significatius per a ells ...”									Pertany a la categoria 2.B. ja que els fenòmens que es treballen esdevenen els continguts propis dels tallers educatius.

RECOMPTE PER CATEGORIA	2	-	1	1	2	1	2	-
RECOMPTE PER ÀMBIT	4				5			

LLEGENDA - Codi T: justificació del instrument <i>Ens emparaulem plegats?</i> (8·9·10): grup format per l'educador 8, 9, i 10.	- Àmbit 1: Institucions educatives 1.A.: Població escolar 1.B.: Currículum 1.C.: Equip educatiu 1.D.: Institució educativa	- Àmbit 2: Taller educatiu 2.A.: Alumne/a 2.B.: Contingut 2.C.: Educador/a 2.D.: Taller educatiu
---	---	---

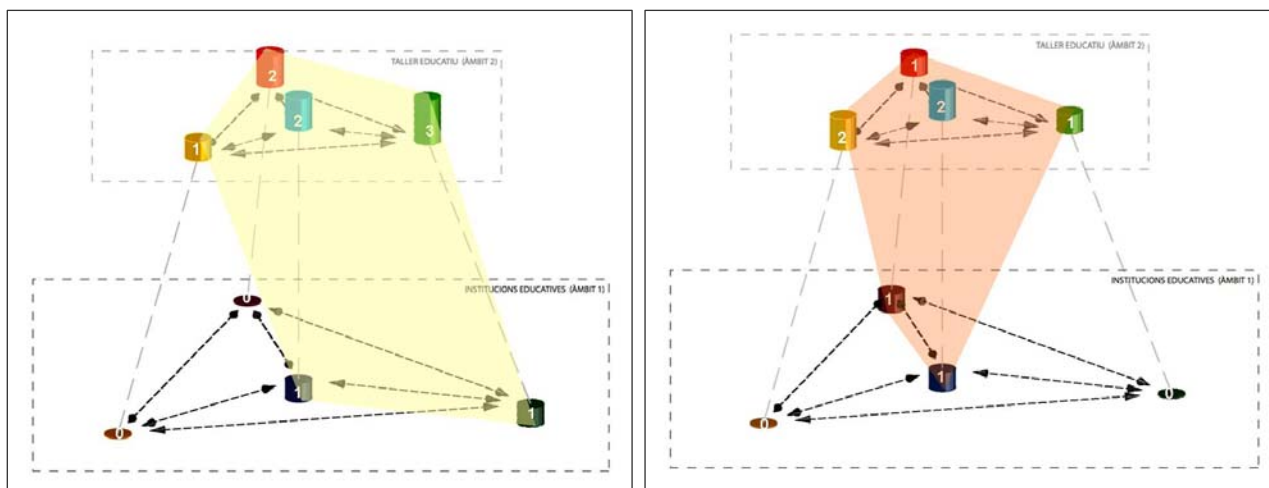
L'annex 5 presenta l'aprofundiment als resultats individuals dels membres de l'equip educatiu de l'ECC.

A continuació s'exposen els resultats de cada educador.

• Educador 1

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 1. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 1-2-3-4)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
1	0	0	1	3	2	1	2	0	1	0	1	1	1	2	2
2				8				2				6			

INSTITUCIONS EDUCATIVES (ÀMBIT 1)				TALLER EDUCATIU (ÀMBIT 2)			
	POBLACIÓ ESCOLAR (1A)		EQUIP EDUCATIU (1C)		ALUMNE/A (2A)		EDUCADOR/A (2C)
	CURRÍCULUM (1B)		INSTITUCIÓ EDUCATIVA (1D)		CONTINGUT (2B)		TALLER EDUCATIU (2D)

L'educador 1, **a nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 2 (taller educatiu). Contempla en les seves justificacions cadascuna de les diferents categories

d'aquest àmbit, com a aspectes que esdevenen elements emocionals en el procés d'e-a. I pren especial rellevància la figura de l'alumne/a dins la pròpia pràctica educativa. En canvi, l'àmbit 1 queda parcialment contemplat. L'aspecte emocional del taller educatiu no es desconnecta de la institució educativa a la que pertany, ni tampoc de la població escolar a la que es dirigeix. Però no es contempla que els elements emocionals puguin tenir relació amb l'equip educatiu de la institució o puguin tenir cabuda en el currículum de l'ECC.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 1, ofereix una ombra groga, que cobreix totalment l'àmbit del taller educatiu, i que es desplaça cap a la banda dreta de l'àmbit 2, cobrint dues de les categories que el conformen: la institució educativa i la població escolar.

L'opinió individual de l'educador 1 dialoga amb la de tres educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg també aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 2 (taller educatiu). I pren rellevància la connexió entre el taller educatiu i l'educador/a. L'àmbit 1 queda parcialment contemplat, ja que només s'entén com a elements emocionals la pròpia institució educativa i el currículum. En canvi s'obvia que l'equip educatiu i la població escolar també puguin esdevenir elements emocionals en els processos d'e-a.

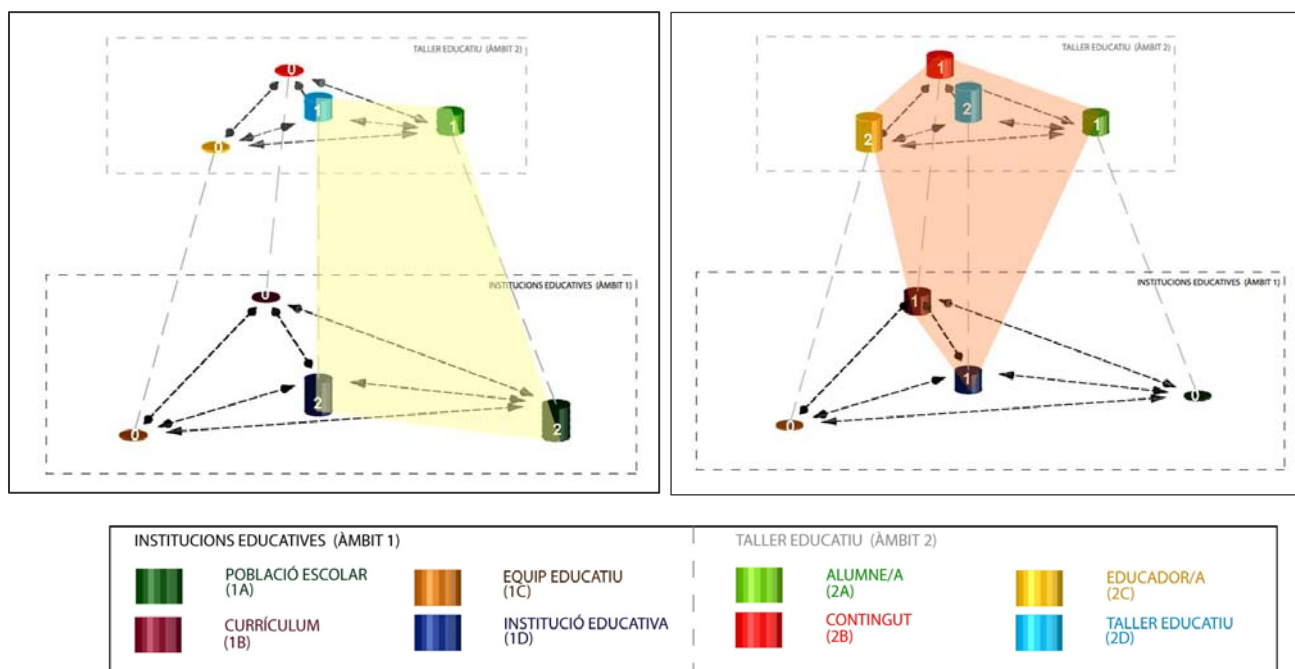
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 1, ofereix una ombra vermella, que cobreix totalment l'àmbit del taller educatiu, i que es desplaça cap a la banda central de l'àmbit 1, cobrint dues de les categories que el conformen: la institució educativa i el currículum.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 1, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, no perd la seva essència, ja que es manté la manera d'entendre l'espai que tenen els elements emocionals en els processos d'e-a vinculats a l'EdC. Tot i així, la presència que tenia, a nivell individual, l'alumne/a i la població escolar perd força a nivell de grup, ja que es contempla un element diferent: el currículum com a element emocional. Per tant, en aquest cas, l'opinió col·lectiva serveix per reforçar l'opinió individual, i per oferir nous punts de vista des dels quals també es pot entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 2

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 2. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 1·2·3·4)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
2	0	0	2	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	2	2
4				2				2				6			

L'educador 2, a **nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en la interacció entre l'alumnat i el taller educatiu, en els dos nivells d'anàlisi que es proposen. Dels dos àmbits pren força l'àmbit 1, de les institucions educatives. És rellevant la connexió tan clara i coherent que s'ofereix en aquesta interacció, i alhora sobta que no es contempli que els elements emocionals puguin tenir relació amb el propi educador/a o equip educatiu, i el propi currículum o continguts dels tallers.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 2, ofereix una ombra groga, que cobreix parcialment els dos àmbits. En tots dos, l'ombra té el punt de partida en l'emergent dels àmbits i es trasllada cap a la banda dreta, cobrint les categories institució educativa - taller educatiu i població escolar - alumne/a.

L'opinió individual de l'educador 2 dialoga amb la de tres educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 2 (taller educatiu). I pren rellevància la connexió entre el taller educatiu i l'educador/a. L'àmbit 1 queda parcialment contemplat, ja que només s'entén com a elements emocionals la pròpia institució educativa i el currículum. En canvi s'obvia que l'equip educatiu i la població escolar també puguin esdevenir elements emocionals en els processos d'e-a.

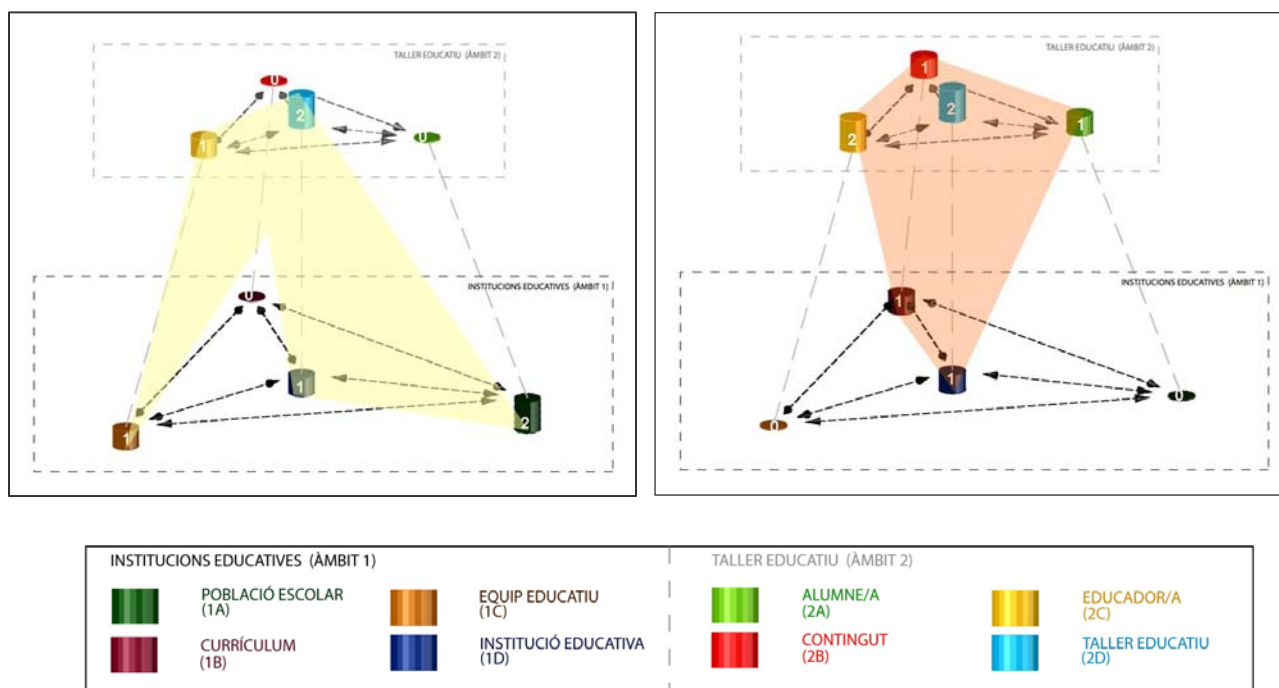
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 2, ofereix una ombra vermella, que cobreix totalment l'àmbit del taller educatiu, i que es desplaça cap a la banda central de l'àmbit 1, cobrint dues de les categories que el conformen: la institució educativa i el currículum.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 2, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, amplia, en certa mesura, la seva perspectiva a l'hora d'entendre l'espai que tenen els elements emocionals en els processos d'e-a vinculats a l'EdC. La relació alumne/a - taller educatiu, a nivell de grup es contempla dins la globalitat d'aquest àmbit i, per tant, també es té en compte l'educador/a i el contingut com a elements emocionals. En aquest cas, es podria dir que amplia la seva perspectiva en l'àmbit 2. Per altra banda, la força que tenia, a nivell individual, la població escolar desapareix a nivell de grup, ja que es contempla un element diferent: el currículum com a element emocional. I en aquest cas, es podria dir que perd força la seva perspectiva en l'àmbit 1. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix desajustar el punt de mira individual, oferint nous punts de vista des dels quals també es pot entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 3

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 3. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 1·2·3·4)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
2	0	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	1	1	2	2
4				3				2				6			

L'educador 3, **a nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, majoritàriament en l'àmbit 1 (institucions educatives). Tot i així fa connexions amb l'àmbit 2, en concret amb la figura de l'educador/a i amb el propi taller educatiu. I es deixa de banda el currículum, el contingut i l'alumne/a com a possibles elements emocionals. Per tant, els elements emocionals per a l'educador 3 és quelcom que caracteritza la pròpia institució educativa, obviant que s'incloguin en el currículum. Per altra

banda, i dins de l'àmbit 2, els elements emocionals emergeixen en el taller educatiu a través de la figura de l'educador/a.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 3, ofereix una ombra groga, que cobreix parcialment els dos àmbits, amb més presència en l'àmbit 1. En aquest àmbit es deixa en blanc la categoria currículum, i l'ombra es trasllada cap a la banda esquerra de l'àmbit 2, cobrint les categories educador/a i taller educatiu.

L'opinió individual de l'educador 3 dialoga amb la de tres educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 2 (taller educatiu). I pren rellevància la connexió entre el taller educatiu i l'educador/a. L'àmbit 1 queda parcialment contemplat, ja que només s'entén com a elements emocionals la pròpia institució educativa i el currículum. En canvi s'obvia que l'equip educatiu i la població escolar també puguin esdevenir elements emocionals en els processos d'e-a.

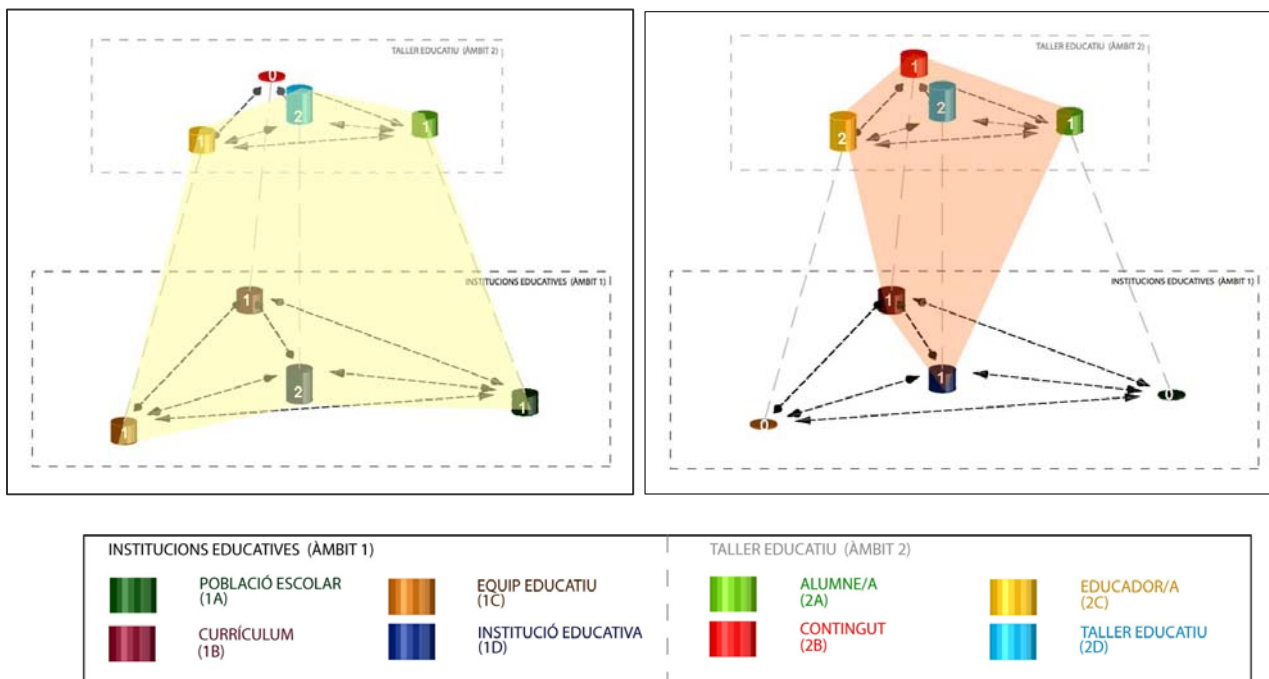
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 3, ofereix una ombra vermella, que cobreix totalment l'àmbit del taller educatiu, i que es desplaça cap a la banda central de l'àmbit 1, cobrint dues de les categories que el conformen: la institució educativa i el currículum.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 3, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, canvia força en la seva essència la manera d'entendre l'espai que tenen els elements emocionals, en els processos d'e-a vinculats a l'EdC. La forta presència que té a nivell de grup l'àmbit 2, del taller educatiu, difereix de la rellevància que pren en l'esfera individual. I alhora, la rellevància que pren a nivell individual l'àmbit 1, institucions educatives, es perd en l'esfera col·lectiva. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per contrastar i sacsejar el punt de mira individual, oferint un nou punt de vista des del qual també es pot entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 4

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 4. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 1·2·3·4)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
1	1	1	2	1	0	1	2	0	1	0	1	1	1	2	2
5				4				2				6			

L'educador 4, **a nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en els dos àmbits d'anàlisi: taller educatiu i institucions educatives, establint relacions d'escala entre ells. Destaca que tot i la globalitat d'aquest educador, i la gran quantitat de relacions que estableix en les seves justificacions, s'obviï la categoria contingut com a possible element emocional. I és rellevant també, veure com totes les categories citades adquireixen la mateixa rellevància, excepte els elements emergents: el taller educatiu i la institució educativa. Per tant, es podria dir que

l'educador 4 entén que els elements emocionals dins d'una pràctica educativa, giren al voltant d'aquests dos elements emergents.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 4, ofereix una ombra groga, que cobreix totalment els dos àmbits, excepte la categoria 2B (contingut).

L'opinió individual de l'educador 4 dialoga amb la de tres educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 2 (taller educatiu). I pren rellevància la connexió entre el taller educatiu i l'educador/a. L'àmbit 1 queda parcialment contemplat, ja que només s'entén com a elements emocionals la pròpia institució educativa i el currículum. En canvi s'obvia que l'equip educatiu i la població escolar també puguin esdevenir elements emocionals en els processos d'e-a.

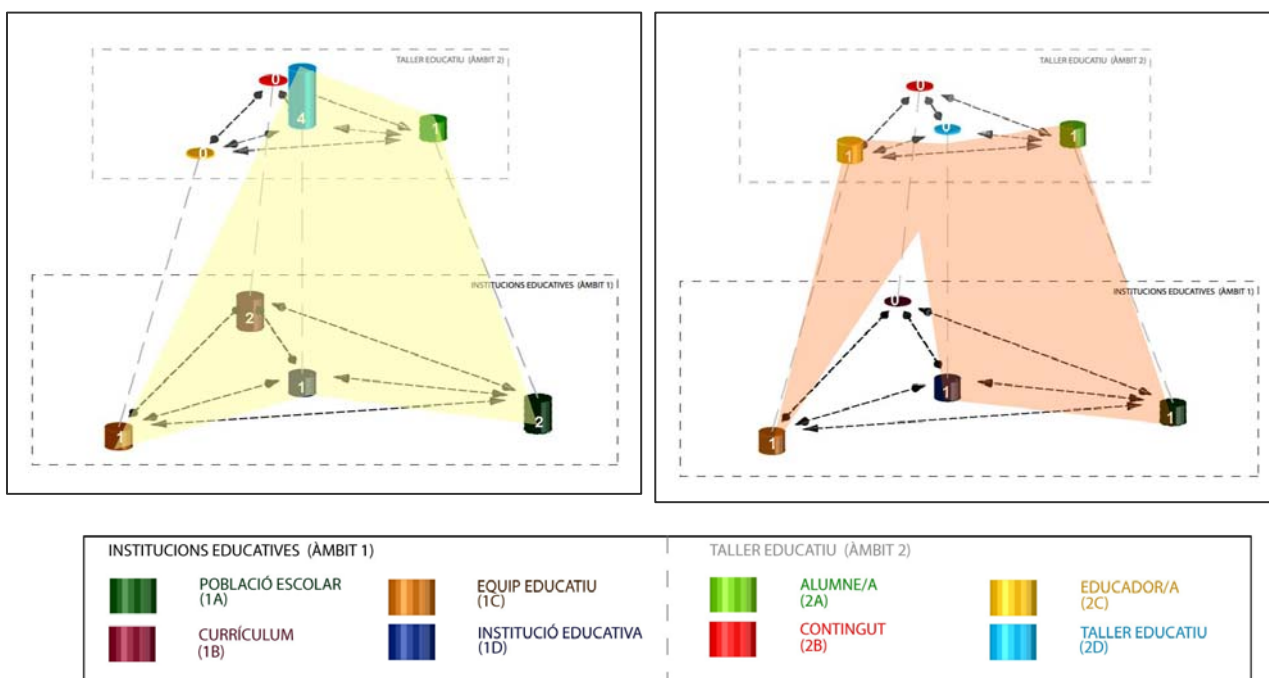
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 4, ofereix una ombra vermella, que cobreix totalment l'àmbit del taller educatiu, i que es desplaça cap a la banda central de l'àmbit 1, cobrint dues de les categories que el conformen: la institució educativa i el currículum.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 4, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, perd riquesa i amplitud. Es manté la forta presència de l'àmbit del taller educatiu, i s'hi afegeix el contingut com a possible element emocional, aspecte que no es considerava en l'esfera individual. En canvi, l'àmbit 1 perd presència ja que només es considera la institució educativa i el currículum. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per centrar el punt de mira individual en un únic àmbit, i focalitzar d'aquesta manera la diversitat i amplitud que tenia a l'hora d'entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 5

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 5. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 5-6-7)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
2	2	1	1	1	0	0	4	1	0	1	1	1	0	1	0
6				5				3				2			

L'educador 5, a **nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 1, de les institucions educatives. Tot i així no es deslliga la institució educativa ECC, de la pròpia pràctica educativa: el taller com a element emocional. Dins l'àmbit 2 es contempla el propi taller educatiu i l'alumne/a, com a elements emocionals. En canvi, l'educador/a i el contingut del taller s'obvien com a possibles elements emocionals. És rellevant ressaltar que tot i que l'àmbit 1 es consideri

en la seva totalitat, la presència que té la categoria de taller educatiu en l'àmbit 2 és molt significativa. Per tant, aquesta darrera podria ser considerada per aquest educador com la que aglutina tots els elements emocionals esmentats.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 5, ofereix una ombra groga, que cobreix totalment l'àmbit 1, i que en traslladar-se cap a l'àmbit 2 ho fa cap a la banda central-dreta d'aquest, on es troba la categoria de taller educatiu i d'alumne/a.

L'opinió individual de l'educador 5 dialoga amb la de dos educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 1 (institucions educatives), tot i no considerar-se la categoria del currículum. De l'àmbit 2 només es contemplen els agents personals que participen, interaccionen i intervenen en la pràctica educativa dins la institució: l'educador/a i l'alumne/a.

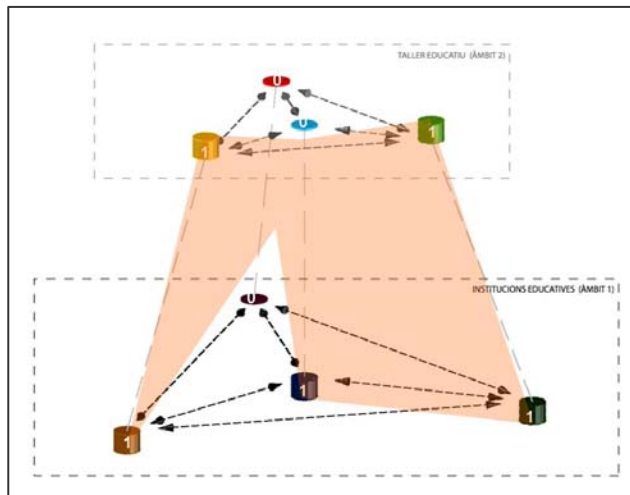
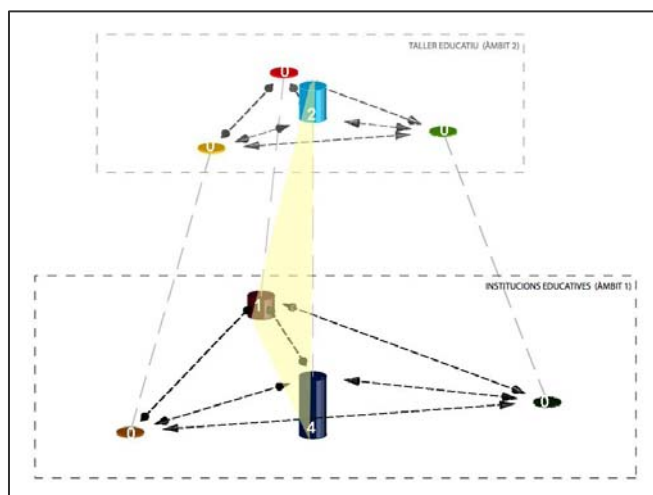
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 5, ofereix una ombra vermella, que cobreix gairebé en la seva majoria l'àmbit de les institucions educatives, i que es desplaça cap a l'àmbit 2, cobrint només les categories que es troben en els vèrtexs inferiors del triangle. D'aquesta manera, el grup consideraria que els elements emocionals és quelcom propi de les persones que formen part d'un procés d'e-a, en els dos àmbits d'anàlisi, i que això és possible perquè hi ha una institució que ho permet i n'afavoreix la presència.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 5, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, varia una mica el seu punt de partida. Perd part de la força que tenia l'àmbit de les institucions educatives, en obviar el currículum com a element emocional. I dins de l'àmbit 2 es contemplen només les persones, i s'obvia el propi moment d'e-a, el taller educatiu, com a facilitador d'aquesta emergència emocional. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per fer trontollar una mica el punt de mira individual, i aportar òptiques diferents en els dos àmbits d'anàlisi a l'hora d'entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 6

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 6. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 5·6·7)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
0	1	0	4	0	0	0	2	1	0	1	1	1	0	1	0
5				2				3				2			

INSTITUCIONS EDUCATIVES (ÀMBIT 1)				TALLER EDUCATIU (ÀMBIT 2)			
	POBLACIÓ ESCOLAR (1A)		EQUIP EDUCATIU (1C)		ALUMNE/A (2A)		EDUCADOR/A (2C)
	CURRÍCULUM (1B)		INSTITUCIÓ EDUCATIVA (1D)		CONTINGUT (2B)		TALLER EDUCATIU (2D)

L'educador 6, **a nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, majoritàriament en l'àmbit 1, de les institucions educatives. Tot i així la presència d'elements emocionals dins d'aquest àmbit no contempla totes les categories que el conformen. Té una forta presència la institució educativa, que es connecta directament amb el seu currículum. Tot i així, ni l'equip educatiu ni la població escolar es consideren elements emocionals en les pràctiques educatives. Per altra banda,

de l'àmbit 2 únicament es contempla com a element emocional el propi moment de pràctica educativa, el taller educatiu. Obviant de nou, l'educador/a, l'alumne/a, i ara també el contingut.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 6, ofereix una delicada ombra groga que tan sols cobreix la part central de l'àmbit 1 i en menor presència de l'àmbit 2.

L'opinió individual de l'educador 6 dialoga amb la de dos educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 1 (institucions educatives), tot i no considerar-se la categoria del currículum. De l'àmbit 2 només es contemplen els agents personals que participen, interaccionen i intervenen en la pràctica educativa dins la institució: l'educador/a i l'alumne/a.

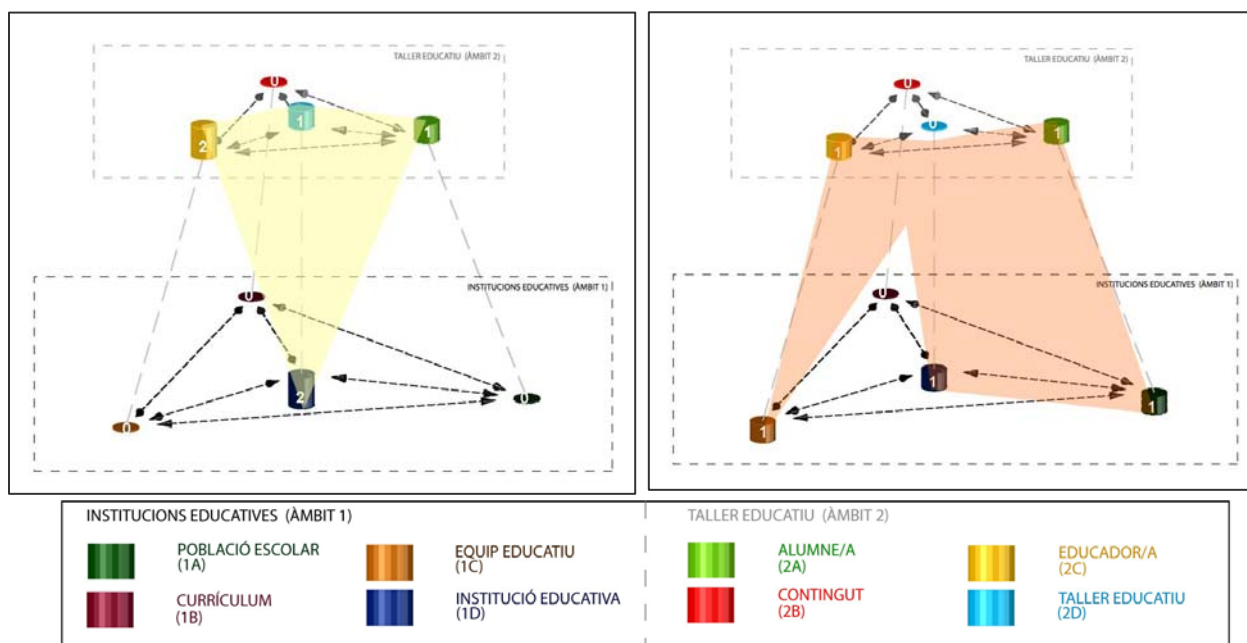
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 6, ofereix una ombra vermella, que cobreix gairebé en la seva majoria l'àmbit de les institucions educatives, que es desplaça cap a l'àmbit 2, cobrint només les categories que es troben en els vèrtexs inferiors del triangle. D'aquesta manera, el grup consideraria que els elements emocionals és quelcom propi de les persones que formen part d'un procés d'e-a, en els dos àmbits d'anàlisi, i que això és possible perquè hi ha una institució que ho permet i n'afavoreix la presència.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 6, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, amplia notablement la seva perspectiva. Segueix amb la línia de tenir més presència els elements emocionals en l'àmbit 1 que en l'àmbit 2. Però canvia en la forma quines són les categories considerades com a elements emocionals. Dins l'àmbit 1, es contempla l'equip educatiu i la població escolar, obviant el currículum que sí que es contemplava a nivell individual. I en canvi, en l'àmbit 2, es tornen a contemplar l'educador/a i l'alumne/a, i s'obvia el taller educatiu que si que s'havia contemplat a nivell individual. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per fer desenfocar una mica el punt de mira individual, aportant altres òptiques i justificacions a l'hora d'entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 7

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 7. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 5-6-7)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
0	0	0	2	1	0	2	1	1	0	1	1	1	0	1	0
2				4				3				2			

L'educador 7, **a nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, majoritàriament en l'àmbit 2, del taller educatiu. Tot i la presència d'elements emocionals dins d'aquest àmbit, no es contempla la categoria de contingut com a tal dins la pràctica educativa. En canvi adopta una forta presència com a element emocional la relació que s'estableix entre alumne/a i educador/a, en el propi taller educatiu. L'àmbit 2 entra en contacte amb l'àmbit 1, només amb l'element emergent que el configura: la institució educativa. Per tant aquest educador tot i centrar els elements emocionals en la pròpia pràctica educativa, no els deslliga de la institució i projecte en el que pertanyen. D'aquesta manera, el gràfic que

representa la dimensió individual de l'educador 7, ofereix una ombra groga en forma triangular que cobreix una part majoritària de l'àmbit del taller educatiu, i tan sols la part central de l'àmbit 1.

L'opinió individual de l'educador 7 dialoga amb la de dos educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en l'àmbit 1 (institucions educatives), tot i no considerar-se la categoria del currículum. De l'àmbit 2 només es contemplen els agents personals que participen, interaccionen i intervenen en la pràctica educativa dins la institució: l'educador/a i l'alumne/a.

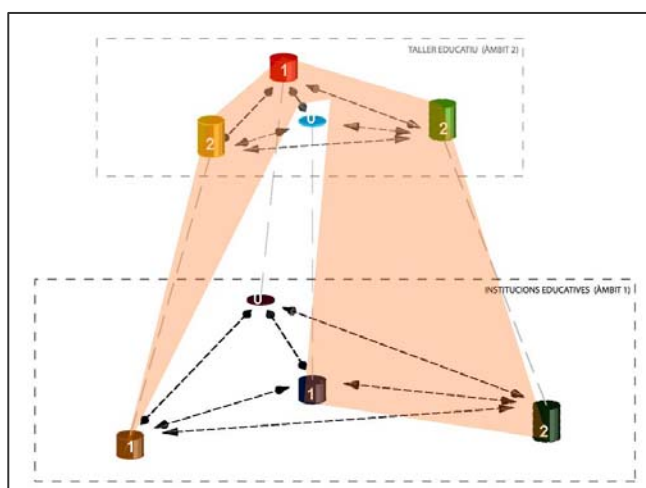
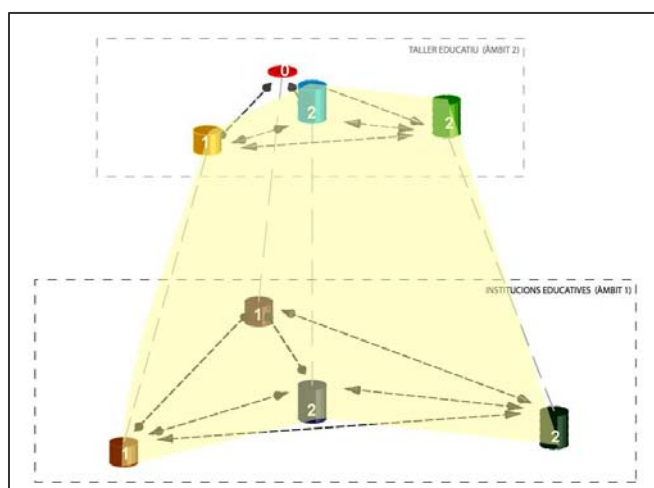
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 7, ofereix una ombra vermella, que cobreix gairebé en la seva majoria l'àmbit de les institucions educatives, que es desplaça cap a l'àmbit 2, cobrint només les categories que es troben en els vèrtexs inferiors del triangle. D'aquesta manera, el grup consideraria que els elements emocionals és quelcom propi de les persones que formen part d'un procés d'e-a, en els dos àmbits d'anàlisi, i que això és possible perquè hi ha una institució que ho permet i n'afavoreix la presència.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 7, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, amplia la seva perspectiva, variant-ne una mica l'essència. En l'opinió de grup l'àmbit 1 és que el que té més presència ja que es contempla també l'equip educatiu i la població escolar, com a elements emocionals a tenir en compte. En canvi, a nivell individual només es contempla el pilar d'aquest àmbit, la institució educativa. I per altra banda, a nivell de grup en l'àmbit 2 s'obvia una de les categories que contemplava d'educador 7: el taller educatiu. I es segueix obviat el contingut. Per tant, podríem dir que tot i les variacions que presenta l'educador 7 a nivell individual i col·lectiu, hi ha una cosa que es manté, que suposa no contemplar ni el currículum ni el contingut com a elements emocionals en les pràctiques educatives. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per variar el punt de mira individual, en diversos aspectes, però per mantenir consideracions sòlides del que considera que no s'ha de contemplar a l'hora d'entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

• Educador 8

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 8. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 8-9-10)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
2	1	1	2	2	0	1	2	2	0	1	1	2	1	2	0
6				5				4				5			

INSTITUCIONS EDUCATIVES (ÀMBIT 1)				TALLER EDUCATIU (ÀMBIT 2)			
	POBLACIÓ ESCOLAR (1A)		EQUIP EDUCATIU (1C)		ALUMNE/A (2A)		EDUCADOR/A (2C)
	CURRÍCULUM (1B)		INSTITUCIÓ EDUCATIVA (1D)		CONTINGUT (2B)		TALLER EDUCATIU (2D)

L'educador 8, a **nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en els dos àmbits d'anàlisi: taller educatiu i institucions educatives, establint relacions d'escala entre ells. Destaca que tot i la globalitat d'aquest educador, i la gran quantitat de relacions que estableix en les seves justificacions, s'obviï la categoria contingut com a possible element emocional. I és rellevant també, veure com la presència de

les categories citades es focalitza en el diàleg entre el taller educatiu i la institució educativa, i l'alumne/a i la població escolar.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 8, ofereix una ombra groga, que cobreix totalment els dos àmbits, excepte la categoria 2B (contingut).

L'opinió individual de l'educador 8 dialoga amb la de dos educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, de forma variable en l'àmbit 1 i 2. Es contempla de tots dos àmbits, tres de les quatre categories que els conformen, però varien en les categories assenyalades com a elements emocionals en els processos d'e-a. En l'àmbit 1, institucions educatives, s'obvia la categoria currículum; en canvi en l'àmbit 2, s'obvia la categoria taller educatiu. Per tant, es podria dir que aquest grup contempla l'espai dels elements emocionals de forma bastant global dins les pràctiques educatives, però entén que el currículum en si no és un element emocional, així com tampoc ho és el propi taller, que dependria de la proposta didàctica de la institució.

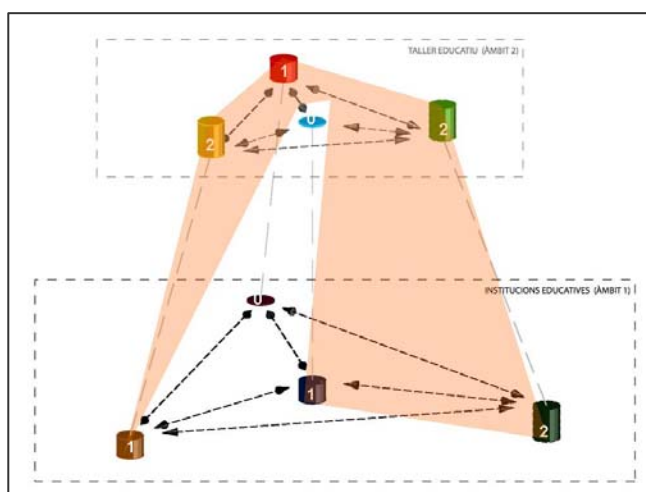
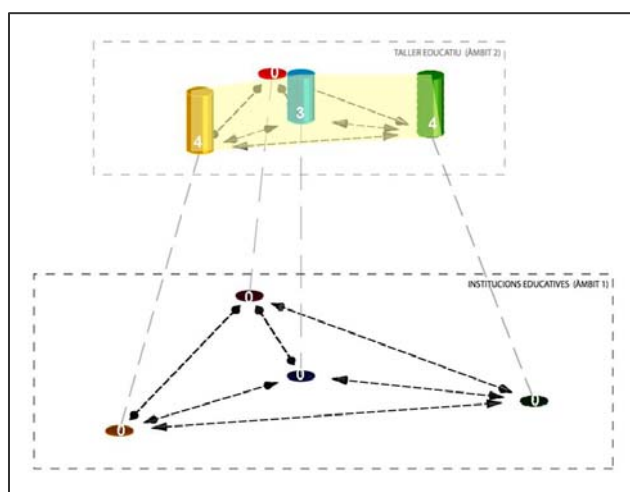
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 8, ofereix una ombra vermella, que cobreix de forma gairebé total, tant l'àmbit 1 com l'àmbit 2. L'ombra fa un buit i deixa en blanc les categories ja esmentades, que el grup no considera elements emocionals en si mateixos.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 8, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, manté majoritàriament l'amplitud i globalitat de la seva opinió, tot i perdre una mica de força en l'àmbit 1. A nivell de grup, considera el contingut com a element emocional; en canvi obvia altres categories que si havia assenyalat a nivell individual: currículum i taller educatiu. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per reforçar el punt de mira individual, fent variar certs aspectes a l'hora d'entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

▪ Educador 9

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 9. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 8·9·10)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
0	0	0	0	4	0	4	3	2	0	1	1	2	1	2	0
0				11				4				5			

INSTITUCIONS EDUCATIVES (ÀMBIT 1)				TALLER EDUCATIU (ÀMBIT 2)			
	POBLACIÓ ESCOLAR (1A)		EQUIP EDUCATIU (1C)		ALUMNE/A (2A)		EDUCADOR/A (2C)
	CURRÍCULUM (1B)		INSTITUCIÓ EDUCATIVA (1D)		CONTINGUT (2B)		TALLER EDUCATIU (2D)

L'educador 9, a **nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, únicament en l'àmbit 2, del taller educatiu. A més a més, dins d'aquest àmbit s'exclou la presència del contingut com a element emocional. Per tant, es podria dir que l'educador 9 entén els elements emocionals únicament dins la pròpia pràctica educativa, i únicament centrats en la interacció entre educador/a i alumne/a.

Destaca que s'obviï qualsevol relació i connexió de la pràctica educativa amb l'àmbit de les institucions educatives, entenent per tant, que els elements emocionals únicament emergeixen el pràctica educativa, sigui del contingut que sigui, ja que aquest element no es contempla.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 8, ofereix una ombra groga, que cobreix parcialment l'àmbit 2, excloent la categoria 2B (contingut).

L'opinió individual de l'educador 9 dialoga amb la de dos educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, de forma variable en l'àmbit 1 i 2. Es contempla de tots dos àmbits, tres de les quatre categories que els conformen, però varien en les categories assenyalades com a elements emocionals en els processos d'e-a. En l'àmbit 1, institucions educatives, s'obvia la categoria currículum; en canvi en l'àmbit 2, s'obvia la categoria taller educatiu. Per tant, es podria dir aquest grup contempla l'espai dels elements emocionals de forma bastant global dins les pràctiques educatives, però entén que el currículum en si no és un element emocional, així com tampoc ho és el propi taller, que dependria de la proposta didàctica de la institució.

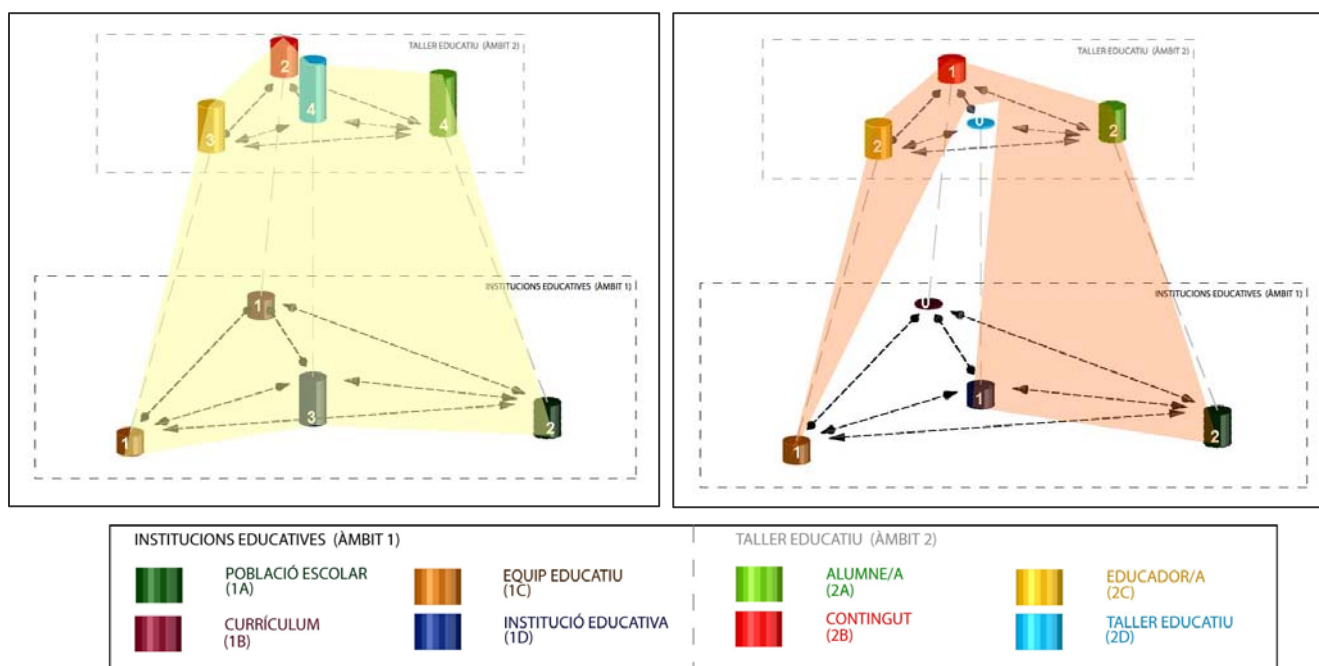
D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 8, ofereix una ombra vermella, que cobreix de forma gairebé total, tant l'àmbit 1 com l'àmbit 2. L'ombra fa un buit i deixa en blanc les categories ja esmentades, que el grup no considera elements emocionals en si mateixos.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 9, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, adquireix una dimensió més àmplia i adopta una manera d'entendre l'emoció dins la pràctica educativa de forma més significativa. Passa de centrar-se únicament en l'àmbit 2, per establir connexions amb l'àmbit 1; i deixa d'obviar el contingut per passar a obviar el taller educatiu, fet que es força rellevant per a l'opinió individual que anteriorment s'havia presentat. Per tant, en aquest cas l'opinió col·lectiva serveix per ampliar el punt de mira individual, fent variar alguns aspectes molt significatius que es consideraven a nivell individual.

• Educador 10

Tot seguit es presenten els resultats de l'educador 10. Primer s'ofereix el recompte quantitatiu del total de segments de significativitat que ha citat en les seves justificacions (individuals i en grup). A continuació es presenta la representació de les dades en el prisma de base triangular que simula l'adaptació del triangle interactiu adaptat al context de recerca. I finalment, s'exposa la discussió dels resultats.

(dades individuals)								(dades grup 8-9-10)							
ÀMBIT 1				ÀMBIT 2				ÀMBIT 1				ÀMBIT 2			
1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.	1.A.	1.B.	1.C.	1.D.	2.A.	2.B.	2.C.	2.D.
2	1	1	3	4	2	3	4	2	0	1	1	2	1	2	0
7				13				4				5			

L'educador 10, a **nivell individual**, centra l'espai dels elements emocionals a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, en els dos àmbits d'anàlisi: taller educatiu i institucions educatives, establint relacions d'escala entre ells. Destaca la globalitat d'aquest educador, i la quantitat de relacions que estableix en les seves justificacions. És l'únic educador que contempla totes les categories que conformen els dos àmbits d'anàlisi. I és rellevant també, veure com la presència de les categories citades es focalitza, en els dos àmbits

d'anàlisi, en el diàleg entre taller educatiu i institució educativa, i entre alumne/a i població escolar. D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió individual de l'educador 8, ofereix una ombra groga, que cobreix totalment els dos àmbits.

L'opinió individual de l'educador 10 dialoga amb la de dos educadors més de l'equip educatiu de l'ECC, donant una opinió a **nivell de grup**. El resultat d'aquest diàleg aposta per centrar l'espai dels elements emocionals, a l'hora de realitzar un taller d'Educació del Consum, de forma variable en l'àmbit 1 i 2. Es contempla de tots dos àmbits, tres de les quatre categories que els conformen, però varien en les categories assenyalades com a elements emocionals en els processos d'e-a. En l'àmbit 1, institucions educatives, s'obvia la categoria currículum; en canvi en l'àmbit 2, s'obvia la categoria taller educatiu. Per tant, es podria dir aquest grup contempla l'espai dels elements emocionals de forma bastant global dins les pràctiques educatives, però entén que el currículum en si no és un element emocional, així com tampoc ho és el propi taller, que dependria de la proposta didàctica de la institució.

D'aquesta manera, el gràfic que representa la dimensió grupal de l'educador 10, ofereix una ombra vermella, que cobreix de forma gairebé total, tant l'àmbit 1 com l'àmbit 2. L'ombra fa un buit i deixa en blanc les categories ja esmentades, que el grup no considera elements emocionals en si mateixos.

Així doncs, podríem dir que l'opinió de l'educador 10, quan entra en joc amb l'opinió d'altres membres de l'equip educatiu, manté majoritàriament l'amplitud i globalitat de la seva opinió, tot i perdre una mica de riquesa en les seves justificacions. Es deixen de banda algunes categories que s'havien contemplat en l'opinió individual (currículum i taller educatiu). Per tant, en aquest cas l'opinió individual serveix per reforçar el punt de mira col·lectiu, i l'opinió col·lectiva serveix per fer perdre força al punt de mira individual, a l'hora d'entendre l'emoció dins de la pràctica educativa.

